

Univerzita Karlova v Praze

Filozofická fakulta

Katedra divadelní vědy

Diplomová práce

Bc. Šárka Hrádková

Dramaturgický a inscenační profil činohry Jihočeského divadla v letech 2006 - 2013

Dramaturgy and Performances in South Bohemian Theatre: Drama Company
2006 - 2013

Praha 2015

Vedoucí práce: prof. PhDr. Vladimír Just, CSc.

Děkuji panu profesoru Vladimíru Justovi za odborné vedení práce.

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracovala samostatně, že jsem řádně citovala všechny použité prameny a literaturu a že práce nebyla využita v rámci jiného vysokoškolského studia či k získání jiného nebo stejného titulu.

V Praze, dne 23. června 2015

.....

Jméno a příjmení

Abstakt

Jihočeské divadlo v Českých Budějovicích je důležitou kulturní institucí již od konce první světové války. Navzdory různým peripetiím je stále jedinou profesionální mnohasouborovou divadelní scénou v Jihočeském kraji. Díky vedení divadelního ředitele Jiřího Šestáka se zde od roku 2004 do současnosti výrazně umělecky rozvíjela opera a opereta, balet, činohra i divadelní tvorba pro děti a mládež. Soubor činohry začal v roce 2006 s novým uměleckým vedením Martina Glasera pracovat na jasné dramaturgické i inscenační linii. Martin Glaser se spolu s dramaturgyní Olgou Šubrtovou zaměřil na současné světové i domácí drama, často uváděné v české premiéře, a na spolupráci s významnými osobnostmi české divadelní scény. Přímou pro soubor činohry vznikly za Glaserova vedení působivé inscenační texty i samotné inscenace a podařilo se navázat pravidelný kontakt s význačnými českými divadelními režiséry. Činohra Jihočeského divadla se pod vedením Martina Glasera stala uznávanou, definovatelnou a současnou.

Abstact

South Bohemian Theatre in České Budějovice is an important culture institution since the end of the First World War. Against many different peripeties is this theatre with four companies only one profesional scene in the South Bohemian Region. From 2004 till now were here thanks to theatre director Jiří Šesták substantially developed opera, operetta, ballet, drama and theatre for children and teen - agers. Since 2006, when Martin Glaser has become an art chief of the Drama Company, works this company on clear dramaturgy and style of performances. Martin Glaser with dramaturge Olga Šubrtová were focused on contemporary drama, on cooperation with eminent czech theatre directors or creators and specially for this company were created several dramas. Thanks to management and direction by Martin Glaser became the Drama Company of South Bohemian Theatre contemporary, respected and definable.

Klíčová slova

Jihočeské divadlo, činohra, současné drama, Martin Glaser, Olga Šubrtová, inscenační text, dramaturgie, inscenace, Otáčivé hlediště v Českém Krumlově

Keywords

South Bohemian Theatre, Drama Company, Martin Glaser, Olga Šubrtová, contemporary drama, dramaturgy, performance, Revolving Theatre in Český Krumlov

Obsah

1	Úvod	6
2	Jihočeské divadlo	8
2.1	Soubor činohry v letech 2006 - 2014.....	11
3	Dramaturgie a inscenace činohry Jihočeského divadla mezi sezónami 2005/2006 - 2013/2014	13
3.1	Přehled dramaturgie a uvedených titulů.....	14
3.2	Klíčové dramaturgické a inscenační počiny činohry Jihočeského divadla	20
3.2.1	Profilové inscenace činohry Jihočeského divadla	21
3.2.2	Projekt Smršť	25
4	Martin Glaser	34
4.1	Martin Glaser v Jihočeském divadle.....	34
4.2	Inscenační texty Martina Glasera a Olgy Šubrtové a jejich jevištní realizace	37
4.2.1	První dramatický text Martina Glasera	38
4.2.2	Inscenační texty Martina Glasera a Olgy Šubrtové pro Otáčivé hlediště v Českém Krumlově.....	39
4.2.2.1	Od Tří mušketýrů ke Třem mušketýrům	41
4.2.3	Inscenační texty Martina Glasera a Olgy Šubrtové pro kamennou scénu Jihočeského divadla.....	44
4.2.3.1	Muž sedmi sester.....	45
4.2.3.2	Utěšitel	49
4.2.3.3	Blackout.....	56
4.2.4	Shrnutí základních znaků a rozdílů inscenačních textů Martina Glasera a Olgy Šubrtové	62
4.3	Režisér Martin Glaser	64
4.4	Odchod Martina Glasera z Jihočeského divadla.....	67
5	Závěr.....	69
6	Prameny.....	70
7	Seznam grafů a obrázků	104
	Příloha	106

1 Úvod

Jihočeské divadlo je jediným divadlem v Jihočeském kraji se stálým profesionálním souborem a vlastním repertoárem. Díky čtyřsouborovému divadlu jsou jihočeští diváci pravidelně vzděláváni uměním činoherním, baletním, operním, operetním či muzikálovým. Pro malé i větší je zde pak soubor Malého divadla (někdy nazýván jako loutkohra). Ke všem produkcím má Jihočeské divadlo k dispozici několik budov a scén, v létě se pak soubory přesouvají na Otáčivé hlediště v českokrumlovském zámeckém parku.

Jihočeské divadlo našlo od roku 2004 velkou uměleckou oporu v řediteli Jiřím Šestákovi, za jehož vedení se v Českých Budějovicích podařilo vybudovat sebevědomé soubory s jasným směřováním. Pro činohru Jihočeského divadla byl v roce 2006 určující nástup dosud kmenového režiséra Martina Glasera do vedoucí funkce souboru. Martin Glaser, po boku s dramaturgyní Olgou Šubrtovou, vnesl do jihočeské činohry aktuálnost. Na repertoáru se začala pravidelně objevovat současná světová i domácí dramatika, často uváděná v české premiéře. Téměř každá z posledních sezón představila jihočeskému divákovi českou premiéru světového dramatického textu, rok 2009 přinesl výjimečný *Projekt Smršť* s tematicky propojenými současnými hrami. Premiéry českých textů zčásti zajišťoval Glaser se Šubrtovou svou vlastní literární prací. Zatímco pro Otáčivé hlediště v Českém Krumlově vybírala dvojice náměty z historie a akcentovala akční, dobrodružnou podívanou, na kamenné scéně řešila současné společenské problémy. Významnou událostí byly pro činohru i inscenace textů Petra Zelenky, Václava Havla nebo přímo na míru souboru psaný *Vajgl* Jana Jirků a Adély Balzerové.

Přestože každá sezóna přinesla na jeviště několik dramatických novinek, nebyla v dramaturgickém plánu opomíjena ani osvědčená dramata a starší texty. V takovém případě byly texty předem spojeny s jasnou inscenační představou a přístupem režiséra, který svou osobností zaručoval výrazné či aktuální uchopení dramatu. Lákadlem pro inscenaci časem ověřených dramat byly i prostory krumlovského zámeckého parku s Otáčivým hledištěm.

Když na přelomu roku 2013 a 2014 Martin Glaser opustil Jihočeské divadlo, aby převzal funkci ředitele Národního divadla Brno, bylo jasné, že za necelých osm let dokázal vytvořit z regionální repertoárové činohry moderní uznávaný soubor.

Diplomová práce *Dramaturgický a inscenační profil činohry Jihočeského divadla v letech 2006 - 2013* pojednává umělecké směřování tohoto souboru za vedení Martina Glasera. Neměla vzniknout vyčerpávající práce zabývající se veškerými inscenacemi a dramaturgií tohoto souboru, ale skrze významné dramaturgické počiny a inscenace má být zřetelně dokázán vzestup činohry za poslední dobu. Vzhledem k časovému ohraničení,

které je vymezeno a spojeno s osobností Martina Glasera, je značná část textu věnována tvůrčí práci tohoto režiséra a dramatika, jenž scénu společně s kolegyní, dramaturgyní Olgou Šubrtovou zásadně ovlivnil.

Práce vznikla na základě delšího aktivního sledování souboru, analýzy textů a samotných inscenací, čerpáním z delších publikací věnujících se Jihočeskému divadlu, z reflexí divadla v regionálních, celostátních i odborných periodikách (tištěných i elektronických), z informací obsažených v programech divadla, v tištěných brožurách informujících o nastávající sezóně, z reportáží Jihočeské televize Gimi a České televize, konkrétně programu *Divadlo žije!*. Kromě Divadelního ústavu v Praze a Jihočeské vědecké knihovny v Českých Budějovicích (především Regionální oddělení) poskytuje celou řadu informací samotné Jihočeské divadlo, které zřizuje elektronický archiv dostupný přímo na webových stránkách divadla. Jelikož se éra činohry Jihočeského divadla mezi roky 2006 a 2013 vyznačuje velkým množstvím uvedených současných textů, nabízela se konfrontace témat, která tato dramatika přináší, se současnými sociologickými a filozofickými studiemi.

2 Jihočeské divadlo

Místo, kde se dnes nachází budova Jihočeského divadla, bylo spojeno s divadelnictvím už od druhé poloviny 18. století. Stály zde prostory pro potřebu pivovaru, část pivovarské kůlny však byla upravena pro potřeby jednoduchého divadla, do kterého zajížděly prezentovat své umění německé kočovné společnosti. V roce 1819 byly prostory přestavěny na divadlo, tehdy srovnatelné s takovým, které bylo v Linci nebo Teplicích, avšak sloužilo stále německým společnostem či ochotnickým spolkům. Čeština zde sice zazněla roku 1834, kdy zde společnost synovce Terezy Schantrochové představila Štěpánkova *Čecha a Němce*, a s českým jazykem bývá vzpomínáno i poslední vystoupení J. K. Tyla právě v Českých Budějovicích, kdy byl 22. 4. 1856 sehrán *Chudý kejklíř*.¹ Divadlo však přes hlavní část sezóny vždy patřilo německým společnostem, na jaře pak mohly vystupovat i některé české společnosti. Alena Kožíková charakterizuje České Budějovice jako město, které „mělo vždy blíže k oficiálnosti než k dobrodružství“,² a bylo věrné spíše „králům než národním hnutím“.³ Čeština si své čestné místo našla v Jihočeském divadle až s pádem Rakouské monarchie, avšak až do konce druhé světové války musela o své místo pracně pečovat.

V roce 1919 vzniklo Družstvo Jihočeského národního divadla, ředitelem byl na Kvapilův návrh zvolen Karel Dostál. Nebylo však zcela jasné, jestli má Jihočeské národní divadlo plnit funkci stálého divadla v Českých Budějovicích nebo jestli má být zájezdovým divadlem a šířit divadelní osvětu do celého Jihočeského kraje. V září Jihočeské národní divadlo zahájilo provoz Smetanovým *Daliborem*. Kromě operního a operetního souboru byla připravena i činohra, která na sezónu ohlásila 56 premiér! Divákům měla představit kromě světové klasiky i současné a české autory. České divadlo mělo velké umělecké ambice, ale zaručit jeho plynulý finanční provoz, aniž by na repertoáru byly pouze podbíživé kusy a soubory stále necestovaly, bylo obtížné, a proto bylo nezbytné uvolňovat divadlo německým spolkům. Přesto patří meziválečné roky zejména pro činohru Jihočeského divadla k významným. Ve dvacátých letech byl dramaturgií, a od třicátých let již i vedením souboru, pověřen Josef Stejskal. Jiří Černý charakterizuje Stejskalův přínos pro profesionální jednání činoherního souboru takto: „Stejskal byl první, kdo do divadelní práce vnesl jasný umělecký program. Přesný plán práce byl oporou herců i režisérů, kteří dosud nevěděli, co budou studovat za týden. Vyloučil z jejich činnosti nahodilost a umožnil jim soustředěnou přípravu. Každému představení se snažil vtisknout zvláštní smysl.“⁴ Jeho poctivá dramaturgie,

¹ Dnes je Tylova busta osazena přímo nad hlavním vchodem do budovy.

² KOŽÍKOVÁ, A. *Boj o Jihočeské divadlo*. České Budějovice: Růže, 1970. s. 11.

³ Tamtéž.

⁴ ČERNÝ, J. *Opony a horizonty Jihočeského divadla*. České Budějovice: JIH, 2000. s. 8.

dodržování předem daného plánu a zodpovědnost přinášet divákovi umělecky hodnotné kusy však byly stále narušovány česko-německým soužitím a vše kulminovalo za druhé světové války, kdy soubor postoupil své divadlo Deutsches Stadttheater Budweis. Stejskal se stal přední osobou spolku zaručující za války divadelní život v jihočeských městech. Jeho umělecká neoblomnost a angažovanost skončila tragicky: jako nepohodlný byl po atentátu na Heydricha popraven.⁵

Konec druhé světové války přinesl budějovickým divadelníkům i konec přetahování se o divadelní budovu a diváka. Soubory, které zůstaly (činohra a opereta), však nadále řešily stálý prostor pro hraní, vyhovující budovu,⁶ zájezdovou činnost a především umělecké směřování. V roce 1948 přešlo divadlo nově s názvem Krajské oblastní divadlo v Českých Budějovicích pod správu města a řešilo zcela nové nároky vítězné komunistické strany na kulturu a umění.

Změnu pro umělecký vývoj činohry představovala léta 1952 - 1956, kdy soubor vedl Miroslav Macháček, jemuž Jihočeské divadlo nabídlo v nelehké politické situaci útočiště. Pro Jihočeské divadlo vytvořil nejen činoherní, ale i operetní inscenace, a diváci ho mohli vidět zároveň s ostatními herci, které precizně vedl, i na jevišti.⁷ Jiří Černý tuto etapu shrnuje: „V období 1952 až 1956 se snad každá z inscenací stala uměleckou událostí, které věnoval pozornost místní divák i celá československá odborná divadelní veřejnost.“⁸ Významnou čtyř a půlhodinovou inscenací⁹ se kromě komedie *Poprask na laguně* stala především troufale uvedená¹⁰ Shakespearova tragédie Hamlet.

Významnou sezónu 1956/1957 jak činoherní, tak operetní, zažilo divadlo, nyní s novým názvem Jihočeské divadlo v Českých Budějovicích, pod vedením Otty Haase. Zpěvoherní soubor¹¹ se zaměřil na seriózní operetní díla, přičemž pozvolna směřoval k opeře a nově pronikl na jih Čech i balet.¹² V šedesátých letech byl ředitelem divadla Zdeněk Míka, který viděl divadlo jako výchovnou živou instituci, kterou nelze jen tak začlenit mezi ostatní

---

⁵ Jeho uměleckou činnost dodnes připomíná po něm pojmenovaná ulice, ze které návštěvník divadla vstupuje do historické budovy.

⁶ Ta stávající utrpěla při válečném bombardování.

⁷ Macháčekovy metody, jak přimět budějovické herce k důkladnému psychologickému i dobře tělesně propracovanému výkonu, popisuje v poněkud svérázné publikaci herečka Bauerová. In BAUEROVÁ, H. *Před oponou za oponou... Jihočeského divadla*. České Budějovice: Jihočeské divadlo, 1999. 97 s.

⁸ ČERNÝ, J. *Opony a horizonty Jihočeského divadla*. České Budějovice: JIH, 2000. s. 30.

⁹ Více ČERNÝ, J. *Osudy českého divadla po druhé světové válce (divadlo a společnost 1945-55)*. Praha: Academia, 2007. 415 s.

¹⁰ O inscenacích „problémového“ dramatu více JUST, V. *Divadlo v totalitním systému: příběh českého divadla (1945 - 1989) nejen v datech a souvislostech*. Praha: Academia, 2010. s. 63.

¹¹ Vedl jej Áda Šmíd.

¹² Oficiálně byl operní a baletní soubor ustanoven až v roce 1959.

podniky a požadovat od ní přesné plnění plánu, jak to požadoval komunistický režim.¹³ Činohra hledala velká díla i témata, opera měla za úkol plně seznámit diváky se stěžejními domácími i zahraničními tituly a balet kromě výpomoci ve zpěvohrách studoval svá samostatná představení. Další desetiletí dohlížel z nejvyšších míst na chod Jihočeského divadla Milan Fridrich, který byl v šedesátých letech šéfem činohry a posléze ve stejné funkci navázal i v letech osmdesátých. V sedmdesátých letech řešilo vedení divadla opět nevyhovující budovu. Milan Fridrich s Joanem Brehmsem proto vytvořili pro činohru experimentální prostor, když nechali ve starém divadle vybudovat studiovou scénu nejprve s otáčivým hledištěm a poté s pojízdnými lavicemi, která sloužila souboru mezi lety 1977 a 1983. Roku 1976 se stal na dlouhých čtrnáct let ředitelem divadla Jan Dušek.

S převratem v roce 1989 získalo Jihočeské divadlo sice stabilní jistotu ve zrekonstruované kvalitní divadelní budově, avšak vznikla poměrně zásadní otázka, jak divadlo umělecky profilovat. Osoby pověřené vedením divadla se v devadesátých letech většinou po roce střídaly,¹⁴ delší stabilita přišla až s Janem Mrzenou (1997 - 2003). V devadesátých letech dopomohly k lepšímu zvuku divadla inscenace Jana Kačera, Jiřího Menzela, Františka Laurina, Jana Nováka, ale třeba i herecká práce Jiřího Štěpničky.¹⁵ Celistvý umělecký rozmach však zažívá Jihočeské divadlo se všemi soubory až od roku 2004 díky novému řediteli, kterým se stal činoherní herec a bývalý umělecký šéf tohoto souboru Jiří Šesták. K Jihočeskému divadlu se s rokem 2004 přidružil soubor Malého divadla (tedy divadla pro děti a mládež s důrazem na práci s loutkou, jehož historie sahá až do konce čtyřicátých let dvacátého století a bývá připomínána především éra režii Josefa Krofty mezi lety 1966 a 1972), čímž se se stávajícím činoherním, operním a baletním souborem stalo čtyřsouborovým tělesem.

Na stabilních divadelních scénách¹⁶ a na letní scéně Otáčivého hlediště v českokrumlovské zámecké zahradě¹⁷ začali diváci vídat dramaturgicky a inscenačně významné divadelní počiny, přičemž se zaštiťujícím uměleckým záměrem stalo Šestákovovo cítění divadla. Jiří Šesták vnímá divadlo nikoli jako zábavný podnik, ale jako „morální ústav“

---

¹³ *Divadelní zápisník*. Jihočeské divadlo, 1962/4.

¹⁴ S výjimkou Jiřího Šestáka, který byl intendantem dva roky 1994 - 1996.

¹⁵ Po listopadu 1989 byl jinak kvůli seriálovému ztvárnění Klementa Gottwalda jako herec ignorován.

¹⁶ K historické budově Jihočeského divadla, k DK Metropol a Malému divadlu přibyla začátkem roku 2015 ještě Studiová scéna Na Půdě.

¹⁷ Na letní scénu v těchto prostorech se Jihočeské divadlo přesunuje již od roku 1947, kdy uskutečnil svůj nápad poskytnout divákům nevšední zážitky v přírodním divadle Karel Konstantin a Joan Brehms. Avšak nikoli v takové podobě jak známe scénu dnes – s otáčivým hledištěm. Joan Brehms vytvořil malou dřevěnou točnu, která se postupem času vyvíjela do dnešního tvaru, až roku 1958.

dávající zprávu o světě.¹⁸ K výročí úmrtí doktora Stejskala se Šesták vyjádřil k jeho odkazu a v návaznosti na svého předchůdce definoval, jakým by divadlo mělo být: „Divadlo musí stále zápasit o své tisícileté poslání - obnovovat víru v krásu a harmonii, dávat naději a potěšení, ale být i nesmlouvavým zrcadlem, byť mnohdy nepohodlným, a spolutvůrcem duchovně silné společnosti.“¹⁹ V činohře našel nový ředitel silnou oporu v Martinu Glaserovi a Olze Šubrtové, v loutkohře ve Zdeňku Jecelínovi,²⁰ balet pomohla pozvednout především práce Libuše Králové, moderního uměleckého rozmachu se však dočkal zcela až s angažovaným Attilou Egerházim, opěře se pod dlouhodobým vedením Miroslava Veselého dostalo pozornosti především v souvislosti s letní produkcí na točně v krumlovském zámeckém parku, která byla spojena s významným jménem operního světa Josém Curou.²¹ Celých deset let musel Šesták pečlivě u správce divadla²² obhajovat existenci naprosto finančně nesouměřitelných čtyř těles a neustále zdůrazňovat potřebu živé kultury v regionu. Od roku 2014, který byl pro Jihočeské divadlo z hlediska uměleckého vedení rokem změn,²³ to čeká jeho nástupce Lukáše Průdka.

2.1 Soubor činohry v letech 2006 - 2014

Martin Glaser vedl od roku 2006 činohru Jihočeského divadla po boku s hlavní dramaturgyní Olgou Šubrtovou. V sezóně 2011/2012 přijal Martin Glaser čerstvé absolventy DAMU režiséra Adama Ruta a Kristýnu Čepkovou, která byla spolu s Olgou Šubrtovou dramaturgyní. Spolupráce trvala kvůli nedostatečnému souladu v obou případech dva roky a hlavním režijně - dramaturgickým duem zůstal opět Martin Glaser s Olgou Šubrtovou. Martin Glaser měl po dobu svého šéfovského uměleckého působení v Českých Budějovicích k dispozici soubor složený jak z dostatku mladých herců, tak stálíc Jihočeského divadla. K zavedeným hereckým jménům jako Petr Šporcl, Jiří Šesták, Jan Dvořák, Roman Nevěčný,

---

¹⁸ KOBLENC, V. rozhovor s Jiřím Šestákem. Jiří Šesták: Snížím si plat o 75 procent. *Českobudějovický deník* 24. 10. 2012, s. 7.

¹⁹ ŠESTÁK, J. Josef Stejskal položil život za své divadlo. *Českobudějovický deník* 16. 6. 2012, s. 7.

²⁰ Mezi lety 2009 a 2012 vedl soubor Jevgenij Ibragimov. Avšak jeho plná soustředěnost k loutce se nepotkala jak se souborem, tak s vedením divadla. In KOBLENC, V. Končí Ibragimov, bude méně loutek. *Českobudějovický deník* 1. 6. 2012, s. 7.

²¹ O jihočeské opěře a jejím působení na Otáčivém hledišti byla napsána bakalářská práce: SUCHANOVÁ, K. *Hudební produkce na otáčivém hledišti v Českém Krumlově po roce 1989*. Bakalářská práce. Praha: Univerzita Karlova, Filozofická fakulta, Divadelní věda, 2014. 48 s. Obhájeno v roce 2014.

²² Zřizovatelem divadla je město České Budějovice.

²³ Soubor činohry vede nově Jana Kališová, soubor Malého divadla Petr Hašek a vedení operního souboru se mělo ujmout duo SKUTR (Martin Kukučka a Lukáš Trpišovský), které nakonec tuto spolupráci odvolalo (v jejich režii by však měly být uvedeny některé inscenace). Poslední zprávou z května 2015 je angažmá Tomáše Studeného jako šéfa opery. K roku 2016 byl ředitelem Lukášem Průdkem odvolán i šéf baletu Attila Egerházi.

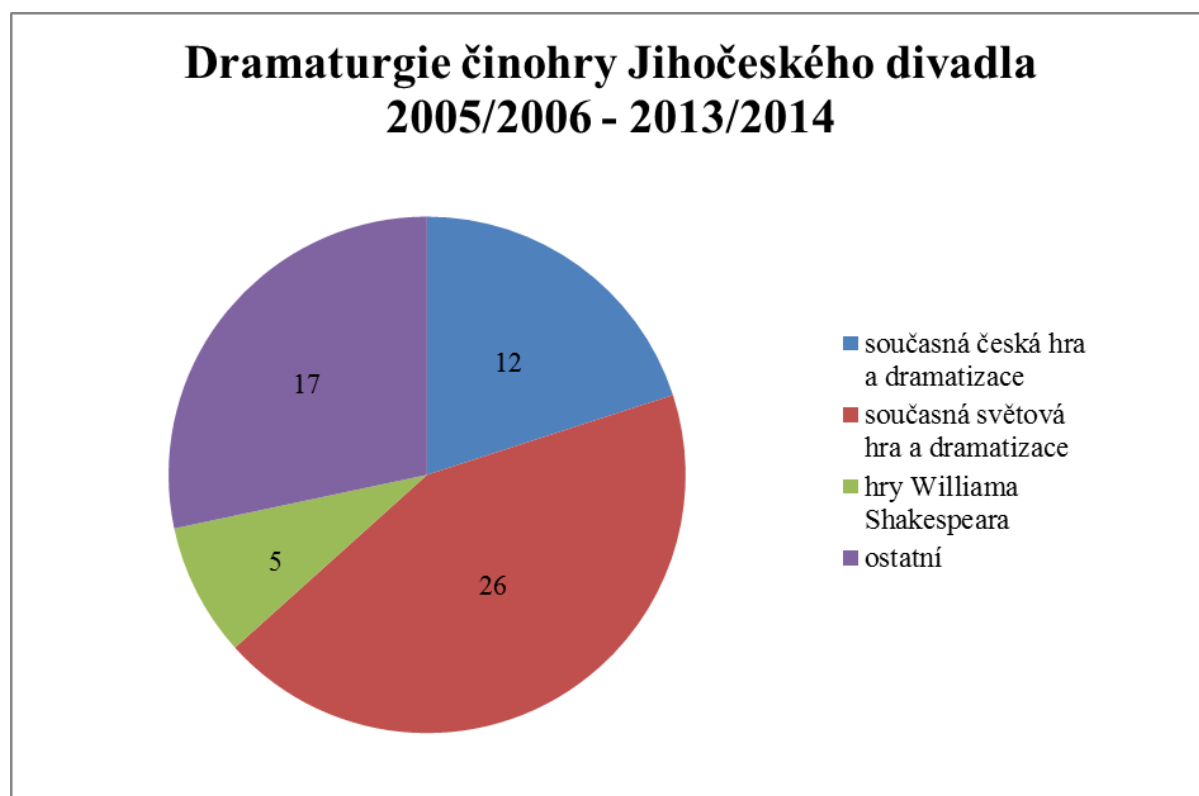
Daniela Bambasová, Bibiana Šimonová, Jaroslava Červenková, přibyla v devadesátých letech výrazná tvář Věra Hlaváčková, soubor byl vyvážen pětící mladých žen Teresou Brannou, Věrou Hollou, Lenkou Krčkovou, Taťánou Kupcovou, Danou Verzichovou a mužů Tomášem Drápelou, Martinem Hruškou, Pavlem Oubramem, Ondřejem Veselým a Ondřejem Volejníkem. K souboru po celou dobu patřili Petr Červinka a Jan Konrád, v roce 2006 přišel Zdeněk Kupka, na delší dobu ansámbl doplnil mladý Václav Liška, na sezónu pak Michal Dalecký, a jen zpočátku svého uměleckého vedení pracoval Martin Glaser s Václavem Vodičkou a Janem Hergetem. Takto složený soubor umožňoval nejen obsazení velkých dramát, ale též současného dramatu a inscenací náročných na množství obsazených mužů a žen (například *Testosteron*, *Poslední večere*, souboru na míru napsaného *Muže sedmi sester*). Herecké složení činohry bylo po dlouhou dobu stabilní, občas jej doplňovali hosté,²⁴ v roce 2011 přijal Martin Glaser mladého herce Jana Huška, o dva roky později Jiřího Suchého z Tábora a v roce 2014 se v *Blackoutu* představila nová mladá herečka Tereza Vítů. K výrazným změnám směrem z divadla ven docházelo postupně od roku 2013 s nahlášeným odchodem Martina Glasera. Jihočeské divadlo opustila značná část pánského souboru odcházející povětšinou do Divadla pod Palmovkou. Jana Kališová již jako umělecký šéf činohry doplnila nedostatek mužské části ansámblu postupně v roce 2014.

---

²⁴ K těm častějším patřili Lukáš Pečenka a Šárka Vaculíková.

3 Dramaturgie a inscenace činohry Jihočeského divadla mezi sezónami 2005/2006 - 2013/2014

Během sezóny 2005/2006 se v lednu změnilo vedení činohry Jihočeského divadla. Ivo Krobot odešel a nahradil ho Martin Glaser. Již rozběhlou sezónu neovlivnil Martin Glaser tak, jako nadcházející 2006/2007, kdy zařadil spolu s dramaturgyní Olgou Šubrtovou, jež v Jihočeském divadle v této funkci působí již od roku 1998, současné drama, které se stalo jednou z hlavních dramaturgických linií období Glaserova vedení (viz Graf 1). Zařazovány byly místy i starší světová dramata či dramatizace, české starší literární texty si vždy počkaly na novou úpravu pro konkrétní inscenaci. Díky progresivnější dramaturgii a tematickým uchopením sezón získalo vedení souboru ke spolupráci významné české divadelní tvůrce a sám Martin Glaser vytvořil několik pozoruhodných inscenací. Pro umělecký koncept se staly důležitými i inscenační texty tvořené přímo pro soubor.

Graf 1 Dramaturgie činohry Jihočeského divadla 2005/2006 - 2013/2014

3.1 Přehled dramaturgie a uvedených titulů

Když v lednu 2006 převzal umělecké vedení nad souborem činohry Martin Glaser, byla ještě sezóna ovlivněna prací Ivo Krobota, pod jehož vedením se od prosince 2005 hrála herecky vydařená inscenace *O myších a lidech* a na konec sezóny 2005/2006 byl chystán *Hamlet* v moderním současném pojetí. V této samé sezóně se Martin Glaser představil jako mladý inscenátor klasických námětů. Jeho *Miláček* podle Maupassanta se svěžestí a soudobou kousavostí otevřel v říjnu 2005 sezónu uměleckých změn a v březnu se přidalo Glaserovo vidění nejoblíbenějšího (a podle Glasera i nejlepšího) textu Oscara Wilda s novým překladem, a tudíž i pod novým názvem *Není Filip jako Filip*. Tentokrát zůstal výjimečně režisér u konzervativnějšího podání s krásnou scénografií a kostýmy,²⁵ zasazenými do Wildovy doby. Současným textem sezóny, uvedeným v prvním provedení, se stala hra Pavla Trtílka *Poslední večere*, která byla především dobrou příležitostí obsadit neobvykle početnou budějovickou dámskou část souboru. Dramaturgickým počinem přelomové sezóny byla inscenace anonymního textu původně určeného pro barokní divadlo v Českém Krumlově *Hry šálivé lásky*.

Žánrově i stylově rozmanitou sezónu činohry přinesly hned roky 2006/2007 s jasnou dramaturgickou linií. Motto nové sezóny pod novým uměleckým vedením znělo *Silné životní příběhy skrze současný divadelní text*. Od října do dubna nastudovala činohra Jihočeského divadla hned šest textů současných autorů. Vše započala kritika povrchních hodnot dnešní společnosti, jak ji zachytil Neil LaBute. Příběh *Thlustého prasete* inscenoval Martin Glaser v české premiéře v prostoru Malého divadla. Tlak rozdílu mezi světem dokonalých, za lesklým povrchem se honících lidí a vyrovnanou, lásky schopnou - sic tlustou - ženou

Obrázek 1 Prorok Ilja. Foto: Petr Neubert. Jihočeské divadlo [online]. URL: <<http://www.jihoceskedivadlo.cz/archiv/porad/167-prorok-ilja>>.

podpořil Glaser chórem mladých, krásných, avšak bezduchých lidí. O měsíc později byl pro diváky připraven i další silný ženský příběh tentokrát v neuhlazeném syrovém hávu, jak to umí Martin McDonagh. Třetí premiéra sezóny vyvolala u předplatitelů, kteří doted' měli s přístupem mladého režiséra a nyní i šéfa trpělivost, vlnu odporu, již musel následně řešit i ředitel divadla.

²⁵ Scénografie Helena Neubertová, kostýmy Lenka Rašková.

Tou nekomfortní inscenací byl *Prorok Ilja* podle divadelního textu Tadeusze Slobodzianka, v překladu Janusze Klimszy, jenž byl již o šest let před tím uveden v Ostravě. Glaserova stylizovaná inscenace využívala vulgárního jazyka jako určitého znaku společnosti, akcentovala hloupost, stádnost lidí a jejich lehkou manipulovatelnost. Diváků se v předvánočním čase premiéry dotklo nejen, co viděli, ale i co slyšeli. Po novém roce se na scéně divadla objevila dvě současná dramata představující mužský svět. V komorním prostředí Malého divadla řešili svérázně svůj život fotbaloví sudí ve hře Zoltána Egressyho *Šťovík, pečené brambory*,²⁶ mužský hormon ovládl i velké jeviště inscenací textu Andrzej Saramonowicze *Testosteron*.²⁷ V obou případech se jednalo o českou premiéru těchto textů. Trojici inscenací, kterým vévodili muži a jejich trable, doplnil žánrově zcela odlišný muzikálový titul *Do naha!*. K sezóně současného dramatu²⁸ se přidal i bláznivý tuzemský text Mariana Pally *Sajns fikšn*. Snad jako rehabilitaci pro zmatené diváky po divoké sezóně zvolilo vedení pro točnu v českokrumlovské zámecké zahradě ověřený titul *Sluha dvou pánů* v režii Jiřího Menzela. Pro podzim a začátek zimy 2007 připravila činohra kromě divadelních inscenací jako zvláštní projekt i scénická čtení, čímž představila českobudějovickým divákům dosud nepoznané autory.²⁹

Další sezóna pod novým uměleckým vedením už nebyla pojata tak striktně přelomově, a možná i provokativně, jako ta první. Každopádně Martin Glaser si sezónou současných

Obrázek 2 Nebezpečné známosti. Foto: Petr Neubert. Jihočeské divadlo [on line]. URL: <<http://www.jihoceskedivadlo.cz/archiv/porad/209-nebezpecne-vztahy>>.

textů vytvořil jasný mezník mezi stále se ještě hledající jihočeskou činohrou a konceptem moderní umělecké práce založené na ochotě diváka se o sobě dozvědět leccos zneklidňujícího.

Hlavní téma připravené sezóny 2007/2008 viděl Martin Glaser v něčem tak mnohoznačném, avšak pro člověka zásadním, jako je hra³⁰: „(...)hrát roli, hrát hru, pohrávat si (s druhými), zahrávat si

²⁶ Jihočeské divadlo tento text představilo skrze zvláštní projekt rozhlasového čtení v roce 2005.

²⁷ Režisér David Czesany ve své koncepci inscenace vyvážil mužské obsazení zpěvem mladé dívky (Aneta Galisová).

²⁸ Ve třech případech se jednalo o českou premiéru textu na českých jevištích.

²⁹ V říjnu dílo Sergiho Belbela *Krev*, v prosinci Falka Richtera *Elektronik city*.

³⁰ Hru jako základní fenomén existence patřícího k životu stejně jako smrt, láska a práce (a zároveň hra všechny tyto fenomény napodobuje a hraje si na ně) představuje dílo filozofa Eugena Finka, ke kterému se obracela dramaturgyně Olga Šubrtová už v roce 2005, kdy citacemi z jeho díla *Oáza štěstí* (přel. ČERNÝ, M. Praha: MF Dnes, 1992) doplnila divadelní program k inscenaci *Muž sedmi sester*.

(s city), prohrávat a vyhrávat, hrát o život i hrát jako o život... Autoři textů, které jsme pro Vás na příští sezónu vybrali, posílají na scénu velké hráče, kteří hrají o to nejcennější v životě - o lásku, o víru, o naději, o štěstí...³¹ Pod tuto charakteristiku, která vlastně popisuje podstatu i divadla samotného, se dá zahrnout snad cokoli. Pro činohru to konkrétně znamenalo dva starší tituly, vybízející k silnému režijnímu i výtvarnému zpracování, jakými jsou Hamptonovy *Nebezpečné vztahy* a Austenové *Pýcha a předsudek*, první ve výrazném současném zpracování šéfa činohry Martina Glasera. Dva současné tituly, které slibovaly fascinující hereckou práci, měla sezóna v Harrowových *Nožích ve Slepících* v režii Michala Langa a Glaserův - pro svou poetiku a mísení hořkého, drsného a humorného - oblíbený McDonagh a jeho *Osiřelý západ* v režii právě uměleckého šéfa. Sezóna pak byla doplněna o dvě komedie - jistotu zábavy poskytovalo převlekové *Rád to někdo horké?*, druhou komedií byl Ortonův *Lup*. Pro Otáčivé hlediště vznikl další text Olgy Šubrtové a Martina Glasera připravený přímo pro specifické požadavky přírodní scény *Robin Hood*.

Přelom roku 2008/2009 nabídl, stejně jako mnoho ostatních divadel, očekávanou premiéru hry Václava Havla *Odcházení*. Podoba této inscenace v režii Martina Glasera byla pozoruhodná v kontextu ostatních českých provedení, kdy byla kritiky ceněna poměrně vysoko. Sezónu otevřela Shakespearova komedie *Mnoho povyku pro nic* v režii Jiřího Menzela, současné světové drama pro tuto sezónu pak zastoupilo komorní drama Yasminy Rezy *Bůh Masakru*. Dva manželské páry konfrontovaly své životní postoje na vtípně pojaté scéně (dějištěm byl dětský kolotoč) v režii Tomáše Svobody. Díky Klimszově inscenaci byl strhující i starší text Arthura Millera *Čarodějky ze Salemu*. Umělecky silnou sezónu pak zakončil *Projekt Smršť*, který propojoval inscenace tří současných textů (více v samostatném oddílu 3. 2. 2).

Sezóny 2009 - 2011 byly označeny jako *Český rok*. Umělecké vedení se rozhodlo pro tři současné české texty, z nichž dva - *Vajgl* dvojice Balzerová a Jirků i *Utěšitel* dvojice Glaser a Šubrtová - byly napsány přímo pro činohru Jihočeského divadla a třetí - Zelenkovo *Očištění* - uvedl soubor v české premiéře. Klimáčekův *Komunismus* spojovalo pak s *Očištěním* a *Vajglem* téma viny, zločinu a trestu. Starší českou tvorbu zde zastupovala dramaturgie Havlíčkova románu *Petrolejové lampy*. Česká dramata doplnily inscenace současných světových textů. Z nejbulvárnějších se objevilo drama *Perfect Days*, slušnou komedii zastoupil Koljada a jeho hra z hereckého prostředí *Slepice*, kontroverzním se stalo uvedení dramaturgie Lars von Triera *Kdo je tady ředitel?* v režii Martina Glasera, poněkud ztřeštěný absurdní humor ovládl komorní scénu Walczakovým *Lovem na losa* a naopak lyrickým

³¹*Balet - činohra - loutkohra - opera. Jihočeské divadlo, 2007.*

zážitkem byla *Slaměná židle* Sue Gloverové, jejíž dramaturgyní byla nově angažovaná absolventka DAMU Kristýna Čepková. Kromě současných dramat nabídla sezóna 2009 - 2011 i Shakespearovy texty. Pro kamennou scénu režíroval Michal Lang *Kupce Benátského* a po velmi dlouhé době se českokrumlovská točna opět dočkala jiného žánru než komedie, když zde Martin Glaser inscenoval *Macbetha*. V létě 2011 naopak patřila zámecká zahrada opět komedii Williama Shakespeara. Velkou událostí byl už jen samotný fakt, že se činohernímu souboru podařilo získat pro inscenaci *Jak se vám líbí* režiséra Davida Radoka. Divadlo pokračovalo i na podzim 2010 v pořádání site - specific projektů, když na neobvyklých místech (veřejná plovárna, tělocvična, sklep) připravilo scénická čtení.³²

Obrázek 3 Rok na vsi. Foto: Petr Neubert. Jihočeské divadlo [on line]. URL: <<http://www.jihoceskedivadlo.cz/archiv/porad/1425-rok-na-vsi>>.

Začátkem sezóny 2011/2012 jakoby dramaturgie činohry stále pokračovala v koncepci *Českého roku*. Břetislav Rychlík připravil pro soubor novou dramaturgii *Roku na vsi* bratří Mrštíků. Touha po tom, aby se na jevišti Jihočeského divadla setkal celý soubor a po dlouhé době byl uveden starší český text, se naplnila právě v této inscenaci. Sezóna dále přinesla dva současné moderní texty, které se lišily poetikou a jazykovým

zpracováním, ale podobaly se v kritickém pohledu na morálku a hodnoty dnešní společnosti. V případě inscenace textu Marie Goos, v českém překladu pojmenovaném místo původního *Kloaka Fuk!*, lákalo divadlo nejen na českou premiéru tohoto dramatu, ale především na vzácnou (pro Jihočeské divadlo) spolupráci s Petrem Zelenkou jako režisérem.³³ Druhého současného textu se ujal Martin Glaser, který pro uvedení známého námětu mravokárce *Misantropa* zvolil moderní zpracování Martina Crimpa. Činohra v této sezóně zařadila dvě zcela odlišné, zato hojně realizované divadelní předlohy, které svěřila čerstvým absolventům DAMU. Osvědčené světové drama zastoupila americká psychologická klasika *Tramvaj do stanice touha* v novém překladu Ester Žantovské a v režii nově angažovaného Adama Ruta. Hereckou výzvou ale i sázkou na jistotu bylo zařazení oblíbené studentské komedie *Škola základ života*. Vedení svěřilo tento titul mladému režisérovi Míkoláši Tycovi. Jeho

³² 24. 11. 2010 Ewald Palmethofer: Zvíře. Snad se smí říct spodní; 1. 12. 2010 Stephan Lack: Na druhý pohled; 8. 12. 2010 Thomas Baum: Těžkej nářez

³³ S jeho hrami mělo divadlo již nějaké zkušenosti (Příběhy obyčejného šílenství 2002, režie Jaromír Janeček a Očištění 2010, režie Martin Glaser)

inscenace s prvorepublikovými písněmi v doprovodu živého orchestru se očekávaně stala hojně reprizovanou. Pro otáčivé hlediště připravil Martin Glaser s Olgou Šubrtovou již čtvrtou původní inscenaci, tentokrát jim byl předlohou Boccacciův *Dekameron*. Sezóna měla tentokrát i své neuskutečněné premiéry. Inscenaci *Černé komedie* dramatika Petera Schaffera nedovedl mladý režisér Adam Rut ke zdárnému konci a znamenalo to pro něj i rozloučení se s jihočeskou scénou.³⁴

Osudová - tak zněl přívlastek nadcházející sezóny 2012/2013. Důvodem byl výběr tří silných dramatických textů, kde jsou hrdinové nuceni řešit mezní životní situace, které nemohli předvídat. Českou premiéru představovalo uvedení francouzské dramatizace Juliana Sibrea novely Vahého Katchy *Hostina dravců* v režii Radovana Lipuse i Glaserem oblíbeného dramatika LaButeho řešícího problematiku setkání postmoderního člověka s Bohem v *Pravém poledni*. Vrcholem nejen sezóny, ale i celého Glaserova působení v Jihočeském divadle mělo být uvedení dlouho připravovaného antického dramatu *Oidipús*. Obě Glaserovy režie této sezóny, byť jejich látkou byly texty od sebe vzdálené tisíce let, pokládaly stejné otázky o víře člověka, schopnosti přijmout svůj osud a napravit své jednání. Tematicky náročnou sezónu měla odlehčit dramaturgyní Čepkovou nepříliš dobře zvolená bláznivá komedie *Kivá cadla* autora Davida Lindsay - Abairea a inscenace původního textu Divadla v Dlouhé *Soudné sestry*. V Jihočeském divadle bylo toto zpracování díla Terryho Pratchetta založeno na působivém herectví a ještě působivější výpravě. Otáčivé hlediště zažilo v létě groteskní, velice stylizovanou podívanou, když jim Břetislav Rychlík představil svou inscenaci Raimundova *Krále duchů a Třeštla aneb Jak zkrotit nelidu*. Ačkoli tato sezóna byla značně dramaturgicky ovlivněna Kristýnou Čepkovou, byla její poslední v Jihočeském divadle, a na postu dramaturga zůstala opět pouze Olga Šubrtová.

Další sezóna pod uměleckým vedením stávající osvědčené dvojice, která již byla ve znamení odchodu Martin Glasera z funkce šéfa činohry, byla pro svou dramaturgii nazvána sezónou *Velkých nadějí*. Pro jeviště Jihočeského divadla byly připraveny tři velké ženské osudy, předem slibující emocionální zážitek. Martin Františák připravil pro Jihočeské divadlo *Advent* Jarmily Glazarové v hlavní roli s Lenkou Krčkovou. Inscenace se svým výtvarným, ale i hereckým a režijním zpracováním zařadila do proudu jihočeských inscenací dramatizací českých textů první poloviny dvacátého století (*Rok na vsi*, *Petrolejové lampy*). Příběh nepříliš nadaný, zato ohromně nadšený pěvkyně, režírovala již podruhé³⁵ Jana Kališová.³⁶

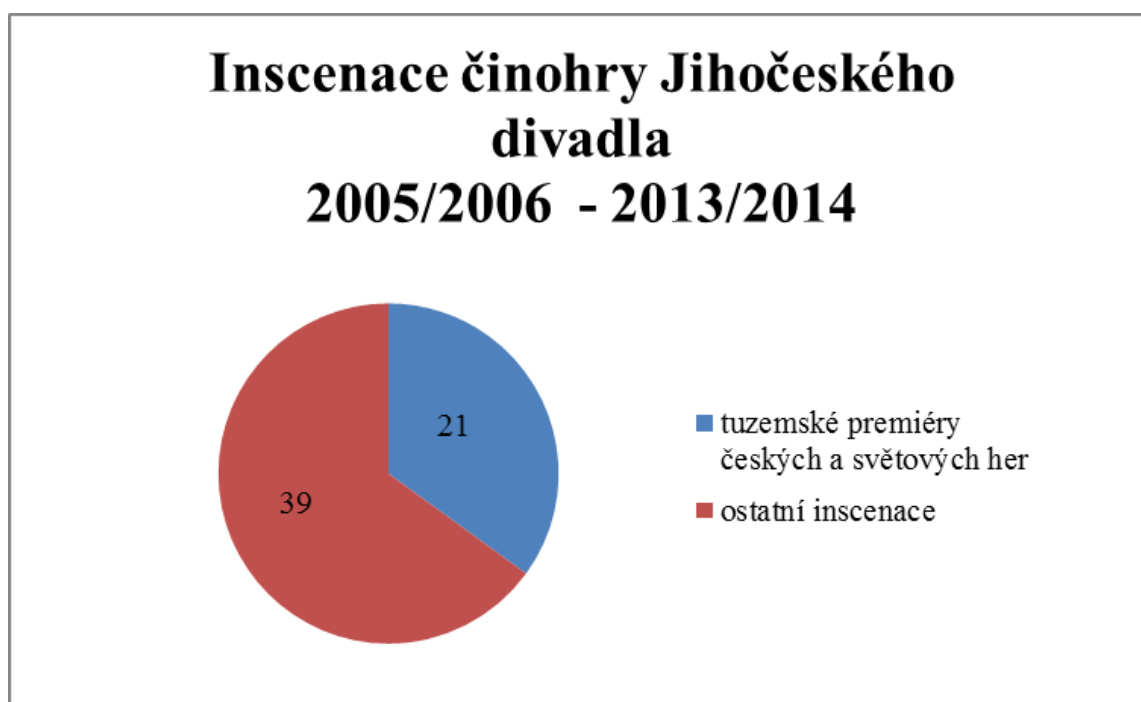
³⁴ KOBLENC, V. Režisér Rut končí. Fiasko a zklamání. *Českobudějovický deník* 23. 3. 2012, s. 7.

³⁵ První uvedení v Divadle Kalich.

³⁶ V době premiéry *Je úchvatná!* bylo jasné, že to bude právě ona, kdo umělecké vedení činohry na další roky převezme.

Z kraje roku 2014 však ještě stále patřilo jeviště Martinu Glaserovi. Nový dramatický text *Blackout*, který napsal společně s Olgou Šubrtovou, sice připravil již bez obvyklého pánského hereckého složení, díky dobře zvolenému dramatickému konfliktu se však inscenace stala velmi důstojnou tečkou za působením mladého režiséra v šéfovské pozici. Událostí sezóny měla být kromě uvedení původního textu slibná inscenace Lorcovy *Yermy* za hudebního doprovodu Marty Töpferové. Současný světový moderní text zastoupila v dramaturgii této sezóny pouze německá černá komedie *Louis a Louisa*. Dosavadní osmiletou úspěšnou snahu Martina Glasera a Olgy Šubrtové potvrdila i poslední událost sezóny 2013/2014 v historické budově Jihočeského divadla. Petr Zelenka připravil přímo pro soubor, a především pro Věru Hlaváčkovou, původní text *Job Interviews*, který následně i režíroval. Pro Otáčivé hlediště pak připravila činohra obnovenou premiéru původního textu Šubrtové a Glasera *Tři mušketýři* s novým (mladším) obsazením.

Od roku 2006 se dramaturgie činohry Jihočeského divadla koncentrovala na čtyři hlavní proudy: uvádět současné drama, původní - pro činohru Jihočeského divadla vznikající texty a dramaturgie, předem konkrétně inscenačně zpracovanou starší dramaturgiu a přivést na jeviště drama realizované v prvním provedení (viz Graf 2).

Graf 2 Inscenace činohry Jihočeského divadla 2005/2006 - 2013/2014

Komedie se kromě těch Shakespearových a jedné od Oscara Wilda objevovaly na repertoáru buďto ve spojení s hudebním žánrem nebo groteskou, či jako tragikomedie. Pro vedení souboru byla důležitá umělecká úroveň i schopnost reagovat na současný stav společnosti. „Rozhodli jsme se, že to s námi budou muset diváci vydržet. A že si repertoár záměrně zúžíme tak, abychom divadlo čitelného stylu mohli dělat,“³⁷ řekl Martin Glaser a jistě si uvědomoval, že to nebude vždy jednoduchá cesta. Je nutné podotknout, že ačkoli diváci toto zúžení často nesli nelibě, měl Glaser vždy oporu v řediteli divadla Jiřím Šestákovi, který pravidelné uvádění současných náročných textů komentoval takto: „I to je jeden z důležitých úkolů činohry - kromě kreativní zábavy odrážet společnost, ve které žije. Ze všech souborů divadla má činohra samozřejmě nejbližší k těmto výzvám.“³⁸ Výjimkou v tomto konceptu byla především tvorba a dramaturgie spojená s letní scénou Otáčivého hlediště v Českém Krumlově. Tam byla naopak dominantní zábava, smích, odlehčení a velkolepá podívaná. Od sezóny 2014/2015 je již plně šéfem činohry Jana Kališová. Ačkoli do tohoto souboru Jihočeského divadla přichází nové vedení, hlavní dramaturgyní už více než patnáct let zůstává Olga Šubrtová.

3.2 Klíčové dramaturgické a inscenační počiny činohry Jihočeského divadla

V letech, kdy byl za umělecký koncept činohry Jihočeského divadla zodpovědný Martin Glaser, určovala její směr nejen dramaturgická linie zaměřená na současné drama, uvádění textů psaných přímo pro soubor, ale i inscenace, které Glaser režíroval³⁹ nebo naopak

k jejich vytvoření přizval významné režiséry. Důležitými milníky byl *Projekt Smršť*, Glaserovy inscenace, uvedení textů psaných pro soubor, režie Petra Zelenky a spolupráce Michala Langa se souborem. Jihočeské divadlo se několikrát účastnilo GRAND Festivalu smíchu v Pardubicích, s *Projektem Smršť* a inscenací Petra Zelenky *Fuk!* se představilo na festivalu v Hradci Králové, účastnilo se plzeňské divadelní přehlídky s Glaserovou inscenací *Odcházení* a bylo

Obrázek 4 Odcházení. Foto: Petr Neubert. Jihočeské divadlo [on line]. URL: <<http://www.jihoceskedivadlo.cz/archiv/porad/243-odchazeni>>.

dvakrát oceněno Cenou českého divadla.

³⁷ MACHALICKÁ, J. rozhovor s Martinem Glaserem. Obrátit všechno vzhůru nohama. *Lidové noviny* 23. 2. 2010, s. 8.

³⁸ ZABILKA, D. Český rok: Zločin a trest 21. století. *MF Dnes JČ* 14. 1. 2010, s. C4.

³⁹ Práci Martina Glasera je samostatně věnována kapitola 4.

3.2.1 Profilové inscenace činohry Jihočeského divadla

Tvář činohry Jihočeského divadla pod novým vedením Martina Glaseru silně ovlivňovala jak dramaturgie s akcentem na současnou hru, tak pravidelné kontakty souboru s výraznými divadelními osobnostmi. Martin Glaser pokračoval při svých inscenacích ve spolupráci s dramaturgyní Olgou Šubrtovou a jejich inscenace tvořily mezi sezónami 2005/2006 - 2013/2014 téměř polovinu celé produkce. Kromě autorských inscenací pro stálou a letní scénu se i nadále soustřeďovali na současnou hru, přičemž ze světových si Glaser

Obrázek 5 Právě poledne. Foto: Petr Neubert. Jihočeské divadlo [on line]. URL: <<http://www.jihoceskedivadlo.cz/archiv/porad/1748-prave-poledne>>.

dobře rozuměl s dramatikem Neilem LaButem. Inscenace *Thlustý prase* z roku 2006,⁴⁰ jež je na repertoáru divadla dodnes a divadelním záznamem ji zveřejnila Česká televize, spolu s pozdějším *Pravým polednem* z roku 2013 dokládají Glaserovu odvahu pouštět se skrze zcela civilní niterné zpracování do aktuálních bolestných témat, které však, stejně jako v případě neschopnosti prožít lásku se společensky nepřijatelně

vypadající osobou, tak v případě zastřešování se Bohem ze zbabělosti, ukazují prázdnotu, která společnost nejen obklopuje, ale už jí i prosákla. V obou případech vznikla silná představení, v nichž se opět ukazuje Glaserova schopnost skloubit smích s bolestivým uvědoměním si závažnosti situace. Když se k tragikomickým situacím přidá ještě velká dávka syrovosti a naprostý nezáměr jednat v souladu s čímkoli, není překvapující, že dalším ze světových dramatiků, s jehož poetikou si je Glaser blízký, a proto jej přivedl i na jeviště Jihočeského divadla, je Martin McDonagh. Ačkoli *Krásku z Leenane* svěřil Michalu Langovi, inscenace *Mrzák inishmaanský* a *Osiřelý západ*⁴¹ byly dalším důkazem toho, že Glaser není režisérem, který především exponuje svou práci nebo sebe, ale naopak citlivě uchopí předlohu a poskytne prostor hereckému projevu.

Významnými počiny mladého režiséra se v období jeho šéfování staly i dvě inscenace současných českých divadelních textů. Očekávanou událostí byla premiéra *Odcházení* Václava Havla. V záplavě jevištních zpracování bylo po plzeňském festivalu oceňováno právě

⁴⁰ Inscenace získala v roce 2006 Cenu studentské poroty na GRAND Festivalu smíchu v Pardubicích.

⁴¹ Mimo Jihočeské divadlo pak Glaser ještě inscenoval v české premiéře další McDonaghovu hru *Lebka z Connemary* (Studio Švandova divadla, premiéra v roce 2007).

to Glaserovo, které aktivně pracovalo s projektováním úryvků z Havlova textu. Určující bylo pojetí kancléře Riegera,⁴² který v podání Jiřího Šestáka odcházel po šaškovské pokloně jako vítěz.⁴³ Jihočeské divadlo tuto inscenaci vnímalo jako přelomovou zejména z toho důvodu, že se mu podařilo „překonat hranice regionu“⁴⁴ a vrcholila jí dlouhodobá tendence vedení činohry „uvádět současné hry“.⁴⁵ O uvedení nějaké další hry Petra Zelenky uvažovalo

Obrázek 6 Očištění. Foto: Petr Neubert. Jihočeské divadlo [on line]. URL: <<http://www.jihoceskedivadlo.cz/archiv/porad/848-ocistení>>.

po úspěšných *Příbězích obyčejného šílenství*⁴⁶ Jihočeské divadlo již delší dobu. Po světové premiéře nového Zelenkova textu *Očištění* v Polsku jej soubor činohry Jihočeského divadla získal pro sebe. Obraz hlavního hrdiny ztraceného v obří, celé jeviště zabírající, kožené červené pohovce

se stal symbolem inscenace, která řešila hojně zpracované téma viny, zločinu a trestu.⁴⁷ Jihočeské divadlo získalo v roce 2010 za tuto poprvé uvedenou Zelenkovu hru Cenu Alfréda Radoka. Jiří Šesták i Martin Glaser brali toto ocenění nejen jako další krok k celorepublikovému uznání, ale především jako satisfakci za neustálé napadání souboru činohry diváky a předplatiteli za příliš vážná, vulgární a krutá témata. K tomu Jiří Šesták: „Vyplatila se nám snaha plnit i jinou funkci než zábavnou. Uvádění těchto her sice není tak atraktivní jako některé komedie, posouvají však divadlo vzhůru a je vidět, že získáváme respekt na celorepublikové úrovni.“⁴⁸ Podobně jej doplňuje umělecký šéf Martin Glaser: „Naše povinnost je vkus udávat, a nikoli obecnému vkusu podléhat a podbízet se (...). V českém divadle se chceme všemu smát, očekáváme, že to bude psychorekreační zážitek, i diváci nám píší: chceme se bavit a zapomenout na hnusný svět, který je okolo.“⁴⁹ Pro tisk

⁴² Rozdílná pojetí kancléře Riegera v českých i slovenské inscenaci analyzoval Vladimír Just v přednášce Kdo je Richard Rieger? dne 17. 5. 2014 na mezinárodní konferenci Havel na scéně. Vyjde v tištěné formě v Divadelní revue 2015.

⁴³ ŠVEJDA, M., J. HAVEL HAVEL HAVEL HAVEL, Ještě jednou Havel. *Svět a divadlo* 20, 2009, č. 2, s. 66.

⁴⁴ Vyjádření Martina Glasera In (daz). *Derniéra: Havlovo Odcházení zahrají naposledy. MF Dnes JČ* 3. 3. 2010, s. C4.

⁴⁵ Vyjádření Martina Glasera In KOBLENC, V. Havlovo Odcházení došlo k derniéře. Po 22 reprízách. *Českobudějovický deník* 2. 3. 2010, s. 7.

⁴⁶ V Jihočeském divadle v roce 2002.

⁴⁷ V tuzemsku se nabízí srovnání Zelenkova textu především s Langerovou Periferií.

⁴⁸ FALOUT, J. Jihočeská činohra získala Radokovu cenu. *Právo JČ* 8. 3. 2011, s. 11.

⁴⁹ Anonym. Jihočeské divadlo opět boduje: hra *Očištění* získala Cenu Alfréda Radoka. *Budějovický Samson* 23. 2. 2011, s. 12.

ještě Glaser zmiňuje: „Věřím, že i tato cena přispěje k upevnění důvěry v to, že umělecký program současného vedení činoherního souboru je správný.“⁵⁰

Zelenkova práce se s jihočeským souborem poté protнула ještě dvakrát. V roce 2012 přinesl v českém prostředí dosud nehraný text Marii Goos *Fuk!* a inscenaci v jeho režii zaznamenala Česká televize. Zatím poslední Zelenkův text i v jeho režii mělo opět tu možnost poprvé uvést Jihočeské divadlo. Postava chladné kariéristky v inscenaci *Job Interviews* přinesla Věře Hlaváčkové nominaci na Thálii, což byl (ačkoli ocenění nakonec patřilo Vilmě Cibulkové) pro českobudějovickou činohru velký úspěch.⁵¹ Ve spolupráci se souborem Petr Zelenka stále pokračuje. Pro léto 2015 chystá pro otáčivé hlediště *Psa baskervillského*.⁵²

Pro činohru Jihočeského divadla v období Glaserova uměleckého vedení byla podstatná spolupráce s režisérem Michalem Langem. Se souborem se seznámil v roce 2001, když připravoval komedii *Klíčovou dírkou*, zásadní inscenace však přišly až za vedení Martina Glasera. Všechny jeho režie počínaje *Kráskou z Leenane* (2006), přes *Nože ve slepicích* (2008), *Uprchlíky*, *Kupce Benátského* (obě 2009) a komedii *Slepice* (2010), konče prozatím *Petrolejovými lampami* (2011), prohlubovaly díky soustředěné práci s hercem kvality jihočeského souboru a tím i inscenací. Vzájemné sympatie mezi herci Jihočeského divadla a tímto režisérem utvrdil i odchod Martina Glasera z vedoucí funkce souboru na přelomu roku 2013 a 2014, když Ondřej Veselý, Ondřej Volejník a Martin Hruška - dosud přední herci jihočeské scény – přešli do Divadla pod Palmovkou, jehož ředitelem se v roce 2013 Lang stal.

Kromě jevištních realizací spojených konkrétní, se souborem soustavně pracující osobou byl pro činohru Jihočeského divadla významný a zcela neobvyklý projekt roku 2009 *Smršť*, který představil tři inscenace současných světových textů propojených podobnými společenskými tématy (viz samostatný oddíl 3. 2. 2).

---

⁵⁰ FALOUT, J. Jihočeská činohra získala Radokovu cenu. *Právo JČ* 8. 3. 2011, s. 11.

⁵¹ Za dobu uměleckého vedení Martina Glasera se pro činohru objevily nominace „pouze“ v užším výběru.

⁵² Adaptaci podle díla A. C. Doyla vytvořil Petr Zelenka spolu s Olgou Šubrtovou. V roli Sherlocka Holmese se alternují Karel Roden a Jiří Suchý z Tábora, doktora Watsona hraje Viktor Limr. Premiéra byla stanovena na 11. 6. 2015.

Obrázek 7 Vajgl. Foto: Petr Neubert. Jihočeské divadlo [on line]. URL: <http://www.jihoceskedivadlo.cz/archiv/porad/849-vajgl>.

a mužným slévačem⁵⁴ provázely diváky nejen tvrdými praktikami bolševického režimu v minulosti, ale i současností, ve které může oběť komunistického režimu stále potkat svého bachaře, vesele krmícího na lavičce holuby. Na konci inscenace visela z provaziště těla obětí těchto nepotrestaných nelidských praktik, což byl přirozený moment pro pietu. *Vajgl* obdržel Cenu Českého divadla 2010 za počin roku, kterou získal pro Jihočeské divadlo již v roce 2008 Martin Glaser za inscenaci Hamptonových *Nebezpečných vztahů*. Umělecký šéf souboru ocenění *Vajglu* bral jako satisfakci. Pro regionální divadlo je podle Glasera uvádění takovýchto projektů poměrně riskantní: „Pokud získáváme nejlepší reference a ocenění za takto náročné projekty, je to mj. i potvrzením toho, že umělecká cesta našeho souboru je správná.“⁵⁵

Obrázek 8 Petrolejové lampy. Foto: Petr Neubert. Jihočeské divadlo [on line]. URL: <http://www.jihoceskedivadlo.cz/archiv/porad/1352->

Pro inscenační styl činohry Jihočeského divadla byla v posledních letech určující především práce Martina Glasera a Olgy Šubrtové (více v samostatné kapitole 4). Směřování a posun souboru k sebevědomé scéně posílila již zmíněná spolupráce jak s Petrem Zelenkou, tak s Michalem Langem a projekty, při kterých vznikalo drama a následně i inscenace přímo pro soubor. S touhou ředitele Jiřího Šestáka posunout alespoň letní produkci daleko za hranice regionu korespondovala i spolupráce s Davidem Radokem. Jeho inscenace Shakespearovy

⁵³ V představení účinkovalo živě hudební duo Orchestra.

⁵⁴ JIRKŮ, J., BALZEROVÁ, A. *Vajgl*. Jihočeské divadlo, 2010. s. 3

⁵⁵ Jihočeské divadlo. Hra *Vajgl* vítězem přehlídky České divadlo 2010 [on line]. [cit. 23. 11. 2015]. URL: <http://www.jihoceskedivadlo.cz/divadlo/aktualne?qid=574>.

komedie *Jak se Vám líbí* byla zaznamenána Českou televizí, pro Jihočeské divadlo se však jednalo spíše o exkluzivní než o přelomovou událost.

3.2.2 Projekt Smršť

Na konci sezóny 2008/2009 se činohra Jihočeského divadla pustila do náročného aktu. Ten měl několik bodů: za první: dostat před diváky současné moderní texty, které nikoho nemohou nechat v klidu; za druhé: nastudovat hned tři takové texty v krátkém časovém úseku; za třetí: nastudovat tyto texty kvalitně a přesvědčit i konzervativního diváka, že divadlo je prostor pro drama, a proto je nezbytné nedělat divadlo slepým a o současných konfliktech a fenoménech ve společnosti skrze něj komunikovat s diváky.

Martin Glaser upozornil v předplatném na novou sezónu 2008/2009, jejíž první dramaturgickou linii pojmenoval jako konzervativní⁵⁶ a druhou dramaturgickou linii tvořily hry *Projektu Smršť*. Hry, které podle Glasera „(...)svět kolem nás zobrazují jako kontroverzní prostor - bez obalu a bez příkras, pro mnohé možná až nesnesitelně upřímně a krutě.“⁵⁷ V době přípravy dramaturgického plánu byly známy ovšem pouze dva tituly - dvě současné hry katalánských autorů Belbela a Pompermayera *Mobil* a *Uprchlíci*. Třetím titulem pak měla být vítězná hra Ceny Alfréda Radoka 2008, kterou se stala *Krátká spojení* Vladislavy Fekete. Z hlediska dramaturgie a plánování semknutého projektu se jednalo o poměrně riskantní krok, který vyšel. Sice nikoli tak v síle textu, jež se jen těžko vyrovnává těm katalánským,⁵⁸ ale v tématu, které našťastí do projektu skvěle zapadlo.

Proč však rovnou spojovat texty v projekt a nazývat ho *Smrští*? Martin Glaser vypsál své úvahy a cestu k projektu v Divadelních novinách nejen jako umělec, ale i jako již zkušený „divadelní úředník“: „Doba si žádá atraktivní výrazivo a poutavý obal i pro prostý fakt, že nazkoušíte novou inscenaci. Někdy se to docela hodí. Třeba když hledáte způsob, jak uvést dvě skvělé současné (shodou okolností katalánské) hry na jeviště divadla v Českých Budějovicích. Když hledáte cestu, jak se vymanit z pout předplatitelského systému, který dává jistotu pravidelného přísunu diváka a slušného počtu repríz i u tzv. náročnějších (tedy nekomediálních) titulů, který ale zároveň počítá s divákem, jemuž se líbí všechno od opery přes balet, od klasiky k současnému dramatu. Může vůbec někdo takový existovat? Projekt se hodí, když chcete znovu zkusit ve svém divadle posunout hranice toho, co se

---

⁵⁶ Do této linie zahrnul kromě Shakespeara i zavedené autory se současnými texty - Mnoho povyku pro nic v režii Jiřího Menzela, novinku Václava Havla *Odcházení* v režii Martina Glasera a hru Jasminy Rezy *Bůh Masakru* v režii Tomáše Svobody.

⁵⁷ *Balet - činohra - loutkohra - opera*. Jihočeské divadlo, 2008.

⁵⁸ JUST, V. Hradecké memento aneb Evropské regiony po patnácté. *Literární noviny* 13. 6. 2009, s. 12.

na jevišti nesmí nebo nesluší, ukázat věci, které tam prý nepatří. Nebo když chcete kolegům, (i z řad tzv. odborné veřejnosti) za hranicemi vašeho krajského města nabourat zažitou představu, že na oblasti se moderní činohra prostě z principu - až na vzácné výjimky - dělat nedá, protože regionální divadlo je jenom provoz, který chrlí jeden kousek za druhým, jen aby ukojil „kulturní“ potřeby svých předplatitelů. A kruh se hezky uzavírá. Pak se zrodí projekt.“ Dále shrnul: „Jinak řečeno - vyjmout polovinu činoherní produkce z předplatitelského systému a vrhnout nikterak prvoplánově líbivé dramatické novinky na volnou kasu. A tady začíná SMRŠŤ. Smršť otázek, problémů, nových potřeb: Jak dostat do harmonogramu o dva tituly navíc? (...) Jak uvést v rozmezí jednoho měsíce tři nové inscenace?“⁵⁹

Za těchto podmínek a z těchto důvodů vznikl *Projekt Smršť*. Odvážný, dráždivý, živý a v kontextu dramaturgie i inscenační praxe Jihočeského divadla vyzývavý a nový. Co tedy byl *Projekt Smršť* doopravdy? Postupné uvedení tří současných textů v české divadelní premiéře, které spojovala podobná témata - moderní podoba války, paradoxní odcizení v době, kdy jsme si díky technice nejbližší, vyhaslost a prázdnota dnešního člověka a naprosté odchýlení od jakýchkoli tradičních hodnot, vláda médií a iluze. Martin Glaser našel propojení inscenací především v tématech „(...)odlidsťené komunikace, mediální manipulace, strachu ze samoty a hledání lásky.“⁶⁰ Vývoj společnosti a civilizace pod vlivem vědecko-technického vývoje vystihli sociologové Petrusek a Balon: „Do oběhu sociálního vývoje zcela neočekávaně vstupují vědecké objevy a technické vynálezy, které „mění tvář doby“, mění sociální chování lidí, jejich vzájemné vztahy, zvyšují průměrný věk dožití, vylučují některé smrtelné choroby a epidemie, také však umožňují „efektivnější válečnictví“ a nejen kontrolu porodnosti, zkrátka zvyšují kontrolu nad individuálními životy lidí, a tím omezují jejich svobodu a možnosti samostatného rozhodování.“⁶¹ Toto je obraz současné společnosti, toto jsou témata, která přináší na jeviště projekt činohry Jihočeského divadla na jaře 2009.

---

⁵⁹ GLASER, M. Smrští k sobě. *Divadelní noviny* 12. 5. 2009, s. 2.

⁶⁰ Citace prohlášení M. Glasera In VANČUROVÁ, B. Projekt Smršť z Čech až do Katalánska. *Semtam* duben 2009, č. 3, s. 13 - 15.

⁶¹ PETRUSEK, M., BALON, J. *Společnost naší doby*. Praha: Academia, 2011. s. 16.

Obrázek 9 Mobil. Foto: Petr Neubert. Jihočeské divadlo [on line]. URL: <<http://www.jihoceskedivadlo.cz/archiv/porad/246-mobil>>.

Projekt Smršť odstartovala hra Sergiho Belbela *Mobil* v překladu Martiny Černé, která byla v tuzemsku již zpracována jako rozhlasová hra.⁶² Moderní hra, kde má hlavní komunikační úlohu právě přístroj znějící v názvu, nese podtitul „telefonická digitální komedie“. Inscenace pro čtyři ženy a jednoho muže v režii Martina Glasera měla premiéru 8. 4. 2009 a vydržela s patnácti reprízami na repertoáru divadla téměř rok.⁶³ Pro všechny inscenace projektu vytvořila kostýmy Helena Neubertová⁶⁴ a scénu Petr B. Novák, čímž byly díky proměnlivé, opakující se dekoraci propojeny nejen tematicky, ale i vizuálně.

V *Mobilu* se vše odehraje během krátké chvíle na letišti a v hotelovém pokoji. Dvě ženy a především matky - Sára (Bibiana Šimonová) a Claudie (Daniela Bambasová) - čekají na odlet, který překazí výbuch mobilem odjištěné bomby. Obě ženy komunikují díky mobilu před nehodou i po ní, kdy jsou odvezeny do letištního hotelu, se svými dětmi - Sára s dcerou Rózou (Lenka Krčková), Klaudie se synem Janem (Ondřej Volejník). Tam se jejich příběhy spojí a protnou. Obě ženy řeší prodělaný šok, na němž je vlastně nejvíce šokující fakt, že v této krizové situaci si obě tuto tragédii nahrály na mobilní telefon.⁶⁵ Jejich děti řeší nefunkční vztahy v rodině i v partnerství.

Text je kromě úvodní scény na vlakovém nádraží a poté dění v hotelu, kde se postavy potkají, a dochází tudíž i k přímému dialogu, složen z monologů. A to především z toho důvodu, že postavy jednájí skrze médium, které nemusí vždy vyžadovat přímou komunikaci, a tak se postavy svěřují záznamníkům. Proto nazval Martin Glaser tuto hru jako „smršť jednoho dlouhého monologu“.⁶⁶ Dlouhé promluvy postav do chladných, nic neodpovídajících přístrojů tvoří velkou část jak dramatického textu, tak zřejmě i našich životů.

⁶² Režie Aleš Vrzák, premiéra 9. 12. 2008 Čro 3 Vltava, obsazení: H. Maciuchová, A. Elsnerová, S. Stašová, J. Dolanský.

⁶³ Ostatní inscenace projektu byly reprízovány pouze pět krát, což svědčí o faktu, že projekt nevydržel příliš dlouho pospolu a inscenace se po premiérách ubíraly každá svým vlastním směrem.

⁶⁴ Fotografie z inscenací Projektu Smršť a návrhy kostýmů k těmto inscenacím jsou dostupné na webových stránkách Heleny Neubertové. In Web Heleny Neubertové [on line]. URL: <<http://www.prooko.cz/helena/scenografie/>>.

⁶⁵ Martin Glaser pracoval s podobnou situací, kdy se člověk v kritické situaci projevuje jako necitlivý mobilní otrok, i po Mobilu v Pravém poledni.

⁶⁶ KUBÁT, P. Domluvíme se i bez mobilů?. *MF Dnes JČ* 7. 4. 2009, s. C4.

Drama původně pro tři ženské postavy a jednoho muže upravila s režisérem dramaturgyně Olga Šubrtová v duchu projektu, který k vyjadřování (stejně jako dnešní společnost) využívá především moderní techniky. Proto do inscenace přibyla postava nazvaná Ona, ztvárněná Věrou Hlaváčkovou, jež měla na starosti přibližovat divákovi skrze kamerové dotáčky a komentáře, co se odehrává v nitru postav. Vznikl tím přesný obraz dnešního člověka, který je bez možnosti využití techniky neúplný, neschopný vyjádřit své city. Postava Ona měla ještě jeden zcizující úkol: fungovala „jako všechápající scénická poznámka“.⁶⁷ Sdělovala, kde se postavy nacházejí, co dělají, jak se při tom cítí a dohlížela na jejich jednání.

Přestože je ve hře a i v inscenaci byla velmi důležitá technika a vztah člověka k ní, zůstává stále jen prostředkem. Postavy nakonec své mobily zahazují, což lze vnímat jako naději, že skutečný život prozatím zůstane na prvním místě.

Zcela opačně je tomu však v další katalánské hře, opět zvolené Olgou Šubrtovou, ovšem nyní v režii Michala Langa. Hra Sergiho Pompermayera *Uprchlíci* v překladu Lenky Sovové, byla nejdramatičtější a také nejsilnějším textem celého projektu. Podle Šubrtové se dokonce jednalo o nejsilnější text v dramaturgii Jihočeského divadla vůbec.⁶⁸ Premiéra „kruté mediální hry“⁶⁹ byla stanovena na 23. 4. 2009, diváci tedy měli ještě

Obrázek 10 *Uprchlíci*. Foto: Petr Neubert. Jihočeské divadlo [online]. URL: <<http://www.jihoceskedivadlo.cz/archiv/porad/247-uprchlici>>.

zcela čerstvý zážitek z *Mobilu*, a po zkušenostech s problematikou uvádění některých současných textů v Jihočeském divadle, se neobešla bez předchozího varování: „VAROVÁNÍ - v inscenaci UPRCHLÍCI jsou použity hrubé vulgarismy, scény extrémního násilí a explicitní sexuální obsah.“⁷⁰ Ovšem nutno podotknout, že nikoli účelově. *Uprchlíci* zkrátka syrovým nepřikrášleným způsobem ukazují druhým rokem trvající válku (místo není důležité, může to být kdekoli). Válku moderní a tak odpornou a nelidskou, jakou ji mohou udělat jen lidé za času médií. První obraz války poskytl příběh dívky Bitis (Teresa Branna). Příběh plný umírání, vnitřní prázdnoty, znásilňování, buranství, povýšenosti a poníženosti. Následně je

⁶⁷ KERBR, J. Sympatická smršť. *Divadelní noviny* 8. 9. 2009, s. 7.

⁶⁸ Šubrtová: „Uprchlíci jsou asi nejsilnější hrou, jakou jsme se v Jihočeském divadle odvážili uvést.“ In KUBÁT, P. Pravda je to, co říká televize. *MF Dnes JČ* 22. 4. 2009, s. C4.

⁶⁹ Podtitul inscenace.

⁷⁰ Web Jihočeského divadla. URL: <<http://www.jihoceskedivadlo.cz/>>.

válka, tak jak ji prožívá dívka, doplněna o pohled na válku samotného generála Buthuse (Zdeněk Kupka), který ji ve jménu svého národa proti povstalcům vede. Všechny příběhy spojuje televizní pořad - válečná reality show *Uprchlíci*, kterou vede cizinec ze země, kde je mír, Gyps (Tomáš Drápela). Štáb reality show natáčí vždy v místě nějakého válečného konfliktu. Jednomu z obyvatel je dána bunda s nápisem *Uprchlíci* a spolu s kusem oděvu je sledován příběh jeho nynějšího majitele. Jednotlivé osudy vysílá televize v zemi bez válečného konfliktu a ti, kdo dostanou největší počet hlasů za nejvíce pohnutý příběh, jsou mezi sebou konfrontováni a soutěží o politický azyl v zemi Gypse.

Jelikož bundu jako první dostala za sex od člena štábu Vultura (Pavel Oubram) právě Bitis, dozvídáme se i jako první její osud. Pak už bunda putuje k jejímu mladšímu bratrovi, který je pro tento kus oblečení zabit Buthusovými vojáky Corvusem (Martin Hruška) a Crocutem (Ondřej Veselý), jelikož Corvus ji chce pro svého syna. A tím se dostává štáb do Corvusovy rodiny. Generál Buthus pochopí, že sílu této reality show může využít ve svůj prospěch, a proto jinak klidnou vesnici,⁷¹ ve které Corvus žije, nechá proměnit v bojiště, v němž mají být těmi špatnými dosud diváky pozitivně vnímaní povstalci. Corvus přijde o ženu i dítě a stává se dalším a posledním účastníkem soutěže o azyl. Spolu s ním soutěží Bitis, které Corvus zabil rodinu. Paradox je v tom, že přestože Bitis byla ještě donedávna favoritem soutěže, nyní se jím stává právě Corvus a generál Buthus se z největšího zloducha stává hrdinou. Slovy Vultura: „Diváci jsou jako osli. Vidí jen to, co jim naservírujete pod nos“,⁷² a jejich paměť je krátkodobá.

Použitím konfrontace války a média televize, konkrétně televizní reality show, se k „tradičním“ válečným hrůzám a nelidskému chování přidává nový druh lidského hyenismu. Touha po zábavě je tak velká, že vlastně ani nezáleží na zdroji této zábavy. Když se filozof Antonín Mokrejš zamýšlel nad duchovní prázdnotou postmoderního člověka, upozornil, že vědecko - technická civilizace nabízí člověku rozvoj a v jistém smyslu i bezpečí, avšak „(...)značně jednostranně zakládá a rozvíjí především konzumní způsob života, zdůrazňuje orientaci na zábavu, rozptýlení a požitky, činí z lidí pohodlné, zhýčkané, krátkozraké i zaslepené a vnitřně neobyčejně oslabené sobce.“⁷³ Toto se týče celé společnosti - nejen tvůrců show, ale i jejich diváků. A přestože diváci reality show *Uprchlíci* nejsou v Pompermayerově textu přímo zpřítomněni a i v inscenaci Michala Langa zůstali anonymní, jsou velice důležitou, možná nejdůležitější, postavou celého válečného příběhu. Jsou to oni, kteří podporují vysílání brutálních záběrů a troufají si rozhodovat o životě někoho jiného. To

⁷¹ Vesnice nese příznačně název Desmodus, tj. krvelačné zvíře, desmodus rotundus = upír obecný.

⁷² POMPERMAYER, S. *Uprchlíci*. Přel. SOVOVÁ, L. Jihočeské divadlo, 2009. s. 33.

⁷³ MOKREJŠ, A. *Duchovní ráz naší doby*. Praha/Kroměříž: Triton, 2007. s. 62.

vše ovšem z pohodlí svého domova, své země, kde (alespoň prozatím) vládne mír. Příznačné pro svět ovládaný médii je i pojetí pravdy, která je Pompermayerem skrze postavu Gypse charakterizována takto: Gyps: „...pravda je to, co je v televizi.“⁷⁴ Kdo má prostor v televizi, může být hrdinou, může být zbabělcem, může být i obojím v poměrně krátkém časovém rozpětí. Mechanismus společnosti, která má potřebu k někomu vzhlížet, ale místo boha tvoří vlastní nové modly - tzv. celebrity, popsali Petrusek a Balon takto: „(...) poprvé v dějinách technické prostředky, tzv. média, utváří model hrdiny, přesněji model osobnosti, která má být napodobována, následována, vytváří „vzorec“, který láká tím, že nabízí na jedné straně laciné a nenáročné rozptýlení a na druhé straně model chování, který nabádá k nápodobě (...).“⁷⁵ Nebezpečná na tom všem je právě ona skutečnost, že modelem - idolem se může stát kdokoli.

Pro režii Michala Langa byla klíčová především technika a médium televize, a to jak v samotném tématu, tak ve výtvarné složce. Živou kulisu tvořily válečné záběry natočené pro inscenaci Ivanem Bartošem ve vojenském areálu v Plané. Jak již zaznělo z varování k inscenaci vulgarity, násilí a slovně i aktem syrově představený sex byly nedílnou součástí zobrazení krutého válečného a mediálního světa, který nepředkládá divákovi pravdu, nýbrž koláž toho, co by si měl myslet. Langova inscenace byla výpovědí o krutosti, o moci médií a neschopnosti člověka jimi atakovaného si vytvořit vlastní kritický názor nebo přemýšlet nad tím, do jaké míry může být zpráva manipulativní, a jestli se dotyčného televizního diváka vůbec týče.⁷⁶ Kromě tohoto celkem nového „mediálního tématu“ se však nabízelo i zamyšlení nad příčinou takového rezignovaného chování společnosti, jejími základními nedostatky a nad hodnotovým systémem: „Kde jsou hranice? A kam se poděla lidskost, humanita, morálka? Lidstvo stojí na prahu poslední fáze vývoje: Popření hodnot, přehlížení kvalit a elit, legalizace zločinu: jednou ve jménu rasy, třídy, podruhé ve jménu pacifikace, potřetí, v blízké budoucnosti, ve jménu záchrany holé existence. Svět je holt vystavěn pro pár miliard lidí. Jak ale uskutečnit „spravedlivou selekci“? O tom všem jsou Uprchlíci.“⁷⁷

Posledním dramatem a inscenací *Projektů Smršť* byla vítězná hra Ceny Alfréda Radoka pro rok 2008. Když vedení souboru zapojovalo toto zatím neznámé drama do dramaturgického plánu a především do *Projektů Smršť*, nemělo tušení, o jaký text se bude jednat a jaký námět a téma přinese. O to větší úžas budí, jak třetí hra pracuje s tématy obsaženými v oněch dvou předchozích textech, a soustředí se na následky (tentokrát

⁷⁴ POMPERMAYER, S. *Uprchlíci*. Přel. SOVOVÁ, L. Jihočeské divadlo, 2009. s. 41.

⁷⁵ PETRUSEK, M., BALON, J. *Společnost naší doby*. Praha: Academia, 2011. s. 98.

⁷⁶ HVÍŽDALA, K. *Moc a nemoc médií*. Praha: Dokořán, Máj, 2003. s. 268.

⁷⁷ KRÍŽ, J. P. Selece ve jménu úpadku lidského rodu. *Právo JČ* 6. 1. 2010, s. 12

konkrétní) války, na pocit prázdnoty a osamělosti emigrantů a na nezaměnitelnost přímého, osobního kontaktu s novodobými komunikačními technologiemi. Celou tuto problematiku však podává tento text daleko mírnějším a jemnějším způsobem.

Slovenská hra srbské rodačky Vladislavy Fekete *Krátká spojení* měla v rámci projektu premiéru 6. 5. 2009. Režisér Petr Štindl na inscenaci spolupracoval s dramaturgem Zdeňkem Jecelínem,⁷⁸ s nímž také hru pro činohru Jihočeského divadla ze slovenštiny přeložil. Tvůrci výtvarné složky (titíž jako u *Mobilu* a *Uprchlíků*) opět navazovali na předchozí inscenace projektu. Inscenace byla založena na práci s novými technologiemi a přinesla opakovaně přítomnou jevištní poznámku a kamerou zprostředkované detaily herců.

Text *Krátká spojení* nabízí několik prolnutých osudů. Všechny spojuje srbská válka, její následky, její emigranti a bývalí přátelé. Nejsilnějším motivem je především poválečný život těch, kteří zůstali, a těch, kteří odešli. Současnost střídají obrazy z minulosti. Příběh je

Obrázek 11 *Krátká spojení*. Foto: Petr Neubert. Jihočeské divadlo [online]. URL: <<http://www.jihoceskedivadlo.cz/archiv/porad/248-kratka-spojeni>>.

složen z přímých dialogů, z telefonátů (mobil i pevná linka), ze SMS a elektronické pošty. Skupina kamarádů žije po válce v různých místech Evropy. Jejich vztahy se uskomnily na telefonáty a jiné možnosti, které jim poskytují nové technologie. Vše se odehrává kolem postavy pojmenované prostě obecně ONA (Dana Verzichová), která je

emigrantkou a žije bez blízkých v Bratislavě. Nemá žádný perspektivní vztah,⁷⁹ ani bydlení, její matka žije daleko v Srbsku, což jí vyhovuje. Nejbližší přítel - gay Milija (Ondřej Veselý), jenž je stejně osamocen⁸⁰ a vykořeněn jako ONA, je emigrantem ve Velké Británii, kamarádka Dara (Taťána Kupcová), jejíž dceři Malé (Tereza Causidisová) je ONA kmotrou, žije jako jediná z kamarádů stále v Srbsku, kde se jí rozpadá vztah s bývalým mužem - gardistou a válečným odchovancem Borem (Roman Nevěčný). Postavy spolu většinou vedou dialogy, které současnou řeč nepřikrášlují, ani ji zbytečně nestylizují. Poslouchají se a také si

⁷⁸ Zdeněk Jecelín upravil text Fekete pro Český rozhlas. V režii Petra Mančala měl na Vltavě premiéru v dubnu 2010. Vedlejší text byl vložen do úst vypravěčky (Daniela Kolářová).

⁷⁹ Její milenec ON (Ondřej Volejník) má i jiné závazky.

⁸⁰ Zrovna ho pro rozdílnost kultur a založení opouští přítelem Gary (Lukáš Pečenka, alt. Radomír Švec).

odpovídají. Jen mezi dvěma to nefunguje. Je to ONA a její Matka (Věra Hlaváčková). Jejich komunikace je vedena skrz telefon nebo e-mail a je monologem Matky, což vypovídá o kvalitě jejich vztahu, který je narušen nejen mnohakilometrovou vzdáleností. Silnou součástí dramatu je vedlejší text. K tomu sama autorka dodává: „Scénických poznámek bude v celej hre reľatívne dost'. Nech to neprekvapí. Ak dnes už vôbec môže niečo prekvapiť.“⁸¹ V poznámkách je zaznamenaná nejen pohybová akce a emoční život postav, jejich uvažování, ale i zamýšlení se autorky nad situacemi, ve kterých se postavy nacházejí. Stejně jako Glaser v inscenaci *Mobil* využil i Štindl scénických poznámek a rozšířil postavu Neznámého⁸² (Pavel Oubram), který zveřejnil vedlejší text na jevišti a zároveň tak pracoval s nitrem postav. Postavy i dialogy napsala Vladislava Fekete pod vlivem svých osobních zkušeností s důsledky války a jejich vlivu na člověka. Fekete: „(...) vojna vytvorila obrovský kráter. Na dušiach. Porovnatel'ný pre tých, ktorí sa rozhodli zostať doma, aj pre tých, ktorí odišli.“⁸³ Vše působí uvěřitelně, a přestože se jedná o citlivé téma války, odloučení a hledání spojení, nepracuje Fekete s přílišným sentimentem.

Všechny inscenace *Projektu Smršť*, jak už bylo řečeno, propojovalo scénické řešení Petra B. Nováka a současné civilní nestylizované kostýmy Heleny Neubertové. Zadní plán scény tvořily panely z průhledného materiálu členěné do šestiúhelníků, což mohlo lehce asociovat včelí úl. V jednotlivých inscenacích pak přibývaly pohovky, které naznačovaly domácnosti nebo hotelový pokoj. V *Uprchlících* byla na scéně rovnou celá stěna označující Buthusovu kancelář. Jelikož všechna dramata hojně pracují s moderními technologiemi, bylo nezbytné se i s tímto v inscenacích nějak vyrovnat. Mezi stěnami připomínajícími plástve byly obrazovky, na něž byl přenášen obraz, jenž buďto doplnil ze záznamu dramatickou situaci, anebo přiblížil detail přímo z dění na jevišti. Při představení se tudíž situace skládaly z několikavrstvého obrazu, a tomu musela být přizpůsobena herecká akce.

Stejně tomu bylo i v *Krátkých spojeních*. Na již popsané scéně byly sterilní kusy moderního nábytku, nesměl chybět telefon a čtyři obrazovky čekající na obraz ze záznamu nebo z přímých dotáček Neznámého. Posedlost obrazem byla pro všechny inscenace *Smrště* stejně typická jako pro dnešní společnost. Práce s kamerou a dotáčkami umožnila v *Krátkých spojeních* to, co se textem snaží říct Fekete. Při telefonických rozhovorech mohou totiž postavy klidně stát vedle sebe, přesto jsou si na míle vzdálené. Není to jen jevištní nutnost,

---

⁸¹ FEKETE, V. Krátke spojenia. In *Svět a divadlo* 20, 2009, č. 3, s. 106.

⁸² V textu Fekete se jedná o epizodní postavu, které se Boro svěří, jakoby se svěřoval samotnému Bohu, z toho, co ve válce zažíval. Jak se cítil, když musel zabíjet lidi, aniž by pomyslel na to, že mohou být blízcí jeho přátelům. Důležitá je též souvislost, že Boro zřejmě zabil otce Miliji.

⁸³ KRÁL, K. rozhovor s Vladislavou Fekete. Domov, Dotazování Vladislavy Fekete. *Svět a divadlo* 3, 2009, s. 100.

ale je to výpověď o vzdálenostech mezi lidmi a o tom, že není v moci techniky je zcela zkrátit: „(...) vzdialenosť medzi jednotlivými miestami sveta sa vďaka technike zmenšila, ale vzdialenosť či blízkosť medzi ľuďmi to väčšinou nemôže ovplyvniť.“⁸⁴

Činohra Jihočeského divadla se s tímto projektem prezentovala na Festivalu Evropských regionů v Hradci Králové v roce 2009. Poutavé bylo hodnocení kritiků v Divadelních novinách, kteří se shodli na střední kvalitě inscenace *Mobil*, avšak *Uprchlíci* a *Krátká spojení* je zcela rozdělili nejen jako inscenace, ale i co do kvality textu. Zatímco Vladimír Just hodnotil jako divadelní zážitek inscenaci *Uprchlíci* a vítězný text Ceny Radoka odsoudil jako upovídaný a povrchní,⁸⁵ Vladimír Mikulka varoval před *Uprchlíky* a naopak velmi doporučil *Krátká spojení*. Jan Kerbr i Věra Ptáčková⁸⁶ volili pro inscenace projektu střední hodnocení (je dobré vidět).⁸⁷

Projekt Smršť prezentoval současné drama s naléhavým sdělením. Dramaturgie i inscenace rezonovaly zcela v duchu touhy Martina Glasera a Olgy Šubrtové dělat současné divadlo pro současného diváka. Přestože si tyto texty netroufli zařadit do běžného předplatitelského systému, byly divácké ohlasy vesměs pozitivní a hovořily ve prospěch hereckého nasazení ve všech inscenacích. Nejvíce vybědly k reakcím první dvě inscenace. Ve dvou protilehlých táborech se ocitli diváci, kteří si uvědomovali závažnost sdělení o stavu naší společnosti a diváci, kteří nesnesli tento obraz přenesený na jeviště.⁸⁸ Po aféře uvedení *Proroka Ilji*,⁸⁹ kdy rozhořčená diváčka kvůli „vulgárnímu“ obsahu šířila mezi předplatiteli zprávu o nutnosti jeho zrušení, byla opatrnost uměleckého vedení a potřeba vybavit texty *Smrště* zaštiťujícím projektem pochopitelná. Co se uvedení zneklidňujících textů a inscenací týče, nejednalo se pouze o jednorázový odklon od bezpečných (pro diváka i kasu) a prověřených titulů. V dramaturgii činohry se takové texty začaly objevovat pravidelně.⁹⁰

---

⁸⁴ ČERNÁ, K. V pasci krátkých spojení. *SME* 17, 14. 5. 2009, č. 109, s. 25.

⁸⁵ JUST, V. Hradecké memento aneb Evropské regiony po patnácté. *Literární noviny* 13. 6. 2009, s. 12.

⁸⁶ U této kritiky bohužel chybí hodnocení *Uprchlíků*.

⁸⁷ Kritický žebříček. *Divadelní noviny* 8. 9. 2009, s. 3.

⁸⁸ Diskuze diváků. Inscenace projektu *Smršť*. Archiv Jihočeského divadla [on line]. URL: <<http://www.jihoceskedivadlo.cz/archiv/porad/246-mobil>, <http://www.jihoceskedivadlo.cz/archiv/porad/247-uprchlici>, <http://www.jihoceskedivadlo.cz/archiv/porad/248-kratka-spojeni>>.

⁸⁹ Text Tadeusze Slobodzianka v překladu Janusze Klimszy uvedlo Jihočeské divadlo v režii Martina Glasera 22. 12. 2006.

⁹⁰ 2010: P. Zelenka - Očištění, režie M. Glaser; J. Jirků - A. Balzerová - Vajgl, rež. J. Jirků; Lars von Trier - Kdo je tady ředitel?, rež. M. Glaser; 2011: M. Goos - Fuk, rež. P.- Zelenka; 2012: Crimp, M. - Misanthrop, rež. M. Glaser; 2013: N. LaBute - Právě poledne, rež. M. Glaser; M. Glaser - O. Šubrtová - Blackout, rež. M. Glaser.

4 Martin Glaser

Martin Glaser byl spjat s činohrou Jihočeského divadla nejen jako režisér a posléze její umělecký šéf, ale i jako tvůrce inscenačních textů psaných přímo pro tento soubor ať už pro kamennou scénu Jihočeského divadla, tak pro Otáčivé hlediště v Českém Krumlově. Na inscenacích i na textech pro divadlo pracoval vždy ve dvojici s Olgou Šubrtovou. Přestože Glaser vytvořil několik zajímavých inscenací i mimo Jihočeské divadlo, tvořila umělecká práce pro tuto scénu zásadní část jeho tvorby. Na začátku roku 2013 bylo zřejmé, že Martin Glaser hodlá jihočeskou činohru po 15 letech opustit. Nejprve se pokoušel o místo ředitele Divadla Na zábradlí, kam chtěl odejít i spolu s dramaturgyní Olgou Šubrtovou. Po neúspěchu přemýšlel o tom, že nebude nadále svázán žádným angažmá nebo vedoucí pozicí. Nakonec se však ucházel o místo ředitele Národního divadla Brno, kterým se na podzim roku 2013 také stal.

4.1 Martin Glaser v Jihočeském divadle

Činohra Jihočeského divadla byla Glaserovým prvním angažmá. Mladý režisér měl zkušenosti, které mu poskytlo studium oboru činoherní režie a dramaturgie pod vedením Jakuba Korčáka na pražské DAMU, již absolvoval v roce 1997 inscenací *Podezřelé pravdy* Juana Rize de Alarcóna, a které mu přineslo působení v generačním Divadle na prahu, jež spoluzakládal. Toto divadlo uvedlo celkem čtyři tituly na různých scénách. Kromě Goldoniho *Zamilovaných* a Topolovy *Hodiny lásky* mělo divadlo v repertoáru nevybíravé Schwabovo „fekální drama“ *Prezidentky*⁹¹ a zcela původní hru *Unikání neboli Cynismus* - dramatickou prvotinu Martina Glasera. Všechny inscenace měly premiéru během dvou let (1996 - 1997), a kromě *Prezidentek*, které režíroval Dušan Pařízek (dramaturgem mu byl Martin Glaser), byly dílem začínajícího režiséra a dramatika Martina Glasera a dramaturgyně Olgy Šubrtové.

Glaser byl tedy jako režisér prozatím zvyklý pracovat se svými vrstevníky a kolegy a jako čerstvý absolvent přišel v roce 1998 do divadla se stálým souborem, navíc do divadla nikoli studiového a progresivního, ale do divadla kamenného, které navštěvovala široká škála diváků z celého regionu. Jako ředitel ho přijímal Jan Mrzena, uměleckým vedením souboru činohry byl čerstvě po osmiletém šéfování Jiřího Šestáka pověřen mladý herec Martin Hruška. V první sezóně režíroval Martin Glaser samostatně hned tři inscenace a jako pomocný režisér asistoval Jiřímu Menzelovi, který chystal pro českokrumlovskou točnu na léto 1999 *Veselé paničky windsorské*. Uměleckým partnerem mu od počátku byla Olga

---

⁹¹ V roce 2001 toto drama uvedlo v Glaserově režii i Jihočeské divadlo.

Šubrtová, na niž byl jako na dramaturgyni zvyklý již od studia, a jež byla ve stejném roce angažována do Jihočeského divadla jako dramaturgyně činohry. Svůj společný pohled na to, jakou dramatiku a inscenace by bylo možné v českobudějovickém divadle nově nabídnout, představili pro mnohé poněkud svéhlavě, když vybrali pro zcela nepřipraveného diváka Lettsova *Zabijáka Joea*. Inscenaci chtěli představit mladou kulturu a společnost, jak ji

Obrázek 12 *Zabiják Joe*. Foto: Petr Hasal. Jihočeské divadlo [on line]. URL: <http://www.jihoceskedivadlo.cz/archiv/porad/575-zabijak-joe>.

mnozí nevidí (což neznamená, že není), ale také toužili nalákat do hlediště nového mladého diváka. Třetí české profesionální uvedení tohoto „divadelního krváku“,⁹² doprovodili provokativním sloganem: „Když se vám to nelíbí, tak nelezte do divadla“, což, jak komentoval s odstupem času Jiří Šesták, „(...)ovšem souviselo s tématem hry a hozená rukavice splnila svůj účel. Byl výrazně osloven mladý divák a o hře se bouřlivě hovořilo v jinak velmi klidných diváckých kuloárech. Ale na tyto provokující „šťouchance“, které vůbec nebyly projevem nějaké Glaserovy neúcty k publiku, se ve světle jeho velmi kreativní režijní práce rychle zapomnělo...“⁹³ Martin Glaser si od počátku vybíral, jakou dramatiku bude inscenovat. Hry mu nebyly přidělovány. Tehdy začínající režisér usoudil, že je velice důležité, aby měl vliv na výběr dramatiky, již bude inscenovat: „Doufám, že to nebude znít příliš sebevědomě, když řeknu, že bych si nechtěl nechat přidělovat hry. Co bych pak dělal s takovou, které bych nerozuměl?“⁹⁴ Dvě následující Glaserovy režie Goldoniho komedie s českou inscenační tradicí *Impresária ze Smyrny* a komornějšího Simonova *Biloxi Blues* byly konzervativnější a soustředěné k herci. Nadále však mladý kmenový režisér pokračoval v textech, které mu byly blízké. V Glaserově režii se v dramaturgii souboru začaly často objevovat původní dramatizace a současné texty. Tuto dramatiku střídaly tu a tam režie Shakespearových her a starších cizích textů. Z této oblasti si Glaser kromě zmíněného Shakespeara, Goldoniho a jedné inscenace Wildova dramatu *Není*

⁹² Toto označení použila Jitka Sloupová ve článku *Zabijácká groteska* v časopisu *Svět a divadlo* v roce 1996. Sloupová analyzovala Lettsovo drama a jeho první divadelní zpracování Činoherním klubem. Upozornila na tenkou českou inscenační tradici takového typu textů. Zajímavý je pohled Sloupové na to, jakým způsobem si často čeští inscenátoři hledají cestu k takto hrubě naturalistickým textům tzv. coolness dramatiky skrze grotesku. In SLOUPOVÁ, J. *Zabijácká groteska*. In *Svět a divadlo* 7, 1996, č. 4, s. 148 - 152.

⁹³ ŠESTÁK, J. *Divadlo-kultura-podmínky (Osobní zkušenost)*. Praha: AMU v Praze & KANT - Karel Kerlický, 2012. s. 102.

⁹⁴ (as). rozhovor s Martinem Glaserem. *Hra Zabiják Joe* pouze opisuje život - míní Martin Glaser. *Českobudějovické listy* 20. 10. 1998, s. 15.

*Filip jako Filip*⁹⁵ nevybíral čisté komedie. Glaserův přístup k takové látce se (s ohledem na stylizovaný jazyk) však příliš nelišil od přístupu k jakémukoli textu. Neinscenoval takové drama jako historický obraz, ani se nehlásil k inscenačním tradicím. Jeho zpracování obhajovalo text jako zcela soběstačný i v dnešní době a hovořící k současné společnosti, přičemž byla v centru dění vždy postava, která procházela pod vlivem nebo navzdory okolí silnou vnitřní proměnou víry, přesvědčení nebo charakteru (pro Jihočeské divadlo Vladimírem Mikešem přeložený *Polyeuktos* 2000, *Miláček* 2005, *Nebezpečné známosti* 2007, *Oidipús* 2013). Sám se o svém přístupu k textům vyjádřil takto: „(...) pro mne je podstatné režírovat texty po smyslu, nepotřebuji se exhibovat. Vážím si dobrého dramatika a mým úkolem je najít jevištní klíč k jeho hře. Ten klíč může vést i do dveří, o kterých ani sám autor vědomě neví.“⁹⁶

Zpočátku svého angažmá se Glaserův moderní styl střídal s konzervativnějším pohledem režiséra a bývalého uměleckého šéfa Jana Nováka. K tomu Jiří Šesták: „Zvláště Jan Novák, který se stal kmenovým režisérem činohry Jihočeského divadla, odvedl kus veliké práce a velmi pomohl celkovému směřování činohry. V letech 1994 - 2001 realizoval v Jihočeském divadle 25 režii.(...) S nástupem nové generace, především režijně - dramaturgické dvojice Martina Glasera a Olgy Šubrtové, ale i nových mladých herců na přelomu milénia, došlo ovšem mezi nimi a Janem Novákem k silnému generačnímu i uměleckému střetu, který byl zřejmě zákonitý a ohlašoval výrazné změny v dalším vývoji činohry.“⁹⁷

V roce 2003 končil ve své funkci šéfa činohry Martin Hruška a do výběrového řízení se přihlásil jak Martin Glaser, který soubor po čtyřech letech již dobře znal, tak Ivo Krobot, který měl naopak dostatek zkušeností s různými divadly i soubory. Jiří Šesták, který v té době sice ještě nebyl ředitelem, stal se jím v roce 2004, o výběrovém řízení hovoří takto: „Martin Glaser byl v té době už velmi nadějný režisér a spolu s dramaturgyní Olgou Šubrtovou vytvářeli velmi dobře fungující tvůrčí tandem. Ale byl jsem přesvědčený, že jeho čas ještě nepřišel a nepřipravený vstup do řídicí funkce by tedy mohl být kontraproduktivní.“⁹⁸ Výhodu Ivo Krobota viděl v danou chvíli Šesták především v tom, že se jednalo o „někoho zvenčí“, což bylo vzhledem k tomu, že se od roku 1986 střídali ve funkci uměleckých šéfů herci ze

⁹⁵ V novém překladu třinácti studentů Ústavu translatologie (FF-UK) pod vedením Stanislava Rubáše.

⁹⁶ HULEC, V. rozhovor s Martinem Glaserem. Ve zlu a negaci se nedá žít. *Divadelní noviny* 15. 10. 2013, s. 14 - 15.

⁹⁷ ŠESTÁK, J. *Divadlo-kultura-podmínky (Osobní zkušenost)*. Praha: AMU v Praze&KANT - Karel Kerlický, 2012. s. 46.

⁹⁸ Tamtéž, s. 102.

souboru,⁹⁹ pochopitelné. V zájmu činohry však nebylo umírnit mladou tvůrčí dvojici a jejich směřování k realizaci souboru regionálního divadla jako moderní scény. Šesták k tomu dodává: „V Martinu Glaserovi a Olze Šubrtové našel Ivo Krobot své důležité spolupracovníky ve smyslu odvážné dramaturgie, která nesázela na komerční jistoty a programově se dobývala k dosud neosloveným diváckým skupinám, především k mladým lidem.“¹⁰⁰ V lednu 2006 byl Martin Glaser jmenován šéfem činohry již bez výběrového řízení a soubor se začal poté výrazně profilovat jako scéna s jasným dramaturgickým a inscenačním záměrem. V ročence Jihočeského divadla pro rok 2006 charakterizoval divadlo, jaké chce dělat, jako „divadlo, které je obrazem ducha doby i duší dnešních lidí“¹⁰¹ a zahájil svůj nástup do šéfovské funkce s nadšením: „Zažíváme šťastné časy! Ano, jsem opravdu rád, že na sklonku prvního roku, kdy nesu zodpovědnost za práci činoherního souboru jako jeho umělecký šéf, mohu napsat tuto optimistickou zvolací větu. Nechci to zakřiknout, nechci se planě chvástat, ani se nechci chlubit cizím peřím. Jen mám pocit, že se v tuto chvíli zúročuje dlouhodobá a koncepční práce všech členů činoherního souboru.(...) Potěšení pak narůstá při pohledu na nepodbízivý repertoár, který pasivně nespolehá na klamavou jistotu konvenčně inscenované klasiky a omamnou lehkost bulvární zábavy.“¹⁰² Jeho vedení souboru slibovalo moderní, odvážné, hledající, ale i konfliktní inscenace. Glaser nepředvídal úspěch takového snažení, ale laťku, kterou si vymezil, nehodlal spolu s dramaturgyní Olgou Šubrtovou podlézat ani kvůli nejzatrvelejší nespokojeným dlouholetým předplatitelům. „Povinností divadla je diváka nejen bavit, ale také zaujímat stanoviska vůči aktuálnímu dění,“¹⁰³ řekl Martin Glaser v roce 2005 před premiérou *Miláčka* a před nástupem do funkce šéfa činohry Jihočeského divadla. Za sedm let ve funkci z tohoto mínění neslevil. V roce 2013, kdy se chystal Glaser Jihočeské divadlo opustit, po sobě zanechal sebevědomou a definovatelnou činohru.

4.2 Inscenační texty¹⁰⁴ Martina Glasera a Olgy Šubrtové a jejich jevištní realizace

Martin Glaser napsal v druhé polovině devadesátých let samostatně drama *Unikání neboli Cynismus*, poté následovala řada inscenačních textů, které tvořil již ve dvojici s Olgou

⁹⁹ 1986 - 1988 Petr Šporcl, 1989 - 1997 Jiří Šesták, 1998 - 2003 Martin Hruška.

¹⁰⁰ ŠESTÁK, J. *Divadlo-kultura-podmínky (Osobní zkušenost)*. Praha: AMU v Praze&KANT - Karel Kerlický, 2012. s. 102.

¹⁰¹ *Ročenka Jihočeského divadlo*. Jihočeské divadla, 2006.

¹⁰² Tamtéž.

¹⁰³ BRABEC, M. Sezónu zahájí herci s Miláčkem. *MF Dnes JČ* 26. 10. 2005, s. 9.

¹⁰⁴ Označení samotných autorů, které má vyjadřovat sepětí textu a jevištní realizace. Zamyšlení nad takovým druhem textu a postdramatickým uměním (divadle, textu) ve vztahu k textu Glasera a Šubrtové Muž sedmi sester je v obsahu časopisu Disk pro březen 2006. In (redakce Disku). Úvodem [on line]. [cit. 10. 12. 2014]. URL: <<http://edicedisk.amu.cz/cs/archiv/rocnik-2006/disk-15-brezen-2006>>.

Šubrtovou. Pro Otáčivé hlediště v Českém Krumlově napsali hry inspirované historickými náměty a legendami či známou literární klasikou *Tři mušketýři*, *Ženy Jindřicha VIII. aneb Chudák král(em)*, *Robin Hood a Dekameron*, námět z literárních děl jim jako inspirace sloužil i při psaní textů *Muž sedmi sester* a *Utěšitel* určených na stálou scénu Jihočeského divadla. Posledním dramatem vytvořeným pro jihočeskou činohru byla původní hra *Blackout*. Na dramatické tvorbě Martina Glasera a Olgy Šubrtové byla cenná především ta skutečnost, že vznikala přímo pro soubor a určitý prostor, což bylo zásadní zejména pro inscenační texty připravené pro přírodní českokrumlovskou scénu.

4.2.1 První dramatický text Martina Glasera

První drama napsal Martin Glaser ještě při studiích na DAMU. Hra, již začínající režisér nazval *Unikání neboli Cynismus*, uvedlo v roce 1997 Divadlo na prahu,¹⁰⁵ Glaser ji sám režíroval a jednalo se o velmi křehkou a intimní generační formu výpovědi o citech, milování, snech, zklamání a oklamávání, doplněnou o filozofické úvahy a odkazy k uznávaným dílům. Tato hra je jedinou Glaserovou dramatickou činností, na níž se nepodílela jeho pozdější kolegyně Olga Šubrtová. Drama nese motto ze starozákonní *Písně písni* a je členěno do čtyř částí (Stíny plamenů, Doutnání, Plameny, Déšť popela). Děj se odehrává v parku, který podléhá hrám „falešných sourozenců“, sestry a bratra, Anděly a Pusinky. K fontáně v parku přijde pár - Daniel a Anna - a osamocená, nemilovaná a poloslepá Milena. Všichni jsou pak vtaženi do série milostných i nemilosrdných her vedených Pusinkou a jemu asistující Andělou. Všechny postavy se mezi sebou v euforii proplétají, scény jsou plné milostných doteků i krve. Výraznými postavami jsou naproti sobě stojící Daniel, který se od počátku hledá a není si jistý ani tím, zda chce žít šťastně, a Pusinka, který se především nechce nudit, a proto hraje se všemi pro ně zničující hry. To je zdrojem i hlavního konfliktu dramatu a to, když se Anna spustí s Pusinkou a Daniel je toho svědkem. Ostatní jeho jednání se pak stává sebezničujícím. Pusinka a Anděla jsou postavami, jež nejsou lehce zařaditelné mezi lidi, anděly či padlé anděly a celý text je vystavěn tak, aby jasná odpověď ani nepadla. Autor si k možnosti nezávazné hry a podpoření mnohoznačnosti postav bere ve třech čtvrtinách dramatu na pomoc události karnevalu, tedy možnosti převleku, skrývání a zřejmě i hledání. Drama je psáno většinou krátkými, svižnými, rychle se střídajícími promluvami, které doplňují citace z Dvořákovy - Kvapilovy *Rusalky*. To koresponduje nejen s maškarním rejem, kdy jsou za Rusalku, vodníka a cizí kněžnu postavy převlečeny, ale i s tématy obou děl - láska, vášeň, chlad, tajemství, očekávání

---

¹⁰⁵ Tento divadelní soubor využíval scény stávajících divadel, *Unikání neboli Cynismus* bylo uvedeno v Divadle v Řeznické.

a zklamání. Drama se pohybuje někde mezi snem a podivnou realitou, chybí pevnější dramatická struktura a dramatické situace jsou na úkor niterných výpovědí velmi nestabilní.

Další dramatické - inscenační texty psal Glaser už ve dvojici s dramaturgyní Olgou Šubrtovou. Všechny původní texty, výrazné úpravy dramatických textů nebo dramatizace vznikaly už výhradně pro potřeby Jihočeského divadla a režie i dramaturgie byla pochopitelně vždy právě na autorech. Texty vznikaly ze dvou zcela odlišných důvodů. V případě otáčivého hlediště se jednalo o nutnost vytvořit vlastní dramatický text, který dopředu počítá s výjimečným divadelním prostředím v českokrumlovském zámeckém parku. V druhém případě šlo o potřebu vytvořit pro soubor činohry takový současný text, jenž zaujímá nějaké stanovisko k současné společnosti, morálce a hodnotám. Z hlediska historie Jihočeského divadla je to v takové míře ojedinělý dramatický, dramaturgický a inscenační počín, za kterým stojí právě dramaturgyně Olga Šubrtová a režisér a umělecký šéf Martin Glaser.

4.2.2 Inscenační texty Martina Glasera a Olgy Šubrtové pro Otáčivé hlediště v Českém Krumlově

V prosinci 1999 se konala v Jihočeském divadle premiéra thrilleru *Deset malých černoušků*. Jednalo se o moderní, nápaditě řešenou Glaserovu inscenaci, jejíž předlohou byla známá detektivka Agathy Christie, avšak v překladu a úpravě Martina Glasera a Olgy Šubrtové. Martin Glaser s Olgou Šubrtovou byli v průběhu patnácti let podepsáni pod úpravou většiny cizích textů, které společně připravovali k inscenaci. Jejich první rozsáhlou samostatnou společnou prací se v roce 2001 stali *Tři mušketýři*, které napsali na motivy románu Alexandra Dumase přímo pro Otáčivé hlediště v Českém Krumlově.

Od tohoto roku pak začala vznikat série inscenačních textů, jež předem počítaly se zcela specifickým prostorem pro uvádění, a tudíž i s rozvržením výstupů a místem děje podle požadavků tak jedinečné venkovní divadelní scény, jakou je točna v zámecké zahradě Státního hradu a zámku

Obrázek 13 *Tři mušketýři*. Foto: Petr Neubert. Jihočeské divadlo [online]. URL: <<http://www.jihoceskedivadlo.cz/porad/17-tri-musketyri>>.

Český Krumlov. Martin Glaser a Olga Šubrtová připravili pro toto přírodní divadlo celkem čtyři texty, které od počátku zohledňovaly nároky otáčivého hlediště. První měli premiéru *Tři mušketýři*, v roce 2004 následovala zápletková komedie *Ženy Jindřicha VIII. aneb Chudák*

král(em), léto 2008 patřilo *Robinu Hoodovi*¹⁰⁶ a v roce 2012 následoval *Dekameron*. Dva divadelní scénáře tedy měly oporu ve slavné literární předloze (Alexandre Dumas - *Tři mušketýři*, Giovanni Boccaccio - *Dekameron*), další dva našly inspiraci v historii i legendě (*Ženy Jindřicha VIII.*, *Robin Hood*).

Glaser cítil, že původní hry jsou přesně to, co točna potřebuje: „Přestože scénograf Joanes Brehms projektoval otáčivé hlediště jako experimentální scénu, tak dramaturgie postupně zamrzla na představě, že se tam hodí víceméně jenom Shakespeare a česká klasika, tedy hlavně pohádkové hry z 19. století. Pro tak specifický typ divadla (...) mělo už dávno vzniknout mnohem víc původních her a scénářů, které by s ním vědomě nakládaly jako s dramatickým činitelem.“¹⁰⁷ Drama tvořené přímo pro Otáčivé hlediště v českokrumlovském zámeckém parku musí od počátku počítat jak s netypickým technickým zázemím pro inscenaci, tak s novými možnostmi, které toto divadlo nabízí. Divák nesedí nehybně a nestřídají se před ním obrazy, jak tomu bývá v kamenném divadle, ale naopak divák sedící na točně je tím, kdo se díky jejímu pohybu stává svědkem dění na různých místech scény, kterou je zámecký park. Ten nabízí jednu stálou „kulisu“ stavby Bellárie, pět cest lemovaných různými křovinami i vzrostlými stromy a rozlehlé travnaté plochy. To vše v době, kdy se den mění v noc. Je tedy téměř podmínkou najít pro takovou (už danou scénu) děj, pro nějž je přirozeným místem jak příroda, tak šlechtické sídlo představované Bellárií, která - díky systému schodů, vyvýšené terase a půlkruhovitě kašně v popředí - jakoby byla přímo pro divadelní dění postavena.¹⁰⁸ Dále pak točna nabízí téměř filmové možnosti rychlých střihů bez nutnosti prodloužení při přestavbách. Zámecký park na rozdíl od kamenného divadla skýtá i větší možnost využít ve výpravných hrách zvířata. Glaser se Šubrtovou vůbec cítili tento divadelní prostor jako místo pro akční výpravou podívanou a dopředu počítali i s rekreačním typem diváka.¹⁰⁹ Všechny texty psané touto dvojicí pro točnu jsou založeny na velké výpravě, rychlém střídání výstupů, které jsou napínavé, zábavné i humorné. Slovo je pro inscenace sice důležité, ale akce a pohyb hrají prim, což je vzhledem k podmínkám divadla (bez možnosti zajištění akustických podmínek a s hledištěm v pohybu) pochopitelné. Pro točnu si dvojice vybrala vždy již známý námět nebo předlohu a pracovala s dějem zasazeným do minulosti, jenž se zdá pro romantické prostředí českokrumlovské zámecké

¹⁰⁶ Dramaturgie výjimečně nejen Olga Šubrtová ale i Zdeněk Jecelín.

¹⁰⁷ KOČIČKOVÁ, K. rozhovor s Martinem Glaserem. Chtěl bych pro točnu napsat thriller. *MF Dnes* 26. 7. 2008, s. D3.

¹⁰⁸ Zde se nabízí předobraz antického divadla.

¹⁰⁹ Martin Glaser režíroval pro Otáčivé hlediště jen jedinou nepůvodní hru. Vybral si Shakespearova Macbetha, jenž je jedinou tragédií, kterou činohra Jihočeského divadla na Otáčivém hledišti uvedla a to celkem dvakrát (1964 při příležitosti 400. výročí narození W. Shakespeara spolu s komediemi *Jak se vám líbí*, *Veselé paničky windsorské*, *Večerem tříkrálový* a *Zkrocením zlé ženy* a nyní 2010).

zahrady ideálním partnerem. V příbězích z dob králů, šlechticů a poddaných nesměly kromě velké lásky chybět bojové scény, živá zvířata, dobrodružnost a dynamičnost. Martin Glaser kladl i důraz na to, aby točna nepůsobila jako pouťová atrakce, ale vybíral dramatické příběhy s takovou dynamikou, aby točna působila právě jako onen „dramatický činitel“.

4.2.2.1 *Od Tří mušketýrů ke Třem mušketýřům*

Olga Šubrtová a Martin Glaser inscenovali svůj první text *Tři mušketýři* psaný přímo pro Otáčivé hlediště v Českém Krumlově v roce 2001. Od té doby měla inscenace daleko přes sto repríz a s obnovenou premiérou v roce 2014 v novější úpravě, zčásti v jiném, mladším obsazení a s novými kostýmy se jedná o v současnosti nejdéle hrané

Obrázek 14 Tři mušketýři. Foto: Petr Neubert. Jihočeské divadlo [on line]. URL: <<http://www.jihoceskedivadlo.czporad/17-tri-musketyri>>.

představení v tomto prostoru. „Snažili jsme se udělat romantickou komedii, v níž je spousta humoru. Je výpravná, diváci uvidí prakticky celý činoherní soubor, velký kompars, šermíře, spoustu kostýmů i živé koně. Zkrátka vše, co k letnímu divadlu patří a co publikum od Mušketýrů žádá,“¹¹⁰ vyjádřil se k požadavkům na inscenaci Martin Glaser. Dumasovu předlohu využila dvojice jako námět a pracovala především se zápletkou s královninými přívěsky a s postavou prohnané Mylady. Stěžejním konfliktem první hry napsané touto dvojicí pro scénu v zámeckém parku v Českém Krumlově je boj o moc a láska zůstává prostředkem či důvodem. Kardinál Richellieu se zde s pomocí ocejchované Mylady a jednookého šlechtice Rocheforta snaží oslabit krále skrze jeho manželku Annu, která - přes svou oddanost králi - darovala z lásky anglickému vévodovi Buckinghamovi náhrdelník, jenž se stává doličným předmětem. Proti kardinálovi a jeho partě stojí královnina služka Constance, její nový milý D'Artagnan a tři mušketýři, k nimž se snaží mladík dostat. Díky jejich službě se náhrdelník dostane zpět do rukou královny a tím pádem jsou zmařeny kardinálovy plány. Avšak tento boj má své oběti a kromě Buckinghamu zemře rukou Mylady i Constance. Mylady, která je zde ztělesněným zlem, nakonec zabije její bývalý manžel, jeden z mušketýrů, Athos.

¹¹⁰ (ČTK). Tři mušketýři: 100. repríza. *MF Dnes JČ* 2. 8. 2007, s. B5.

Přestože v příběhu dojde ke dvěma vraždám, jsou *Tři mušketýři* psaní pro letní scénu Jihočeského divadla kromě akční podívané založení na humoru. Nejdůležitější hybnou silou dramatu jsou dvě ženské postavy Mylady a Constance, samotní mušketýři jsou, více než hrdiny ztělesňujícími zásadní hodnoty, komickými odlehčenými postavami. Velké množství zápletek, fyzických potyček, intrik a převleků doplnili tvůrci i slovním humorem, založeným na lehkém vtípkování či verších. Nejzásadněji zastupuje v tomto dramatu komediální typ paradoxně tragicky končící postava Buckingham, který, ačkoli slovním projevem nešetří, má jako Angličan v cizině problémy s porozuměním a používá kombinaci zjednodušené angličtiny a češtiny.

V roce 2004 následovala zápletková komedie. Pro příběh *Ženy Jindřicha VIII. aneb Chudák král(em)* byla dvojicí inspirací nejen anglická historie a milostné i vladařské eskapády krále Jindřicha VIII., ale i známý pohádkový příběh *Princ a chud'as*. Komickou zápletku¹¹¹ vytvořila Šubrtová s Glaserem tím, že králi Jindřichovi vytvořili dvojníka hospodského Jindru. Oba Jindřichové mají za ženu Annu. Zatímco se král Jindřich trápí, že nemá manželského syna, Jindra se modlí, aby sedmé dítě, které je na cestě, byla konečně dcera. Celou zápletku má na starosti Cromwell, jenž se snaží co nejhladším způsobem vyřešit královy rozvody, manželství a pokračování panovnického rodu, a tak jedné noci vymění opilého Jindru za zbitého Jindřicha. Vznikne řada nedorozumění, přepisuje se historie a prvním princem je opět bastard, jelikož ho s královnou Janou zplodil Jindra. Jak už tomu musí být, nakonec se dvojníci opět vymění a Cromwellovi nastávají další starosti. Jelikož je v inscenačním textu zcela určujícím konfliktem právě záměna vyžadující dvojroli, bylo pro samotnou inscenaci určující, kdo ji ztvární. Režisér Martin Glaser obsadil hostujícího Oldřicha Víznera. Chvilé, kdy rozlitaný herec dvojrole nastoupil při střídání výstupů na okraj točny, aby se po věčných rychlých přesunech také trochu povozil, byla výjimečným zážitkem propojujícím divadlo s divákem a díky zrušení divadelní iluze velmi chytrou komickou vložkou zkušeného herce.

V roce 2008 se uskutečnila premiéra již třetí hry psané Olgou Šubrtovou a Martinem Glaserem pro tuto scénu. Z anglické legendy o zbojníku Robinu Hoodovi vybrala dvojice romantický příběh zamilovaného psance, který se musí svou milou Marianu bít, a bojovníka proti zvlí šerifa a prince Jana, jehož bratr se, zatímco on přebírá vládu, vrací ze Svaté země. Zápletek zvolila dvojice hned několik. První je návrat politicky nevítaného Robina Hooda i samotného krále, druhou je milostný čtyřúhelník, který brání Marianě a Robinovi uzavřít

---

¹¹¹ Komedie s dvojníky - dvojčaty jsou známy už z antického divadla. Na toto téma přednesla příspěvek Plautus a komedie dvojníků Daniela Čadková na sympoziu pořádaném na počest Evy Stehlíkové 10. 11. 2010.

sňatek, další je rozkrádání země církví a šerifova touha po moci. K rozpletení příběhu posloužil návrat krále Richarda, jehož identita je rozluštěna až v posledním výstupu. Do té doby ho zná divák jen jako Černého rytíře, kterého zachytí při otáčení hlediště mezi jinými výstupy. Nenáročný, na slovo skromný, dobrodružný příběh s notnou dávkou nadhledu a naivity byl zpracován jako akční podívaná plná bojových scén,¹¹² nechyběl oheň, efektně hořící kaskadér, koně a na scéně došlo k vraždě i svatbě.

Čtvrtá inscenace vlastní dramatické předlohy vznikala v roce 2012 podle některých vyprávění z Boccacciova *Dekameronu*.¹¹³ Olga Šubrtová s Martinem Glaserem nepropojili uzavřené příběhy, které zachycují umění důmyslné hry a lásky, vyprávěním společnosti v době moru, nýbrž námětem z jedné povídky, v níž jsou na útěku pronásledovaní milenci. Ve šlechtickém sídle, v obyčejném příbytku stavitele nové Archy, v klášteře i v hrobce jsou nástrahy života a touhy po sexu řešeny s humorem a vtipem. V duchu literární předlohy zobrazili tvůrci mazaného kněze svádějícího hloupou ženu v převleku za anděla, jeptišky „vyhánějící ďábla“ s němým zahradníkem, se vtipem potrestanou nevěru

Obrázek 15 Dekameron. Foto: Patrik Borecký. Jihočeské divadlo [online]. URL: <<http://www.jihoceskedivadlo.cz/archiv/porad/1553-dekameron>>.

v manželství i převlek nevěsty, která utekla od oltáře. Příběh i inscenaci oživuje karnevalový rej, který skrze převleky připomíná, že skutečnost může být klam. Ačkoli hra byla stylizovaně výtvarně situována do renesanční Florencie, místo katastrofy v podobě řádícího moru vybrali tvůrci jinou předpovídanou katastrofu. A to konec světa, jenž byl avizovaný

a médií hojně skloňovaný v souvislosti s končícím Mayským kalendářem právě v roce 2012, kdy bylo představení *Dekameron* poprvé uvedeno. Inscenace byla opět výtvarnou a zábavnou podívanou. Karneval, ohňostroj, rvačky, milenci ukrytí v převleku či v truhle

¹¹² Rozsáhlé bojové scény byly dílem Petra Nůska (agentura A. R. G. O.).

¹¹³ Přestože tvůrci využili hlavně celkovou povahu vyprávění sedmi žen a třech mužů, jejich *Dekameron* se zakládá především na příběhu prvním dne třetího, příběhu druhém dne čtvrtého, příběhu třetím dne pátého a příběhu osmém dne osmého. In BOCCACCIO, G. *Dekameron*. Přel. KRÁTKÝ, R. Praha: Odeon, 2013. 661 s.

nebo mysticky obcházející smrt¹¹⁴ - to vše umocňovalo estetický zážitek z dobře vystavěného příběhu.

Hry psané Olgou Šubrtovou a Martinem Glaserem pro Otáčivé hlediště v Českém Krumlově sice akcentují zábavnou akční podívanou, avšak pouze s výjimkou *Robina Hooda*, kde hrdina není okolnostmi tlačěn k většímu dramatickému jednání, to není na úkor dramatického příběhu. Samotné otáčivé hlediště klade na tvůrce díky své mobilitě jisté požadavky. Velký prostor pro pohyb a možnost při otáčení hlediště využít celý prostor zámeckého parku k svižnému střídání scén vedl Olgu Šubrtovou a Martina Glaseru ke zpracování příběhů, kde jsou časté útky, ukrývání se a prchání. Otočné hlediště využila tato dvojice podobně jako filmové kamery a následného střihu, propojila jím i velké časové prodlevy v příběhu nebo dynamické střídání míst.¹¹⁵ Jihočeští tvůrci pochopili, že Otáčivé hlediště v Českém Krumlově je unikátní a atraktivní místo a jeho technické požadavky je nejen důležité dobře využít, ale i pochopit. Takováto série textů i inscenací, které dvojice Olga Šubrtová a Martin Glaser vytvořili v letech 2001 až 2014 na míru tohoto prostoru, je v dějinách Jihočeského divadla zcela jedinečným počinem. A pokud jednou opravdu uskuteční svůj sen připravit pro točnu současný thriller,¹¹⁶ bude to přelom nejen v žánru hraném v tomto prostředí, ale i ve výjimečně nehistoricky zasazeném příběhu.

4.2.3 Inscenační texty Martina Glaseru a Olgy Šubrtové pro kamennou scénu Jihočeského divadla

Pro Jihočeské divadlo, a to pro prostory, které nabízí divadlo v historické budově, připravil Martin Glaser s Olgou Šubrtovou od roku 2005 tři původní texty. První byl inspirován stejnojmennou knihou Jaroslava Havlíčka *Muž sedmi sester*, další zase americkou klasikou *Miss Lonelyhearts Utěšitel*, uvedený v roce 2011, a zcela původní hra bez literární předlohy či námětu *Blackout* měla svou premiéru v roce 2014, kdy již bylo známo, že Martin Glaser Jihočeské divadlo opouští. Všechna dramata se odehrávají v současnosti, ač se první dvě inspiroují staršími literárními díly, a ukazují na problémy člověka dnešní doby - na rozpadlý hodnotový systém, individualismus, sobeckou touhu po uskutečnění vlastního cíle, neschopnost kolektivního soužití a cítění. Konfrontují černý humor s vyšinutým chováním postav, které je často daleko za hranou a běhá z něj mráz po zádech.

---

¹¹⁴ Výtvarná spolupráce Tomáš Kypta a Jaromír Vlček.

¹¹⁵ V inscenaci *Tři mušketýři* se hlediště celé otočí celkem pětadesátkrát! In KOBLINC, V. *Tři mušketýři se vrací na točnu. Českobudějovický deník* 12. 6. 2014, s. 7.

¹¹⁶ KUBÁT, P. rozhovor s Olgou Šubrtovou. *Plánujeme thriller pro točnu, temný park je skvělá kulisa. MF DNES JČ* 18. 7. 2012, s. B3.

4.2.3.1 *Muž sedmi sester*

Prvním dramatem, které napsal Martin Glaser a Olga Šubrtová přímo pro soubor Jihočeského divadla a pro stálou scénu, byl *Muž sedmi sester*, jehož předlohou (jak již bylo řečeno) byla Havlíčkova románová groteska, „která se s velice odvážnou nadsázkou šklebí všem tabu sexuálním i společenským“, ¹¹⁷ napsaná koncem dvacátých let dvacátého století. ¹¹⁸ Ústřední postavou Havlíčkovy erotické a společenské grotesky situované na konec první světové války je mladý Emil Škvor, který se po svém otci považuje za největšího šprýmaře. Ke svému životnímu vtipu si vybere rodinu Kostkovu. Pan Kostka (vášnivý matematik) se ženou užili při plození svých sedmi dcer nejen vtipu, ale také přesnosti a vytvořili v jejich věkovém rozestupu aritmetickou řadu. Emil Škvor se sňatkem s jednou z nich - tou nejošklivější - touží přiblížit svému plánu zplodit se všemi sedmi sestrami po jedné dívce, přičemž porody musejí následovat den po dni od prvního dubna. Škvorovi se nakonec tento geniální šprým podaří. Otec Kostka se však nenechá zahanbit a vtip vrátí Škvorovi tím, že mu všechny dcery i s dětmi nastěhuje do jeho domu. Jelikož Škvor nechce být nakonec sám největší obětí šprýmařů, dovede geniální vtip do konce až vykonanou sebevraždou. Před zraky Kostkových a jejich sedmi dcer se Škvorovými sedmi dcerami visí největší šprýmař oběšen na sedmero punčocháčích opatřen nápisem „Můj poslední vtip.“ ¹¹⁹

Martin Glaser s Olgou Šubrtovou pro divadelní příběh Emila Škvora zvolili současnost a přizpůsobili Havlíčkovu groteskní předlohu více tragikomickému žánru. Havlíčkův text postrádá jakékoli morální vyústění nebo dokonce náznak toho, co si o šprýmaři Škvorovi myslet. Zda ho obdivovat, či odsuzovat. Každopádně je Havlíčkův Škvor vtipálkem a tedy pánem situace - pouze s drobným zaškobrtnutím - v celém příběhu. Navíc příběh tohoto Škvora je svázán s morálkou a společností první čtvrtiny dvacátého století, která prožila první válku a pojem muž - hrdina je prisuzován zcela jiným zásluhám než životnímu šprýmu, jakého se dopustil Havlíčkův Škvor. Glaser se Šubrtovou zbavili hlavní osobu absolutní konečné šprýmařské moci. Současný Emil Škvor není vtipným géniem, ale spíše samolibým svalovcem, který v partě čtyř mužů (se Škvorem Macho, Doktor, Hrabě) s nevybíravým smyslem pro humor touží zastávat vždy první vůdčí pozici, což se mu nakonec stane osudným. Parta razí heslo „Život je tak trapný bože, jak uprdnutí do soulože“, ¹²⁰ a musí si tedy trochu razantní zábavu vymýšlet sami mezi sebou. Je to právě Škvor, který přijde

¹¹⁷ HAVLÍČEK, J. *Muž sedmi sester*. Praha: Ivo Železný, 1998. 187 s.

¹¹⁸ Avšak k prvnímu vydání došlo až v letech devadesátých.

¹¹⁹ HAVLÍČEK, J. *Muž sedmi sester*. Praha: Ivo Železný, 1998. s. 185.

¹²⁰ ŠUBRTOVÁ, O., GLASER, M. *Muž sedmi sester*. In *Disk* 15, červen 2006, s. 170.

Heslo Havlíčkova Emila Škvora je naopak „U boha není nic nemožného“ In HAVLÍČEK, J. *Muž sedmi sester*. Praha: Ivo Železný, 1998. s. 40.

s myšlenkou, že bavit se na účet jen členů party už není zábavné a je třeba zapojit i okolí. Škvor: „Zkusme se propříště zaměřit trochu víc na naše bližní! Ani jejich životy přeci nepřekypují příběhy...“¹²¹ V baru, v němž se parta schází, zrovna hraje bizarní kapela sedmi sester vedená matkou Kostkovou. Tam Škvor dostane nápad, jak přehlušit trapnost svého každodenního života. Škvor: „Dostanu je všechny! (...) Říkám, že hodlám vopíchat během jedinýho tejdne celou tuhle příšernou kapelu. Každý den jednu.“¹²² Tento plán za asistence ostatních členů party Škvorovi vyjde. Na rozdíl od Havlíčkova Škvora si však nepřeje, aby jeho vtip měl jiný následek než to, že všechna videa pořízená při praktikování šprýmu vyvěsí na stránky www.sedmjednouranou.cz. Škvorovo libido a chvástání už ale dopálí ostatní členy party a rozhodnou se společně s dívkami vtip oplatit. Jejich vtip má spočívat v tom, že všechny dívky oznámí, že jsou těhotné a vtipálek si je musí vzít. Zdrcený Škvor uposlechne rady přátel, ať simuluje sebevraždu, a tím se dívek zbaví. Škvor se ale nešťastnou náhodou oběsí doopravdy. Zde není jeho sebevražda triumfem šprýmaře, nýbrž hořkým koncem samolibého tvora.

Z Havlíčkova příběhu si jihočeská autorská dvojice zvolila pouze akt svedení sedmi sester. Sám Glaser říká: „Z Havlíčka tak zůstal jen základní námět, kdy recesista vymýšlí nejlepší vtip svého života a rozhodne se během týdne svést sedm sester.“¹²³ Toto zobecnění námětu je pochopitelné především z důvodu proměny společenských hodnot a tabu. Škvor roku 2005 již nepotřebuje k sexu záminku manželství alespoň s jednou ze sester, nemusí vůbec počítat s možností oplodnění sester, které s velkou pravděpodobností navíc již nejsou ani pannami,¹²⁴ a skandál z nemanželského sexu či početí je ve většině dnešní společnosti vyloučen. „Oproti minulosti je sexuální život nejen vyvázán z manželství, ale také z řádu rození. Drtivá většina dnešních mladých lidí nezačíná sexuálně žít proto, aby se jim narodilo dítě, ale proto, že sex považují za cíl sám o sobě.“¹²⁵ Jestliže Havlíčkův Škvor triumfuje oplodněním sedmi sester a následným opuštěním sedmi dětí jejich stejným otcem, je pro Škvorovu verzi počátku jedenadvacátého století triumfem samotný sex a sdílení svého

---

¹²¹ ŠUBRTOVÁ, O., GLASER, M. Muž sedmi sester. In *Disk* 15, červen 2006, s. 170.

¹²² Tamtéž, s. 170.

¹²³ TŮMA, J. rozhovor s Martinem Glaserem. Naše hra je moderní moralita. *MF Dnes Pardubický kraj*, 7. 11. 2007, s. 5.

¹²⁴ V současnosti je nejčastěji rok první sexuální zkušenosti shodný se zákonem danou hranicí možnosti pohlavního styku - tedy patnáct let (nad 50%). Zahájení pohlavního života je dáno individuálním rozhodnutím jedince. viz KATRŇÁK, T., LECHNEROVÁ, Z., PAKOSTA, P., FUŠÍK, P. *Na prahu dospělosti. Partnerství, sex a životní představy mladých v současné české společnosti*. Praha, Brno: Dokořán, Masarykova univerzita. s. 80 - 1.

¹²⁵ KATRŇÁK, T., LECHNEROVÁ, Z., PAKOSTA, P., FUŠÍK, P. *Na prahu dospělosti. Partnerství, sex a životní představy mladých v současné české společnosti*. Praha, Brno: Dokořán, Masarykova univerzita. s. 86.

triumfu skrz internetovou síť s okolím. Zároveň Havlíčkův Škvor vytváří tento vtíp na základě znalosti tradičních hodnot své společnosti, kdežto Glaserovo - Šubrtové Škvor už na žádné hodnoty nedbá a jde mu pouze o zábavu, jejíž středem je on sám. A právě na prostředky, jakými si Škvor vytváří zábavu, se tito dramatici soustředili.

Drama má pevně strukturovanou formu. První scéna představí spolek mužů, druhá naopak sestry s jejich matkou. Když se tyto dvě skupiny setkají, vznikne zápleтка a dramatický konflikt. Po poradě s kumpány a promýšlením taktiky svádění, která se opírá o důkazní materiály ze života sester, následuje sedm scén, kdy se svádění a následný sex uskuteční. Každá dívka je jiná nejen povahou, ale i životním postojem a ideály, což zajišťuje různorodý komediální potenciál scén. První obětí Škvorovy zábavy je nejošklivější, tělesně postižená Cilka.¹²⁶ Scéna s Cilkou, jež je pozvaná k falešnému doktoru Škvorovi, aby ji dosud neprozkoumanou metodou vyléčil, byla jako pevný text zapsána až na základě jevištní improvizace,¹²⁷ označuje Jaroslav Vostrý a Zuzana Sílová jako „(...) novou variantou proslulých doktorských scén z frašek, které měly své předchůdce v mimu¹²⁸ a - s Bachtinem - v „lidové smíchové kultuře.“¹²⁹ Dalším prostředkem, jak donutit jednu z dcer Terezu k sexu, je pracovní pohovor, jelikož přijetí je možné jen pod touto podmínkou. Božena toužící po osvícení se musí nechat při mocném volání „kundalíní“ zasvětit mistrem. Zlodějka Lidka je vydírána kompromitujícím materiálem. Slávka toužící po odchodu z tohoto světa nalézá Škvora jako svého průvodce. Milena je vydírána přes své empatické a blahosklonné cítění. Obtížné je to s bisexuální Zdenou, kterou Škvor nakonec svede absurdním tvrzením, že je lesbický muž, jenž ji miluje. Plynulý sled sedmi scén přerušuje pouze začínající konflikt uvnitř klučičí party, kdy se zneužívání dobrého srdce Mileny nelíbí postavě nazvané Hrabě. Po provedení svého triumfu se navíc Škvor vytahuje před ostatními pány takovým způsobem, že proti sobě poštvé i zbytek party a vše již spěje k následnému naplánování pomsty a tragickému oběšení Škvora. V dramatu se nakonec komické scény sejdou s tragickým vyústěním, které trčí jako zdvižený prst nad otázkou, zda Škvorovo předchozí jednání a zacházení s životy, důvěrou a někdy bezvýchodnou situací sester, a to jen pro svou zábavu, bylo opravdu tak komické. Glaser: „Chceme, aby ve hře byla komika, ale ve smyslu, že divák

---

¹²⁶ U Havlíčka je to právě tato sestra, kterou si Škvor vybere za nejlepší cíl pro uzavření svého manželství, jež je propustkou k dalším sestrám.

¹²⁷ Cilka - Lenka Krčková; Škvor - Ondřej Veselý.

¹²⁸ S mimem spojil Jaroslav Vostrý a Zuzana Sílová celkový koncept a žánr dramatu Muž sedmi sester. Upozornili na fakt, že představení jednotlivých výjevů ze života a komediálnost založená na různosti ženského charakteru, jsou pro divadlo již tradičním. In VOSTRÝ, J. SÍLOVÁ, Z. Ansámblové divadlo: činohra v Českých Budějovicích. *Disk 24*, červen 2008, zejména s. 87

¹²⁹ VOSTRÝ, J. SÍLOVÁ, Z. Ansámblové divadlo: činohra v Českých Budějovicích. *Disk 24*, červen 2008. s. 87.

najednou zjistí, že už některé věci vlastně k smíchu nejsou. Hra je také o tom, co si můžeme k bližním dovolit. Svým způsobem to je moderní moralita.“¹³⁰

Zatímco Havlíček vystavěl svou grotesku tak, že čtenář touží spolu s hrdinou Škvorem, aby se mu jeho životní vtip povedl, současný Škvor si se vším svým cynismem a vnitřní prázdnotou žádnou podporu nezaslouží. Škvor dneška je zahleděný do sebe, neuznává žádné hodnoty, kromě sebe sama, nad vše staví zábavu a jásá nad nezodpovědností. Je utvořen nejen bezcharakterním jednáním, ale i vulgárním, současným nespisovným slovním projevem.

Drama je tvořeno svižnými dialogy a čtrnáct obrazů, ve kterých se děj přesunuje podle setkání s dívkami na různá místa (bar, nemocnice, chata, luxusní vila, ulice), se rychle střídá. Nespisovná současná čeština je vlastní všem postavám, kromě Matky a zdrženlivých dcer Cilky a Mileny. Vedlejší text popisuje místo děje, akci, někdy okolnosti či podtext a je stručný. Nutno připomenout, že je předem spojen s připravovanou inscenací, jejímž režisérem a dramaturgem budou přímo autoři textu. Drama počítá jak se scénou Jihočeského divadla, tak s kvalitami a složením souboru činohry. Osm žen ve velkém věkovém rozpětí (matka a dcery 18 - 39 let) a čtyři mladí muži, kteří jsou schopni civilním způsobem ztvárnit na poměrně malé ploše (kromě Škvora) tragikomické postavy, měli od počátku své představitele. Navíc právě zvláštní seskupení souboru regionálního divadla čítajícího pět mladých žen a další tři ve středním věku umožnilo vůbec Havlíčkův námět zrealizovat.¹³¹

Glaserova režie *Muže sedmi sester* byla předem určena rozvržením výstupů. Vznikly vlastně samostatně koexistující etudy na téma svádění různého typu žen (v inscenaci Lenka Krčková - Cilka, Teresa Branna - Slávka, Dana Verzhichová - Zdena,¹³² Taťána Kupcová - Lída, Jaroslava Červenková - Tereza, Věra Hollá - Milena, Dana Pešková - Božena) spojené partou čtyř mužů (v inscenaci Ondřej Veselý - Škvor, Pavel Oubram - Hrabě, Ondřej Volejník - Doktor a Tomáš Drápela - Macho). Avšak trochu nerozvážně je první obětí Cilka, kterou představuje herečka s velkým komediálním cítěním Lenka Krčková. Stane se tedy, že mžourající hrbaté stvoření toužící po léčbě předvádí neuvěřitelné komické pohybové kreace (pohybová spolupráce Martin Pacek) takovým způsobem, že je zcela nemožné gradovat ostatní Škvorovy metody svádění ostatních sester. Scénografie Pavla Svobody je vzhledem k množství výstupů velmi jednoduchá a kromě snadno vyměnitelných kusů nábytku ji tvoří promítací plochy, na kterých jsou prezentovány především materiály získané pro

¹³⁰ TŮMA, J. rozhovor s Martinem Glaserem. Naše hra je moderní moralita *MF Dnes Pardubický kraj* 7. 11. 2007, s. 5

¹³¹ Jaroslav Vostrý a Zuzana Sílová vidí malý počet divadel, ve kterých byl text uveden, právě v neschopnosti hru dobře obsadit.

¹³² V současnosti alternována Marií Poulovou.

úspěšné zneuctění obětí zasazené do budějovického prostředí.¹³³ Kostýmy Samila Maleha určují především ženské charaktery takovým způsobem, že je na první pohled rozeznatelný jejich problém.

Činohra Jihočeského divadla předvedla svou původní inscenaci na pardubickém GRAND festivalu smíchu 2006, kde byla ceněna především jako dramaturgický počín.¹³⁴ V kritickém žebříčku divadelních novin se vedle sólového hodnocení inscenace jako divadelního zážitku recenzenti shodli, že je dobré *Muže sedmi sester* vidět.¹³⁵

Diváci Jihočeského divadla většinou považují inscenaci za velmi komediální a oceňují herecké výkony, na kterých je inscenace založena. Avšak objevují se i názory, že inscenace je podbízivá a prvoplánově vulgární. Přesto je *Muž sedmi sester* se *Saturninem*¹³⁶ momentálně nejdéle reprízovanou inscenací na scéně Jihočeského divadla, jelikož v květnu 2015 oslavila deset let existence. A to hra vznikla především jako zoufalé východisko z dramaturgického plánu, který zrovna Glasera neoslovil. Glaser: „Můj předchozí šéf Ivo Krobot přišel před několika lety s koncepcí České sezóny. Takže jsme hledali dobrou českou hru. Protože já nějak nemůžu přijít české klasice na kloub a na chuť, hledali jsme mezi novými texty. Bohužel marně. Takže Olga začala číst i díla prozaická a objevila tuto útlu novelu, která nás okamžitě nadchla svým potenciálem.“¹³⁷

4.2.3.2 Utěšitel

Po úspěšném uvedení *Muže sedmi sester* na jevišti Jihočeského divadla přichystala dvojice autorů v roce 2011 další premiéru původního textu *Utěšitel*. Stejně tak jako *Muž sedmi sester* je i *Utěšitel* inspirován literární předlohou. Společnou mají ještě tu skutečnost, že stejně jako *Muž*

Obrázek 16 Utěšitel. Foto: Petr Neubert. Jihočeské divadlo [on line]. URL: <<http://www.jihoceskedivadlo.cz/archiv/porad/1350-utesitel>>.

¹³³ V inscenaci Východočeského divadla (listopad 2007) režírované též Martinem Glaserem a výtvarně řešené Pavlem Svobodou se zase jednalo o pardubické kulisy.

¹³⁴ KOLÁŘ, J. Dotýkání se i potýkání s pěnou smíchu. *Divadelní noviny* 7. 3. 2006, s. 7

¹³⁵ Kritický žebříček. *Divadelní noviny* 21. 2. 2006, s. 3.

¹³⁶ Premiéra v režii a úpravě Jana Jirků v dubnu 2005.

¹³⁷ TŮMA, J. rozhovor s Martinem Glaserem. Naše hra je moderní moralita. *MF Dnes Pardubický kraj* 7. 11. 2007, s. 5.

sedmi sester vznikl pro sezónu označenou jako česká, byly i roky 2010 až 2012, kdy byl *Utěšitel* uveden, dramaturgicky koncipovány jako *Český rok*. Opět jako u *Muže sedmi sester* se nedá říci, že by tentokrát cizí literární předlohu dvojice převedla na jeviště nebo čistě dramatizovala, přestože o to měla zpočátku vážný zájem: „Původně jsme usilovali o věrnou adaptaci, ale nepodařilo se nám z Ameriky získat autorská práva.“¹³⁸ Novela *Miss Lonelyhearts* spisovatele Nathanaela Westa nakonec inspirovala Martina Glasera a Olgu Šubrtovou především svým námětem a napsali příběh utěšitele lidských duší jedenadvacátého století.¹³⁹ Westův hrdina, pojmenovaný jako *Miss Lonelyhearts* - v českém překladu *Přítelkyně osamělých srdcí*¹⁴⁰ - je muž radící prostřednictvím novinového sloupku čtenářům, kteří mu skrze dopisy sdělují své životní problémy. Navzdory svému neuspořádanému soukromí, které je plné sexuálních avantýr, nedoceněného partnerství se snoubenkou Betty a posluhování cynickému nadřízenému Shrikovi,¹⁴¹ propadá mladý redaktor stále více představě, že je spasitel¹⁴² a nakonec se vydává z bezpečného útočiště papíru a tužky zachránit jednu dámu i do terénu, což se mu stane nakonec osudným: je zabit explodujícím revolverem jejího zmrzačeného druha právě v momentě, kdy cítí silné spojení s Kristem a chce mrzáka spasit. Černý příběh plný ironie ukazuje stav americké společnosti v době hospodářské krize ve třicátých letech minulého století, kdy se „nehroutila jenom newyorská burza, ale také burza amerických snů“.¹⁴³ Tři roky před uvedením textu Glasera a Šubrtové se začalo hovořit o nejslabší světové ekonomice právě od dob krachu na newyorské burze v roce 1929¹⁴⁴ a slovo krize se i v české společnosti začalo skloňovat s velkou hojností. V té chvíli

¹³⁸ LHOTA, L. Na scénu Jihočeského divadla přichází Utěšitel s mesiášským komplexem v duši [on line]. 13. 1. 2011. [cit. 14. 1. 2015]. URL: <<http://ceske-budejovice.nejlepsi-adresa.cz/zpravy/clanky/Na-scenu-Jihoceskeho-divadla-prichazi-Utesitel-jehoz-dusi-spaluje-mesiassky-komplex-246>>.

¹³⁹ Se stejnou literární předlohou pracoval i David Jařab. Jeho *Osamělá srdce* měla premiéru v Divadle Na zábradlí v roce 2013. Utěšitelkou byl Stanislav Majer. Toto zpracování reflektuje ročníková práce: PÁRTLOVÁ, M. *Jařabova Osamělá srdce*. Ročníková práce. Praha: Univerzita Karlova, Filozofická fakulta, Divadelní věda, 2013. 17 s. Obhájeno v roce 2013.

¹⁴⁰ Překlad Olga Špilarová, knižně buďto Praha: Odeon, 1982 (spolu s dalším Westovým dílem *Den kobylek*) nebo Praha: Volvox Globator, 1995.

¹⁴¹ V českém překladu novely se jmenuje Masák „podle drobného zpěvavého ptáka ťuhýka, kterému se v lidové mluvě říká masák či masojidek a který má ve zvyku napichovat své oběti na trny“. In HILSKÝ, M. Westovo panoptikum amerických snů. In WEST, N. *Přítelkyně osamělých srdcí/Den kobylek*. Přel. Špilarová, O. Praha: Odeon, 1982. s. 7 - 30.

¹⁴² Radí podle evangelia a při slovu Kristus se v něm cosi rozechvívá.

¹⁴³ HILSKÝ, M. Westovo panoptikum amerických snů. In WEST, N. *Přítelkyně osamělých srdcí/Den kobylek*. Přel. Špilarová, O. Praha: Odeon, 1982. s. 20.

¹⁴⁴ (toh). Světová ekonomika je nejslabší od třicátých let [on line]. 1. 12. 2008. [cit. 10. 1. 2015]. URL: <<http://www.novinky.cz/ekonomika/155606-svetova-ekonomika-je-nejslabsi-od-tricaty-let.html>>. Rozdíly i rozsah obou krizí a příčiny současné krize In LUNGOVÁ, M. Hospodářská krize 2008 - 2009: Analýza příčin. E + M EKONOMIE a MANAGEMENT č. 2, 2009, s. 22 - 30 [on line].

přichází na scénu postava Utěšitele Aleše Marného, který svou jihočeskou rádiovou „Noční show pro osamělá srdce“ věnuje hodinu před půlnocí právě současným lidským problémům.

Aleš žije s kolegyní z rádia techničkou Danou a třemi tetami, o které se kvůli slibu danému před smrtí matce musí postarat. Aleš touží opustit místo v Noční show a posunout se na vedoucí pozice v Rádiu. V jakémkoli vzestupu mu však brání sok a nově i šéf Slávek, jenž je podobným charakterem jako Škvor z inscenačního textu *Muž sedmi sester*: se všemi manipuluje, jejich city jsou mu lhostejné, vidí jen své dmoucí se ego, mluví jazykem, který jakoby nevycházel z něj samotného, ale z touhy po tom, že chce před okolím vypadat jako „king“.¹⁴⁵ Je to právě on, kdo nazývá Aleše výsměšně a pohrdavě Utěšitelem. Za machovskou slupkou se však skrývá neplodný jedinec, který není schopen naplnit vztah s Marií. Aleš se po pěti letech, co moderuje Noční show, trápí nesmyslností své práce, kterou hodnotí slovy: „Neumím říct nic, co by mohlo někomu pomoci. Sypou se ze mě jenom hromady blábolů a hromady keců.(...) Prostě mě už deptá, že místo nějaký skutečný pomoci lidem jenom žvaním a žvaním (...)“¹⁴⁶ V den, kdy je Slávek povýšen a Aleš ztrácí naději, že by se mohl z místa rádiového Utěšitele ještě někam posunout, se Aleš rozhodne, že už nebude volající pouze konejšit planými všeplatnými řečmi, ale že se vydá za nimi, aby jim pomohl. U tohoto zlomu v poradenské kariéře Aleše je i Slávek, který bere Utěšitelovo rozhodnutí jako dobrou recesi a možnost dobře se pobavit na úkor druhých. Stejně jako u Westa je prvním, kdo si zaslouží osobně utěšit, žena Zora, která volá Alešovi do pořadu pravidelně a stěžuje si na násilnost svého manžela. Vše je stejně jako u Westa jen léčba sexuálně neuspokojené ženy, jejíž manžel je tělesně postižený. Aleš je zklamaný a frustrovaný, což si kompenzuje nejprve močením na opilého a submisivního kolegu Mrzlíka a posléze rychlým sexem v průjezdu se Slávkovou Marií. Po tom, co Aleš zjistí, že jeden z jeho posluchačů Tichý, spáchal po Utěšitelových prázdných radách sebevraždu, upře opět své síly k záchraně dalšího potřebného - bezdomovce Pitla. Vezme ho k sobě domů, umyje ho, chce mu dát nové šaty a nechat ho přespát. Pitel si však myslí, že se stal účinkujícím v reality show a dostane po splnění úkolů odměnu. Když se dozví, že jedinou jeho odměnou je Alešova pomoc, nesmírně se rozčílí a situaci ukončí až Slávek, který ho nemilosrdně opět vykopne na ulici. Opakující se a prohlubující se Alešova frustrace vede nejen k tomu, že se chce očistit přiznáním sexu s Marií, ale vrhne se na další případ. Klára je mladá dívka trpící nenávistí k lidem. Aleš už nespolehá na to, že ji spasí, ale že ona pomůže jemu tím, že ho

---

[cit. 27. 4.2015].

URL:<http://www.ekonomiemanagement.cz/download/1346064236_1b84/2011_02_lungova.pdf>.

¹⁴⁵ ŠUBRTOVÁ, O., GLASER, M. Utěšitel. In *Disk* 35, březen 2011, s. 168.

¹⁴⁶ Tamtéž, s. 17.

zabije. Nakonec se ale domluví, že spolu půjdou mezi lidi a budou jim rozdávat peníze. Velké množství tlačících se lidí však v Kláře rozdmýchá její nenávist a pistolí začne mířit na dav a poté na Slávka. V poslední chvíli před něj skočí Aleš, který je zastřelen a kácí se k zemi. Slávek se tak (možná spolu s Marií, jestliže se Alešovi povedlo ji v průjezdu oplodnit) stává jediným, kterému Utěšitel pomohl.

Pro inscenační text *Utěšitele* zvolili autoři opět formu krátkých dvaceti výstupů, ve kterých se děj hbitě přesouvá na různá místa (rádio, Alešův domov, průjezd, domy volajících, ulice...). Nejedná se přitom o pečlivě vystavěný dramatický příběh, kde by se události logicky řetězily, ale spíše o „montáž do sebe uzavřených příběhů“,¹⁴⁷ které se vztahují k osobě Utěšitele a dohromady tvoří jeho celistvý obraz. Jazyk je současný, bez zbytečných vulgarit, kromě postavy Slávka (jak již bylo výše zmíněno) též zbytečně nestylizovaný, svižné dialogy se střídají s delšími promluvami Aleše a jeho volajících. Jelikož se většího prostoru dostává především Alešovi a Slávkově, zůstávají ostatní postavy spíše ploché a jsou důležité především jako kulisy, ve kterých se Utěšitel realizuje. Děj má dvě roviny reality. Hrdina prochází nejen přítomnou světskou realitou, ale i realitou snovou či nadpozemskou, ve které se na rozdíl od té první děje vše, jak by si přál, nebo v ní rozmlouvá s mrtvými (pan Tichý) o tom, jaká je pravda o životě či smrti. Na rozdíl od Westa neřeší Glaser se Šubrtovou otázku křesťanského pojetí spasitele.¹⁴⁸ Aleš je zde obětí sama sebe - svých zklamaných představ o vlastním životním úspěchu a naplnění. Slávek zde, přestože je vystižen jako buran, egoista a necita, není Alešovým protipólem, ale jen další možnou variantou na téma člověka toužícího po úspěchu. Slávek chce svého cíle dosáhnout pudově bez přikrašlování sama sebe, Aleš naopak touží na cestě ke stejnému cíli vypadat co nejlépe. Výsledek je stejný, až na to, že Slávek by se pro své spasení nikdy svého života nevzdal a vlastně by o něm ani nepřemýšlel. Alešova touha někomu pomoci není spasitelská, nýbrž zcela zlá. On sám chce být spasen. V *Utěšiteli* nejde o velký příběh člověka s „mesiášským komplexem“,¹⁴⁹ ale o člověka toužícího skrze pomoc druhým dát smysl vlastnímu nenaplněnému životu. Ovšem společnost zoufalců, jak ji Glaser se Šubrtovou představili, jen těžko spasí další zoufalec. Autorská dvojice vybrala i pro tento obraz současné existenční krize tragikomický žánr, ve kterém smutné či trapně humorné situace střídají mrazivé a tragické pointy. Dvojice volila stejně jako u *Muže sedmi sester* označení groteska,

¹⁴⁷ CINDLEROVÁ, J. Marná obět'? Disk 37, září 2011, s. 19 - 40.

¹⁴⁸ V kritice Českobudějovického deníku: „Vzal-li Kristus na sebe naše hříchy, bere na sebe Glaserův Aleš naši existenční trapnost.“ In VEBER, T. Utěšitel odráží naši existenční trapnost. *Českobudějovický deník* 22. 1. 2011, s. 7.

¹⁴⁹ Martin Glaser na tiskové konferenci In KOBLENC, V. Osamělá srdce z rádia chce spasit osobně. *Českobudějovický deník* 13. 1. 2011, s. 7.

jakoby snad vše bylo pouhým zveličením současného stavu naší společnosti. Přitom rádio jako anonymní prostor pro rady od neprofesionálních psychologů - většinou z řad „celebrit“, které jsou samy pro své životní, osobní a osobnostní krize propírány bulvárem - není v českém éteru nic neobvyklého.¹⁵⁰ Společenskou propustkou do éteru se stal úspěch, za nějž může být považován i pouhý fakt, že je někdo slavný. A právě úspěch (nikoli vědomosti) je dnes zásadním měřítkem pro přijetí autority: „Kromě jiného to s sebou nese přesvědčení, že právě známí a úspěšní lidé mohou ke každé záležitosti, o níž se hovoří, cosi zajímavého a podstatného sdělit.“¹⁵¹ Takové sdělení pak dnešní společnost bere jako hodnotnou informaci. Aleš má sice k úspěchu daleko, ví to i on sám, přesto je mu nabídnuta možnost promlouvat k ostatním, aniž by na to možná měl právo. Francouzský sociolog a filozof Lipovetsky se o médiu rádia a o využití tohoto média zmiňuje v souvislosti s posedlostí postmoderní společnosti hlát informací a také se ke všemu vyjadřovat: „Není to už ani ideologická záležitost, nýbrž masová aspirace, jejímž nejnovějším projevem je pozoruhodné bujení nezávislých rozhlasových studií, svobodných radiostanic. Každý z nás je diskžokej, hlasatel, moderátor: jen si pusťte velmi krátké vlny a zaplaví vás příval hudby, útržkovitých řečí, různých rozhovorů, vyznání, kulturních pořadů, v nichž se „chopí slova“ region či obec, městská čtvrť či omezené skupinky. Je to nebývalá demokratizace slova: každý je vybízen, aby do rozhlasové stanice zavolaal, každý chce něco říci na základě své nejsoukromější zkušenosti, každý se může stát hlasatelem a promlouvat k ostatním.“¹⁵² V jiné době než té naší by Aleš zřejmě vůbec nedostal šanci promlouvat k jiným, což je v textu *Utěšitele* zpracováno právě v tom, že jeho rady nejsou účinné, jelikož se o žádné rady ani nejedná. Jeho „pacienti“ páchají sebevraždu, nezvládají své chování a dokonce vraždí ostatní. Alešovu neschopnost odpoutat se od vlastního ega a nabídnout alespoň tu nejjednodušší formu pomoci vystihuje jednou větou z říše mrtvých postava pana Tichého: „A přitom stačilo aspoň chvílku poslouchat někoho jiného než sebe.“¹⁵³ Martin Glaser a Olga Šubrtová vypsali v *Utěšiteli* snad všechna témata krize naší společnosti: duchovní krize, neschopnost cítit se naplněný, nestabilní morálka, pocit ohrožení a nejistoty, přikládání médiím příliš velkou váhu, sebestřednost, rozpad tradičních hodnot a nadměrná touha po úspěchu nebo jeho představě.

¹⁵⁰ Vojtěch Varyš připomíná v této souvislosti noční pořad Jiřího Pomeje.

In VARYŠ, V. Koho těší Utěšitel [on line]. 11. 3. 2011. [cit. 12. 1. 2015]. URL:

<http://www.tyden.cz/rubriky/kultura/divadlo/koho-utesi-utesitel_196022.html#.VQA7ieFeeD8>.

¹⁵¹ MOKREJŠ, A. *Duchovní ráz naší doby*. Praha/Kroměříž: Triton, 2007. s. 65.

¹⁵² LIPOVETSKY, G. *Éra prázdnoty. Úvahy o současném individualismu*. Přel. BEQUIVINOVA, H. Praha: Prostor, 2008. s. 22.

¹⁵³ ŠUBRTOVÁ, O., GLASER, M. Utěšitel. In *Disk 35*, březen 2011, s. 177.

A právě „tematická přetíženost“¹⁵⁴ způsobila, že samotná inscenace chtěla říci příliš mnoho. Jediným pojítkem se stala postava Utěšitele, která nechybí v žádné scéně. Ačkoli dynamické střídání scén samotnému textu prospívá a plošší charakter jednotlivých žadatelů o pomoc se dá s ohledem na vystižení Alešovy prázdnoty omluvit, na jevišti působil *Utěšitel* v režii Martina Glaser nesourodě, rozlitaně a kromě představitelů Aleše a Slávka se z charakterů staly povrchní figurky, u kterých bylo nutno pochybovat, zda jejich jednání má vůbec nějaké příčiny. Sám Martin Glaser pojmenoval další důvod, proč inscenace textu nebyla bez komplikací: „Při zkoušení se hra ukázala velmi obtížná. Organicky se v ní snoubí dva odlišné přístupy. Jeden z nich, který se pojí s hlavními postavami, je spíše realistický. Proti tomu lidé, které Aleš potkává, a následné situace, jež s nimi prožívá, jsou dost na hraně až halucinačního vnímání.“¹⁵⁵ V jednom textu toho pro jeviště bylo připraveno příliš mnoho. A tak se největším symbolem inscenace stala sama scénografie navržená samotným režisérem Martinem Glaserem tvořená zpočátku slibně řadami prázdných židlí, které se postupně přesouvaly po jevišti a začaly se proměňovat v nepřehledné a neúhledné hory. Všechny asociace na prázdnou židli, již je třeba zaplnit a na počáteční řád, který lze lehce změnit v chaos, nakonec ještě komplikovala všechna sdělení, kterých byl *Utěšitel* plný. Kostýmy Tomáše Kypty byly účelné, současné a opticky charakterizují postavy. Aleš byl oblečen jako usedlý strýc, Slávek jako úspěšný mladý muž, protiklad k nenápadně oděné Alešově přítelkyni Daně tvořily provokativní upnuté minišaty s černými kozačkami a krátkou černou parukou, jež vystihovaly Marii. Prvoplánově působily kostýmy zachraňovaných osob, jelikož už tak ploché charaktery hrubě stylizovaly a typizovaly. Z výtvarného hlediska bylo důležité odlišení dvou prolínajících se světů. Režisér si významně vypomohl především tím, že do inscenace přidal tři němé postavy Převaděčů mrtvých oděných v černých oblecích s obličejí pomalovanými bílou tělkou, kterou přerušovaly pouze dvě linie vedené z čela na bradu a z pravé líce na levou, a tak tvořily kříž.

Po herecké stránce nebyla inscenace navzdory označení tragikomická groteska výrazně stylizovaná. Režisér se přiklonil k civilnímu herectví, což ovšem vzhledem k předurčujícím kostýmům a malému vnitřnímu životu postav inscenaci ještě zploštilo. I díky potenciálu samotného textu měl možnost rozehrát svůj příběh pouze samotný Utěšitel ztvárněný Martinem Hruškou a Slávek hraný Ondřejem Veselým.¹⁵⁶ Martin Hruška je vyšší nesportovní postavy a zakulacené břicho i obličej jsou protikladem vysokého, dobře

¹⁵⁴ VEBER, T. Utěšitel odráží naši existenční trapnost. *Českobudějovický deník* 22. 1. 2011, s. 7.

¹⁵⁵ BRYNYCH, O. Bude Utěšitel úspěšný jako muž sedmi sester? *MF Dnes JČ* 14. 1. 2011, s. B4.

¹⁵⁶ Další obsazení: Dana - Taťána Kupcová, Marie - Teresa Branna, Mrzlík - Tomáš Drápela, Pitel - Petr Šporel, Zora - Lenka Krčková, Její invalidní manžel - Ondřej Volejník, Tichý - Pavel Oubram, Klára - Věra Hollá, tety - Bibiana Šimonová, Jaroslava Červenková, Daniela Bambasová a další.

stavěného Ondřeje Veselého s typicky mužskou trojúhelníkovou postavou (široká ramena a hrudník, úzké boky). Fyzický zjev herců ještě více určoval důvody, proč se Aleš cítí vedle Slávka tak méněcenný. Slávek Ondřeje Veselého se celou dobu dobře bavil, nebylo možné se o postavě dozvědět něco hlubšího. Zbýval tedy pouze Utěšitelův boj, ve kterém ale nebyly misky vah nakloněny herci, jelikož v záplavě situací a dokola omílané vnitřní prázdnoty, neměl kam směřovat. Důležitou složkou inscenace byla hudba, která jako jeden z mála činitelů stupňovala napětí, či emotivně vystihovala situace. „Náboj je nulový - když je potřeba předvést vypjatou emoci, zazní dramatická hudba,“¹⁵⁷ vnímal kriticky hudební složku v inscenaci Vladimír Mikulka. Zásadním problémem inscenace byl samotný inscenační text, který se snažil vyslovit příliš mnoho pravd, což se ukázalo jako neuskutečnitelné. Hra nakonec měla malý počet repríz¹⁵⁸ a byla uváděna po dobu necelého jednoho roku. Ondřej Brynych si ve své kritice položil otázku, zda bude *Utěšitel* stejně tak úspěšný jako *Muž sedmi sester*, který byl v roce 2011 již šest let úspěšně na repertoáru divadla. Sám však předvídal, že „(...) mnoho významů může způsobit hře krátký konec (...).“¹⁵⁹

U kritiků vzbudil *Utěšitel* kladné ohlasy pouze v otázce původní tvorby souboru - tedy faktu, že šéf, dramaturgyně a režisér píší pro svůj soubor text a následně jej realizují. K tomu například J. P. Kříž: „Režisér Martin Glaser naplňuje v Jihočeském divadle úkol, který před několika lety nedokázal v přebíhavosti neklidného prahu stáří naplnit Ivo Krobot. Ze scény, na kterou mnohým provinciálům z okolí Divadelních novin ustrnul ve tváři jen úsměšek povýšenosti, vypíplal pokusnickou líheň s výraznými tvůrčími činy.“¹⁶⁰ Naopak všichni kritici se shodují na tom, že ač autoři paradoxně vložili do *Utěšitele* příliš mnoho názorů a témat, inscenace nakonec působila chladně a dokonce nudně.

Kdo se naopak vůbec nenudil, byli diváci a následně i ředitel divadla Jiří Šesták, který musel pro zachování dobrého jména činoherního souboru vstoupit do divácké debaty. Jak již zaznamenala Jana Cindlerová v analýze *Utěšitele*,¹⁶¹ diváci byli buďto nadšení, nebo trpce zklamání. Celá situace se navíc vyhrotila právě díky nesmlouvavému inscenačně - dramaturgickému konceptu i všech předchozích sezón. Kritika se snesla na hlavu uměleckého šéfa, který inscenoval současné světové texty, a tudíž se na jevišti objevovaly problémy současné společnosti, což některým divákům nepřipadalo pro divadlo vhodné. Reakce diváků se ukázala problematická i z toho důvodu, že upozorňovali na dramaturgický koncept posledních sezón jako na negativní. V roce 2010 byly v české premiéře uvedeny dvě závažné

¹⁵⁷ MIKULKA, V. Bez útěchy a bez polehčujících okolností. *Divadelní noviny* 22. 2. 2011, s. 7.

¹⁵⁸ Elektronický archiv Jihočeského divadla uvádí pouze pět.

¹⁵⁹ BRYNYCH, O. Bude *Utěšitel* úspěšný jako muž sedmi sester? *MF Dnes JČ* 14. 1. 2011, s. B4.

¹⁶⁰ KŘÍŽ, J. P. *Utěšitel* na Budějovicku je jen neutěšeně zauzlený. *Právo* 20. 1. 2011, s. 11.

¹⁶¹ CINDLEROVÁ, J. Marná oběť? *Disk* 37, září 2011, s. 19 - 40.

české hry: Zelenkovo *Očištění* a *Vajgl* dvojice Balzerová - Jirků. Další sezóna začínala *Komunismem* Viliama Klimáčka a kámen úrazu pak představoval Trierův *Kdo je tady ředitel?* v úpravě Martina Glasera (i jeho režii) a Olgy Šubrtové, který sice navzdory originálu končil „šťastně“,¹⁶² ale byl nešťastně bez jakéhokoli přívlastku označen jako komedie, což bylo silně zavádějící. A stejně tomu bylo i při uvedení *Utěšitele*, označeného jako tragikomická groteska, což diváka zřejmě dostatečně nevarovalo před tím, že se jednalo o drama řešící současné existenční problémy, i když někdy s humorem a nadsázkou. A právě tento Glaserův přístup k očistě společenských problémů skrze smích a hořkost se neztotožňovala s pohledem některých předplatitelů na význam kultury. Když pak k tomu na jevišti zazněla současná nespisovná čeština věrně obsahující i vulgarismy, začala lehká vzpoura a absurdní vyjasňování toho (mezi divákem a vedením divadla patřícího městu!), co že na jeviště vlastně patří. Martin Glaser jako režisér i jako umělecký šéf to zažil již vícekrát. Prvním problémem byla inscenace *Zabiják Joe* (viz výše), velkou nelibost budilo jeho zpracování *Proroka Ilji* a přes *Kdo je tady ředitel?* se volně dostáváme až k rozebíranému *Utěšiteli*. Vždy se přitom jednalo o předlohy a inscenace, které ukazovaly společnost jako necitlivou, ochočenou (majetkem, hloupostí, společenskými představami), nenacházející čistou víru a životní směr i východisko. Nepodbízivá umělecká koncepce Martina Glasera zkrátka dle některých diváckých kritérií nepřinesla dostatek uvolňující zábavy. A to, co lze vnímat jako největší přínos nového uměleckého vedení souboru,¹⁶³ jiní chápali jako útok na svou představu o divadelní kultuře (chce se říci regionální). Ředitel Šesták proto omluvně upozornil na fakt, že se Olga Šubrtová a Martin Glaser dokáží pohybovat i v komickém žánru a pro otáčivé hlediště připravují zcela jiný typ textů, respektující jak prostředí točny, tak „rekreačního diváka“. V historické budově však dvojice tento typ textu nepřipravovala ani neinscenovala. A tak ani další připravený text činoherního uměleckého šéfa Martina Glasera a dramaturgyně Olgy Šubrtové *Blackout* nemohl zaručit lehkou zábavu.

4.2.3.3 *Blackout*

Martin Glaser a Olga Šubrtová zpracovali ve svých dvou prvních autorských počínech pro kamennou scénu příběhy dnešních individualistů, zaměřených na svůj prospěch a zneužívajících ke svému cíli ostatních, nic netušících obětí. Přestože má Aleš zdánlivě vyšší cíl než Škvor, který se chce na úkor druhých pobavit, a být pak uctíván ve své partě, je stejně sebestředný. Zatím poslední text připravený touto uměleckou dvojicí pro soubor činohry

¹⁶² Kristoffer nepodepíše prodej firmy.

¹⁶³ Uvádění současného českého a světového dramatu nebo dramatizace, spolupráce s uznávanými divadelními tvůrci, moderní uchopení starších dram.

Obrázek 17 Blackout. Foto: Petr Neubert. Jihočeské divadlo [online]. URL:<<http://www.jihoceskedivadlo.cz/porad/1803-blackout>>.

Jihočeského divadla *Blackout* nepředstavuje touhu jednotlivce, ale nutí jej, aby v kritické situaci znovu vytvořil komunitu.

Na většině území Evropy došlo před Štědrým dnem vinou přetížení přenosových systémů k výpadku elektřiny - blackoutu. Lidé rabují obchody, kolabují služby. Pátý den blackoutu odcházejí ti, co mají možnost se někde ukrýt,

pryč z neklidných ulic města. Manželé středního věku - strojní inženýr Roman a zdravotní sestra Hedvika - hledají útočiště v maringotce po strýci zaparkované v lese, kam se jim ovšem už nastěhoval emeritní profesor Jaroslav. Snaha o dohodu, kdo nyní bude obývat maringotku, končí rvačkou vyvolanou profesorem, který po nešťastném pádu zemře. Když pár odklízí mrtvého profesora, ozve se z venku jeho žena Růžena, jež byla zatím v lese sbírat otop. Roman s Hedvikou jí namluví, že její manžel asi někam odešel a Růžena se dozví pravdu, až když přijde jejich syn Jiří a diví se, že při hledání saní pro svou dívku Kláru se zraněným kotníkem našel v kůlně mrtvého, v koberci zabaleného muže. Růžena se rozeběhne do města hledat policejní pomoc. Mezitím, co Roman hloubí Jaroslavovi hrob, obsadí maringotku homosexuální pár - policista s pistolí Lukáš a doktor Zdeněk, kteří ji vloni bez vědomí Hedviky a Romana koupili od Jiřího. Zachovávají se k bývalým majitelům lépe než oni k Jaroslavovi a nevyženou je. Díky pistoli si však nejsou rovni, což prožívá hlavně Roman. Z města se vrací s posilou Růžena, která je však označena za duševně nemocnou hysterickou tetu, a tudíž je spoutána a násilně uklidněna doktorem, který jí píchne injekci. Její posila - hrubián a primitiv Lopata - však už nechce vyhřátou maringotku opustit a stane se jejím dalším obyvatelem, a díky ztracené Lukášově pistoli i velitelem. Páry touží po intimitě a místo práce hledají chvílku soukromí v maringotce, což nejvíc dopálí Lopatu, který jediný nemá s sebou žádnou družku, a tak znásilní Kláru, aniž by se kdokoli kromě ní zmohl na odpor. Na krátkou chvíli se rozsvítí žárovka, a zatímco se všichni radují, že je konec blackoutu, plánuje Růžena s Klárou rychlý odchod do města a následné udání vraždy a znásilnění. V afektu to však Klára prozradí Lopatovi a ten ji, zatímco ostatní venku oslavují obnovenou elektřinu, sváže a odtáhne pryč na mráz. Když se Lopata vrátí, aby se zbavil Růženy, Hedvika už od ní ví, co se stalo. Lopata však Hedviku přesvědčí, že Růžena i v jejich

zájmu musí zemřít. Hedvika nepřítomně opustí Růženu, kterou Lopata uškrtí. Žárovka, která oznamovala konec tmy, opět zhasne. Když se ostatní muži vrátí do maringotky, najdou mrtvou Růženu, což však považují za přirozenou smrt, a zjistí, že už je opět tma. Hedvika přimíchá Lopatovi do pití prášky na spaní a řekne ostatním mužům, co se stalo Kláře. Muži probudí Lopatu, aby řekl, kam ji schoval. Roman mu hrozí ukradenou pistolí, avšak promluvit ho donutí, až když mu Lukáš usekne sekerou prst. Přinesou zmrzlou Kláru a všichni se o ni starají. Toho využije Lopata a vezme Romanovi pistolí. Prikáže Kláru opět vyhodit na mráz a ostatní ho musejí zabavit, aby neměl bolesti. Všechny sváže a jediný doktor mu musí ošetřit zmrzačený prst. Když se Lopata dozví, že má Zdeněk morfium, nejprve ho vyzkouší na Lukášovi, kterému prostřelí nohu,¹⁶⁴ a poté nechá doktora, aby mu ho také píchl. Morfium působí a ostatní se snaží rozvázat a dostat pryč sebe i Kláru, která však zmizela. Zdeněk přizná, že vpíchl Lopatovi s morfiem i pár vzduchových bublin a čeká na jeho smrt. Když Lopata po hrozném chroptění vstane a snaží se ještě něco udělat, Hedvika ho dobije lopatou. Třetí týden blackoutu jsou stále v maringotce Zdeněk, Lukáš, Roman, Hedvika a Jiří. Roman se jako jediný chodí koukat na kopec, jestli už město svítí. Když se ho ostatní vydají hledat, zjistí, že město svítí už tři dny. Roman to nikomu neřekl, bojí se návratu. Když se rozhodnou vrátit, město opět zhasne.

Text je rozdělen do pěti částí, pojmenovaných Štědrý den, Návrat ztraceného syna, Silvestr, Dlouhá noc a Konec světa, jež jsou ještě dál členěny na různý počet obrazů (čtvrtá část jich má například pět, zatímco závěrečná pouze jeden). Místem děje je maringotka, v první a poslední části zasněžená krajina. Během třech týdnů pozorujeme proměnu lidského chování a vztahů v extrémní situaci. Ve vedlejším textu je stručně popsáno prostředí a jevištní akce, poznámky k podtextu vět jsou výjimkou. Hlavní text se dělí na svižné krátké dialogy a Romanovy monology. Roman je průvodcem *Blackoutu* a jako jediný má samostatné výstupy, v nichž deníkovou formou (nebo formou hlášení) krátce sděluje, co se který den událo, popisuje objektivně situaci nebo přidá své subjektivní dojmy: „Blackout - den první. 20. prosince došlo vinou přetížení přenosových systémů k totálnímu výpadku elektřiny na obrovském území Evropy.(...) Blackout - den pátý. Lidé, kteří mají kam jít, opouštějí města. (...) Blackout - týden třetí. Poprvé mě napadlo, že to možná bude navždy.“¹⁶⁵ Postavy hovoří současnou nespisovnou češtinou a vzhledem k situaci, do které se dostaly, přizpůsobují jak stručnost vyjádření, tak slovník. Ten však není zbytečně vulgární, naopak vzhledem k vulgárnosti a agresivnímu chování postav není již třeba je zatěžovat ještě slovně. Přestože

---

¹⁶⁴ To aby ho Zdeněk neošetřoval bezdůvodně.

¹⁶⁵ ŠUBRTOVÁ, O., GLASER, M. *Blackout*. Aura - pont, 2014, s. 2 a s. 48.

jednotlivé postavy mají různé vzdělání, tak kromě hrubého Lopaty, jenž se vyjadřuje stejně ostře, nekonvenčně a neumírněně jako jedná, a syna Jiřího, který je charakterizován mluvou jako nevyzrálý teenager, nakonec používají stejných vyjadřovacích prostředků. I emeritní profesor Jaroslav zpočátku volí uhlazený akademický projev, končí však slovními spojeními jako „zatracenej ubožák“ a „příposranej chudák“.¹⁶⁶

Hlavním konfliktem je samotný blackout, který pod tlakem instinktu přežití vyvolává v lidech jejich nelidskou stránku. Devět různých postav, odlišných vzděláním, inteligencí i věkem, jedná pod tímto tlakem a otázkou je nejen, kdo přežije, ale i kdo sám před sebou obstojí. Emeritní profesor Jaroslav otevírá sérii vražd, když se, navzdory svým prohlášením: „Musíme si navzdory situaci do poslední chvíle zachovat lidskou důstojnost. A to musí bezpodmínečně zvládnout i ten nejposlednější dělník od lopaty.“,¹⁶⁷ nezachová důstojně a násilím brání objekt, který mu nepatří, a ze kterého je na druhou stranu nelidsky vyhazován.

Protikladem k tomuto jednání je rozhodnutí nových, ale opravdových majitelů Zdeňka a Lukáše předešlé vlastníky objektu nevyhodit. Právý blackout v lidských srdcích a jejich myslích však přichází v posledním pátém obrazu druhé části s postavou nazvanou Lopata, kterého ostatní oslovují Vašku.

Obrázek 18 Blackout. Foto: Petr Neubert. Jihočeské divadlo [on line]. URL:<<http://www.jihoceskedivadlo.cz/porad/1803-blackout>>.

V ten moment dochází na profesorova slova, až na to, že Lopata netuší - na rozdíl od ostatních - ani v běžném životě, co to důstojnost je. Do tohoto okamžiku zemřela v maringotce jedna oběť, a to nešťastnou náhodou. Lopata si s lidským životem příliš starostí nedělá, svědomí zřejmě vůbec nemá, chová se spíš jako zvíře. Stejně chování však vyvolává i v ostatních, kteří se mu bojí postavit na odpor i v době, kdy u sebe ještě nemá revolver. Lopata zabíjí a znásilňuje. Ostatní přihlížejí. Lopata ponižuje druhé. S namířenou zbraní nutí všechny tančit, zpívat *Není nutno* a vrcholem čísla je, když musí Zdeněk pomoct Lukášovu hlavu. Nikdo se nevzepře. Romanův pokus stát se velitelem selže nejen díky jeho

¹⁶⁶ ŠUBRTOVÁ, O., GLASER, M. *Blackout*. Aura-pont, 2014. s. 5.

¹⁶⁷ Tamtéž, s. 5.

nepozornosti, ale především díky tomu, že je empatický a aktivně se podílí na záchraně Kláry, což by pravý vůdce Lopata nikdy neudělal. Lopatu zlikviduje nakonec až jeho bolest, a tím pádem umožněná doktorova lest. Důležité však zůstává, že po tom všem, jak postavy pod tlakem nejprimitivnějšího hrubiána jednaly, už možná v běžném životě neobstojí. Dá se žít před i po blackoutu? Zůstanou oběti blackoutu se svým pošramocným jednáním a oběti těchto obětí kryty extrémní situací, která se jim stane polehčující okolností? Hra bez hrdiny má nejasný, nejednoznačný konec. Jisté je pouze to, že před námi samotnými nás jen tak něco nezachrání. Tam, kde všechny postavy paradoxně hledaly útočiště před rabujícím městem,¹⁶⁸ najdou nedůstojnost, násilí, agresi a zbabělost. Jediný, kdo neprojde tvrdou zkouškou sebepoznání je pouze Lopata, který nikdy nebyl váženým člověkem, na druhou stranu také nikdy nepředstíral nic jak sobě, tak svému okolí. Jeho povaha je sice pro společnost nepřijatelná, ale také není jako jediná založena na vnitřní lži.

Šubrtová s Glaserem našli nosný konflikt, a přestože by se dalo namítnout, že se jedná o sci - fi, není tomu zcela tak. V Austrálii, v USA, Kanadě i Pákistánu mají s blackoutu menšího rozsahu již své zkušenosti a i Česká republika byla dvakrát blízko totálního výpadku elektřiny kvůli přetížené síti.¹⁶⁹ Chování společnosti pod vlivem takovéto události, srovnatelné s přírodní katastrofou, popsal v roce 1998 v knize *Tma* Ondřej Neff.¹⁷⁰ Z tématu blackoutu si jak divadelní, tak literární dílo vybralo průběh katastrofy, a především apokalyptickou obavu z toho, že hrubá síla v takových extrémech vítězí. Šubrtová s Glaserem poprvé neřešili na jevišti otázku dnešního individua ve společnosti, ale nutnost individua žít pod tlakem v kolektivu. Zkoumali pocit odpovědnosti, hlas svědomí, schopnost stát na správné straně a ozvat se, jednání pod vlivem strachu či nejistoty a to vše v situaci, která sama o sobě není záležitostí výběru jedince, jak tomu bylo v předchozích textech.

Pro jeviště zvolila dvojice autorů označení groteskní thriller. Opět zůstali věrni svému oblíbenému tragikomickému grotesknímu žánru. Šubrtová: „Měl by to být smích i mrazení v zádech, groteskní thriller je, myslím, přesné označení žánru inscenace (...).“¹⁷¹ V *Blackoutu* se nepříhodí nic, co by působilo nevěrohodně nebo by se nemohlo v takové situaci stát. Šubrtová s Glaserem však situace vystupňovali až do extrému a nakonec je shodili přehnanou slovní či fyzickou reakcí, která působila nadlehčeně, čímž se dostavila úleva a následně

---

¹⁶⁸ Stejně tak by zřejmě při opravdovém výpadku vyjelo na své chaty a chalupy i mnoho českých obyvatel.

¹⁶⁹ VRABEC, P. Blackout. *Reflex* 14. 8. 2014, s. 28 - 33.

¹⁷⁰ Později přepracováno a vydáváno jako *Tma* 2.0.

¹⁷¹ (jh). Blackout v Jihočeském divadle: Loučí se Martin Glaser[online]. 9. 1. 2014. [cit. 5. 2. 2015]. URL: <<http://www.ceskatelevize.cz/ct24/kultura/257647-blackout-v-jihoceskem-divadle-louci-se-martin-glaser/>>.

i smích. Inspirace coolness dramatikou či modelovou hrou není vzhledem k zaměření umělecké dvojice na současné světové drama překvapující. Martin Glaser, jehož je *Blackout* vzhledem k odchodu z divadla poslední režii i hrou v Jihočeském divadle jako v domácím prostředí, viděl spojitost mezi svým začátkem i koncem v souboru činohry: „Uzavírá se magický kruh, který jsme začali před více než 15 lety *Zabijákem Joeem*. Končím ostrou současnou hrou plnou drastických scén, násilí a pravé filmové krve.“¹⁷² Shodně kritici označili tuto hru Šubrtové a Glasera za nejpovedenější a inscenaci hodnotili i díky dobrému dramatickému konfliktu a vystavění situací osmdesáti procenty. V kritickém žebříčku Divadelních novin si pak vysloužili v průměru pozvánku „nenechte si ujít“.¹⁷³

Samotné představení *Blackoutu* v Jihočeském divadle začalo tím, že v hledišti zhaslo světlo. Přestože tma netrvala dlouho, nejistota v hledišti se stupňovala. To samé se opakovalo celkem třikrát. Poté se teprve objevil bílý horizont. Scéna zaujala na první pohled skvělým řešením Pavla Krejčího. V prvním a posledním výstupu byla ověšena pouze bílými závěsy, snadno evokujícími krajinu se sněhovými závěsemi. Jinak na jevišti stála opravdová maringotka, jejíž přední část bylo možné otevřít do hlediště. Herci tedy jednali v uzavřeném prostoru, do nějž měl však divák možnost nahlížet. Kostýmy Tomáše Kypty byly ovlivněny především požadavky zimního období, takže herci nebyli ušetřeni vrstveného oblečení. O hudební předěly se postaral režisérův výběr zneklidňujících elektronických dynamických skladeb.¹⁷⁴ Vzhledem k povaze textu, který je založen na zkoumání lidského jednání pod tlakem, nebylo překvapením, že největší váha inscenace spočívala na hereckých výkonech. Režisér inscenace Martin Glaser opět zvolil, i přes ironickou grotesknost příběhu, zcela civilní nekarikované herectví. Přestože se postavy dostávají do vypjatých situací, kdy je třeba někomu i useknout prst, uškrtit ho, či umlátit lopatou, byl kladen důraz na uvěřitelnost. Ironie a komediálnost nevycházela ze zvolených hereckých prostředků, ale ze samotné předlohy inscenace, která situace graduje k neúnosnosti. Během roku 2013 a 2014 došlo v souboru činohry k personálním změnám, což vyvolal i odchod Martina Glasera. Na jevišti se tedy v nové hře potkalo několik, pro jihočeského diváka, neokoukaných nových tváří. V roli Romana hostuje Viktor Limr,¹⁷⁵ Kláru hraje po boku Jana Huška nově angažovaná Tereza Vítů, v homosexuálním páru má vedle Pavla Oubrama větší hereckou příležitost Jiří Suchý z Tábora. Naopak Věra Hlaváčková opět na budějovickém jevišti využívá jak svého komického talentu, smyslu pro ironii a absurdnost situace, tak schopnosti uhrát velkou vnitřní

¹⁷² KUBÁT, P. Šéf činohry Martin Glaser se loučí Blackoutem. *MF Dnes JČ* 13. 1. 2014, s. B1.

¹⁷³ Kritický žebříček. *Divadelní noviny* 4. 2. 2014, s. 3.

¹⁷⁴ Linkin Park, Hurts, Cat Power, Muse.

¹⁷⁵ Původně hovořilo vedení divadla o tom, že tuto roli přijal Igor Bareš.

proměnu postavy. Petr Šporcl díky své křehké postavě a schopnosti skvělé dikce ztvárnil zranitelného emeritního profesora a Růžena Bibiany Šimonové odzbrojuje svou srdečností, naivitou i bezhlavou touhou po spravedlnosti.¹⁷⁶ Po výkonu Věry Hlaváčkové však stejně jako situace v dramatu patří i jeviště Václavovi - Lopatovi. Ačkoli je tento charakter poměrně jednostranný, Tomáš Drápela zaujme mírou temperamentu, který do postavy vkládá. Černě oděný a připravený udělat cokoli bez mrknutí oka působí jako stín každého obyvatele maringotky.

V kritických ohlasech na inscenaci *Blackoutu* byl často zmiňován odchod *Martina Glasera* ze souboru spolu s tím, že odchází na vrcholu. Jestliže Martin Glaser spolu s Olgou Šubrtovou trochu podcenili dramatickou situaci a konflikt v předchozích dvou dílech pro kamennou scénu Jihočeského divadla, tak v *Blackoutu* se jim podařilo vystavět stabilní drama.

4.2.4 Shrnutí základních znaků a rozdílů inscenačních textů Martina Glasera a Olgy Šubrtové

Dramatická tvorba Martina Glasera a Olgy Šubrtové pro stálou kamennou scénu Jihočeského divadla a pro letní scénu Otáčivého hlediště v Českém Krumlově se zásadně liší. Ačkoli dvojice plánuje někdy v budoucnu připravit pro krumlovskou přírodní scénu současný thriller, dosud respektovala spíše konzervativnější přístup a divákovi nabídla dynamickou podívanou zasazenou do historie. Pro inscenační text i následnou jevištní realizaci bylo určující především samotné otáčivé hlediště a zámecký park s Bellarií. Scéně vládla láska, schopnost být se pro své (ať už jakékoli) ideály, rytířská čest, krása a proradnost dam a udatnost mužů. To vše bez sentimentu, s nadhledem a humorem. Vzhledem k historickým námětům stylizovala dvojice i jazyk, kvůli gradaci střídala ve vypjatých místech prózu rýmovaný verš. Ačkoli styčný bod s letní a stálou produkcí najdeme, kromě jediného *Blackoutu*, v inspiraci literární či historickou předlohou, v jiných oblastech se povaha textů rozchází. Na scéně Jihočeského divadla pracovali Martin Glaser a Olga Šubrtová se současností, kterou vždy představili jako problematickou, se sebestřednými osobnostmi a humor byl pouze východiskem z neutěšené situace. K vyjádření postav používali autoři současný, většinou nespisovný jazyk, který kvůli věrnému zobrazení společnosti obsahoval expresivní slova. Tvorba pro letní scénu poskytovala silný příběh s pevnou dramatickou stavbou, pro stálou scénu zvolila dvojice v *Muži sedmi sester* a *Utěšiteli* naopak drama rozvolněné do výstupů, které spojovala tragická mužská postava. Autoři přijali podmínky

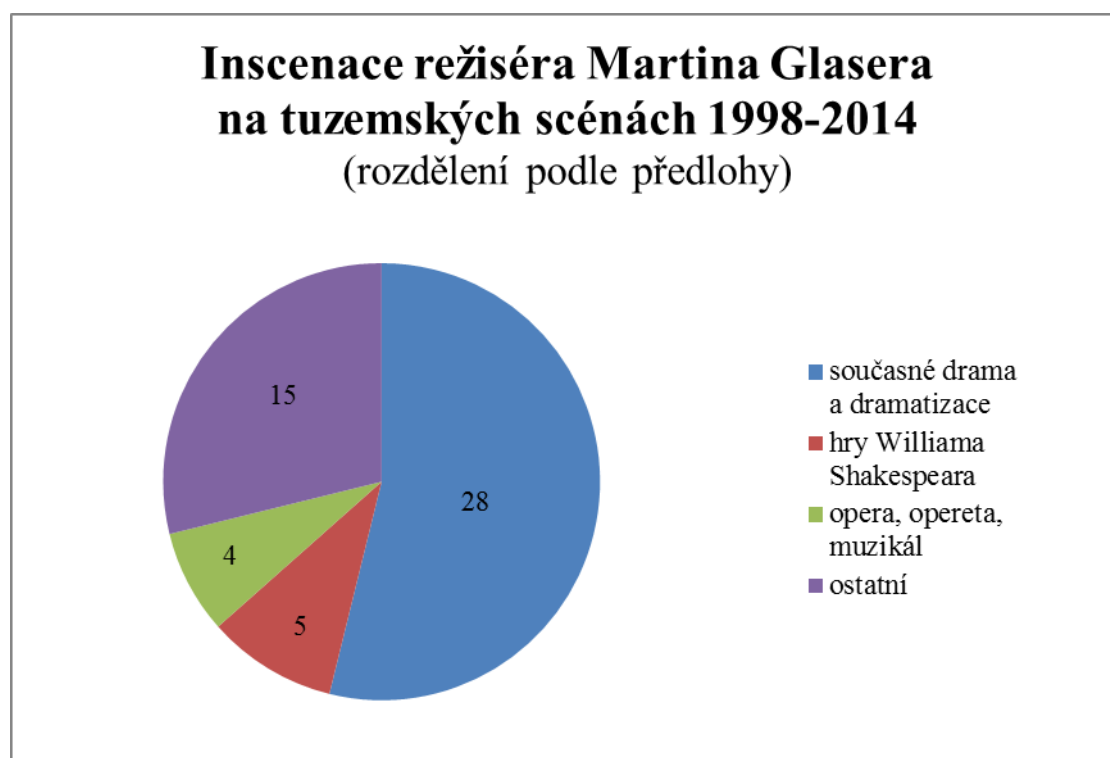
---

¹⁷⁶ Inscenace je stále na repertoáru divadla. Petra Šporcla, který v létě 2014 zemřel, nahradil v roli Jaroslava Jiří Untermüller.

letní scény a využili jejího potenciálu díky vlastní, původní tvorbě. Texty a inscenace *Muž sedmi sester*, *Utěšitel* a *Blackout* doplnily koncept činohry Jihočeského divadla, který byl v letech uměleckého vedení Martina Glasera založen na současném sdělení. Inscenační texty Martina Glasera a Olgy Šubrtové jsou cenné zejména ve spojení s činohrou Jihočeského divadla. Právě pravidelná tvorba uměleckého vedení pro vlastní soubor je jedním z klíčových a určujících počínů, které tento soubor pomohly charakterizovat.

4.3 Režisér Martin Glaser

Martin Glaser ihned po ukončení studií na DAMU nastoupil jako kmenový režisér do činohry Jihočeského divadla, které se mu stalo domovským až do roku 2013, kdy se rozhodl odejít. Soubor činohry pod jeho uměleckým vedením (2006 - 2013) získal jasnou tvář a bylo konečně možné pojmenovat, kam činohra směřuje. S dramaturgyní Olgou Šubrtovou založili uměleckou koncepci na současné dramatice a divadle, divadelně či časem prověřená dramata (tzv. klasika) postavili na repertoár pouze v případě, když si byli jisti pevnou koncepcí, kterou směřovali k současné výpovědi, či zajímavým režijním řešením obhájeným samotnou osobností významného divadelního tvůrce. Koncepce vytvořená pro soubor Jihočeského divadla se shoduje s osobou Glasera - režiséra. Glaser jako režisér (a vlastně i jako dramatik) ze všeho nejvíce inklinuje k současnému dramatu (viz Graf 3), modernímu výtvarnému řešení, k žánrovému prolínání a k civilnímu jednání postav i v absurdních, vypjatých situacích.

Graf 3 Inscenace režiséra Martina Glasera na tuzemských scénách 1998 - 2014 (rozdělení podle předlohy)

Ve svých inscenacích se dosud soustředil na jednání člověka v nevšední, společensky vyhrčené situaci (*Očištění*, *Kašpar Hauser - Dítě Evropy*, *Jako naprostý šilenci*), téma se často točilo kolem outsiderů (zejména inscenace podle her Martina McDonagha), člověka hledajícího víru (*Polyeuktos*, *Utěšitel*, *Pravé poledne*, Glaserova koncepce *Oidipa*), individualisty přehlížejícího okolní společnost (*Miláček*, *Muž sedmi sester*), či člověka

Obrázek 19 Kdo je tady ředitel?. Foto: Petr Neubert. Jihočeské divadlo [on line]. URL: <<http://www.jihoceskedivadlo.cz/archiv/porad/1349-kdo-je-tady-reditel>>.

neschopného překročit vlastní malost a pohlceného celospolečenskými problémy (*Tlustý prase*, Crimpův *Misanthrop*, mimo Jihočeské divadlo *Benefice aneb Zachraňte svého Afričana*). Největší důraz kladl vždy na herce, jehož jednání neupozadil ani v případě, kdy hledal výrazné výtvarné a scénické vyjádření (*Nebezpečné vztahy*,¹⁷⁷ *Kdo je tady ředitel?*,¹⁷⁸ *Odcházení*,¹⁷⁹ mimo Jihočeské divadlo do skleněných kostek umístěná *Arabská*

*noc*¹⁸⁰).¹⁸¹ Martin Glaser nikdy nереžiroval žádnou starší českou hru. Když přišel tehdejší umělecký šéf Ivo Krobot s koncepcí české sezóny, rozhodl se (jak již bylo řečeno výše) kvůli vlastní averzi vůči tzv. české klasice spolu s Olgou Šubrtovou napsat vlastní text dle starší české literární předlohy *Muž sedmi sester* situovaný do současnosti. Komédie bez tragického či drastického rozměru Glaser téměř nереžiroval. Výjimku učinil pouze v případě dramatu Williama Shakespeara (*Veselé paničky windsorské*, *Něco za něco*, *Komedie omylů*, mimo Jihočeské divadlo pak *Jak se Vám líbí*), jedinkrát režíroval divadelní evergreen Oscara Wilda v novém překladu *Není Filip jako Filip*. Chápal však i požadavky českokrumlovské točny, pro kterou napsal spolu s Olgou Šubrtovou zápletkovou komedii (*Ženy Jindřicha VIII. aneb Chudák král(em)*). Na otáčivém hledišti inscenoval Glaser vždy vlastní texty (již zmíněné *Ženy Jindřicha VIII.*, *Tři mušketýři*, *Robin Hood*, *Dekameron*), které psal společně s Olgou Šubrtovou a vynikaly především dobrodružností, výpravou

Obrázek 20 Macbeth. Foto: Petr Neubert. Jihočeské divadlo [on line]. URL: <<http://www.jihoceskedivadlo.cz/archiv/porad/1009-macbeth>>.

¹⁷⁷ Kostýmy z dekorovaných látek pro inscenaci připravila módní návrhářka Iška Fišárová. Scénograf Eufrazio Lucena - Muños pracoval s jednoduchými čistými stěnami, které ožívaly pomocí barevného nasvícení.

¹⁷⁸ Ivan Pinkava důmyslně pracoval s obřími fotografiemi postav jako se závěsnými stěnami nebo paravány. Pinkavova práce navíc ovlivnila tvář jihočeské činohry sérií divadelních plakátů.

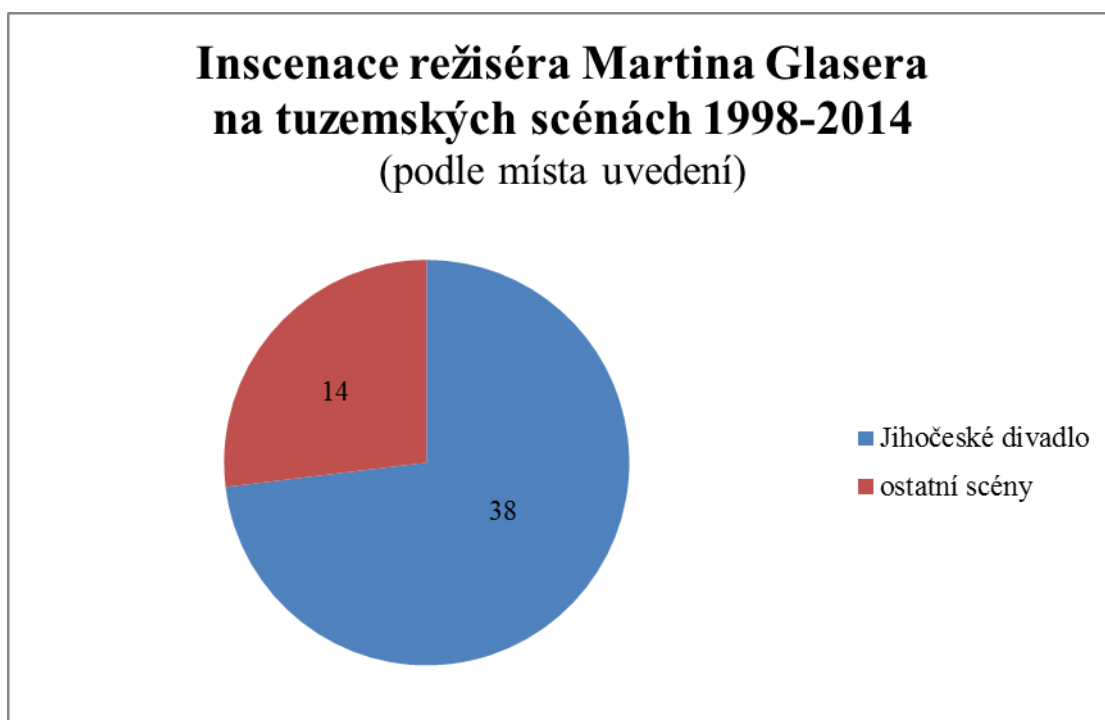
¹⁷⁹ Scénu navrhl Robert V. Novák, který byl za grafické zpracování plakátů (foto Ivan Pinkava) oceněn Czech Grand Design.

¹⁸⁰ Výtvarné řešení Jaromír Vlček.

¹⁸¹ Opakovaně spolupracoval Martin Glaser s výtvarníky Janou Procházkovou, Lenkou Raškovou, Tomášem Kyprou, Petrou Hábovou a Jaroslavem Milfajtem.

a byly vylehčené humorem. Pouze jedinkrát nepřipravil pro tuto scénu autorské dílo. Jeho *Macbeth*, jenž prožíval věštbu rozkošnicky se protahujících nahých povislých žen, stál na rozpukané zemi. Za tmy, pouze s nutným jemným osvětlením, civilně, přesto naléhavě, v kostýmu se současnými i nadčasovými prvky tiše řešil velké dilema. Na otáčivém hledišti nevšední zážitek. Tragédie se do tohoto prostoru vrátila po čtyřiceti šesti letech¹⁸² a chtělo se říci, proč tak pozdě.¹⁸³ Dramata a literární předlohy ke svým inscenacím si z důvodu dobrého porozumění tématu volil Martin Glaser vždy sám. Text ctí, ovšem na jevišti jej pouze nezhmotňuje, ale na jeho základě tvoří vlastní svět, s vlastním pojetím problémů, lidských vztahů a jednání. Člověk a herec jsou v jeho inscenacích vždy tím nejdůležitějším prvkem.

V číslech Glaserova profesionální režijní činnosti vypadá takto: Pro Jihočeské divadlo připravil třicet sedm činoherních režii a jednu operní, pro ostatní divadla čtrnáct inscenací, z toho jednu operetu, jeden muzikál a jednu operu (viz Graf 4).¹⁸⁴

Graf 4 Inscenace režiséra Martina Glasera na tuzemských scénách 1998 - 2014 (podle místa uvedení)

¹⁸² Při příležitosti 400. výročí narození W. Shakespeara v roce 1964 byl kromě komedií na scéně Otáčivého hlediště v Českém Krumlově nasazen i *Macbeth*. Byla to také jediná Shakespearova tragédie, která se na této scéně kdy hrála. Z vážných moderních her se před diváka sedícího na točně dostal ještě *Peer Gynt* v roce 1973.

¹⁸³ Odpověď na sebe však nenechala dlouho čekat. Druhým rokem již divadlo nabízelo tuto reprízu za poloviční vstupné, a to nikoli kvůli kvalitě představení, ale z prostého důvodu diváckého nezájmu o tragédii v tomto prostředí a na této letní scéně.

¹⁸⁴ Tato čísla vycházejí z údajů dostupných v Divadelním ústavu v Praze a v archivu Jihočeského divadla. Inscenace po roce 2014 nejsou započítány (k dubnu 2015 by se jednalo o jedinou inscenaci *Havel* v zemi čeledínů z února 2015).

Celkem tedy Martin Glaser vytvořil mezi rokem 1999 a 2014 čtyřicet osm činoherních režii a je nutné zdůraznit, že na výsledku se podílela Olga Šubrtová. Od sezóny 2005/2006, kdy se v lednu stal Martin Glaser uměleckým šéfem souboru, až do sezóny 2013/2014, kdy v polovině oznámil odchod z funkce, připravila činohra celkem šedesát inscenací, z toho sedmnáct v režii Martina Glasera a z toho čtyři inscenace vznikly na základě dramatického textu Olgy Šubrtové a Martina Glasera, přičemž na repertoáru se v té době držely ještě jejich další tři tituly. Dodnes je na repertoáru kamenného divadla *Muž sedmi sester*,¹⁸⁵ v roce 2014 byla obnovena inscenace *Tři mušketýři*¹⁸⁶ na Otáčivém hledišti v Českém Krumlově a na stejné scéně se ještě v roce 2013 hrálo představení *Ženy Jindřicha VIII. aneb Chudák král(em)*.¹⁸⁷

Přestože bylo Jihočeské divadlo až do roku 2013 Glaserovi uměleckou základnou, tu a tam se chopil režie i v jiných divadlech. Mladému režisérovi byla nabídnuta dvakrát zkušenost se souborem plzeňské operety, kde během dvou let režíroval dva odlišné hudební žánry jako je *Funny Girl* (2000) a *Piskáčkův Tulák* (2002). V české premiéře byl v Městském divadle Brno v Glaserově režii uveden Kohoutův text *Dvě gorily proti mafii* a od roku 2007 se mimo svou domovskou scénu věnoval už pouze jemu blízké současné dramatice, přičemž za zmínku stojí především McDonaghova *Lebka z Connemary* uvedená ve studiu Švandova divadla a Schimmelpfeningova *Arabská noc* v Moravském divadle Olomouc (2011). Po operetních režii se Glaser do hudebně dramatického žánru příliš nepouštěl. Na domácí scéně Jihočeského divadla režíroval jako svůj operní debut Verdiho operu *Otello* (2009), kterou se mu podařilo podat především po vizuální stránce jako působivý obraz,¹⁸⁸ a po odchodu z Jihočeského divadla se chopil režie Schumannovy *Jenovéfy* (2014) v Národním divadle moravskoslezském, která byla též výrazně výtvarně zpracována.

4.4 Odchod Martina Glasera z Jihočeského divadla

Zprávy o jeho odchodu z dosud domácí scény pronikly na veřejnost spolu s výběrovým řízením do uměleckých pozic Divadla Na zábradlí, kterého se - nakonec neúspěšně - zúčastnil. Pak již nebylo tajemstvím, že Martin Glaser Jihočeské divadlo opustí. V souboru došlo v důsledku jeho odchodu k rozsáhlým změnám nejen díky novému

---

¹⁸⁵ Premiéra 6. 5. 2005.

¹⁸⁶ Premiéra 15. 6. 2001.

¹⁸⁷ Premiéra 11. 6. 2004. Inscenace neměla oficiální derniéru. Českokrumlovská točna nabízí většinou tři činoherní představení v jedné sezóně, z toho jedno v premiéře a ostatní dvě v repríze. Reprízovaná představení se nemusejí objevovat kontinuálně, mohou být nasazena i ob rok apod.

¹⁸⁸ HERMAN, J. Obrazy z Verdiho Otella. *Divadelní noviny* 29. 12. 2009, s. 7.

uměleckému vedení, ale také díky faktu, že Glaserův odchod znamenal odchod i mnoha herců z pánské části souboru (Roman Nevěčný, Ondřej Volejník, Ondřej Veselý, Martin Hruška, za jiných okolností odešel i Zdeněk Kupka). Po Martinu Glaserovi, který soubor zanechal na vrcholu, kdy jeho jasný umělecký profil reflektovaly pravidelně nejen regionální noviny a televize, ale stále častěji měl své místo i v divadelních periodikách nebo v České televizi, účastnil se divadelních festivalů a získal i některá ocenění, převzala post uměleckého šéfa činohry Jana Kališová, hlavním dramaturgem zůstala Olga Šubrtová. Díky nově vznikající studiové scéně na půdě historické budovy Jihočeského divadla vymezila hned z počátku Kališová dva směry činohry: „Na hlavní scéně si přijdou na své ti klasičtější založení.(...) Na nově otevřenou studiovou scénu by měli mířit ti, jejichž vkus je méně tradiční.“¹⁸⁹

S přihlédnutím k faktu, že v roce 2014 odešel ředitel Jiří Šesták, nahradil ho Lukáš Průdek, soubor loutkohry nově řídí Petr Hašek, činohru převzala Jana Kališová, opery se zřejmě místo avizovaného Martina Kukučky a Lukáše Trpišovského (tedy dua SKUTR) ujme Tomáš Studený, a v roce 2016 by měl balet opustit Attila Egerházi, nedochází ke změnám v Jihočeském divadle pouze díky odchodu Martina Glasera. Jedna etapa boje o výraznou podobu Jihočeského divadla, zastřešená divadelní osobností Jiřího Šestáka, končí a další začíná.

---

¹⁸⁹ *Balet - činohra - loutkohra - opera. Jihočeské divadlo, 2014.*

5 Závěr

Touha ředitele Jihočeského divadla Jiřího Šestáka pozvednout a obhájit činnost všech čtyř souborů se díky spolupráci s uměleckými šéfy jednotlivých souborů začala v posledních letech pomalu, ale jistě naplňovat. Mezi sezónami 2005/2006 a 2013/2014 se podařilo Martinu Glaserovi spolu s dramaturgyní Olgou Šubrtovou vytvořit konečně jasnou tvář činohry Jihočeského divadla. Smysluplný dramaturgický plán, který zahrnoval často aktuální, současné texty, české premiéry světových i domácích dramát a původní tvorbu, k tomu inscenační spolupráce se současnými významnými divadelními osobnostmi, pomohl souboru prosadit svou pozici nejen v rámci regionu. Jak dokládá stále častější reflektování jeho práce celostátními divadelními periodiky, ocenění a účast na festivalech, nominace na Cenu Thálie nebo záznamy inscenací Českou televizí, získala činohra Jihočeského divadla díky uměleckému vedení Martinem Glaserem důležité místo v široké celostátní divadelní síti.

6 Prameny

- Knihy a studie

AUSTEN, J., MAXWELL, J., STENFORD, A. *Pýcha a předsudek*. Přel. BRANDEJSKÁ, Z. Praha: Dilia, elektronicky. 75 s.

BOCCACCIO, G. *Dekameron*. Přel. KRÁTKÝ, R. Praha: Odeon, 2013. 661 s.

BAUEROVÁ, H. *Před oponou za oponou... Jihočeského divadla*. České Budějovice: Jihočeské divadlo, 1999. 97 s.

ČERNÝ, J. *Opony a horizonty Jihočeského divadla*. České Budějovice: JIH, 2000. 150 s.

ČERNÝ, J. *Osudy českého divadla po druhé světové válce (divadlo a společnost 1945-55)*. Praha: Academia, 2007. 415 s.

DUMAS, A. *Tři mušketýři I*. Přel. JANŮ, J. Praha: Albatros, 1971. 421 s.

DUMAS, A. *Tři mušketýři II*. JANŮ, J. Praha: Albatros, 1971. 405 s.

FINK, E. *Oáza Štěstí. Myšlenky k ontologii hry*. Přel. ČERNÝ, M. Praha: MF Dnes, 1992. 34 s.

HAVLÍČEK, J. *Muž sedmi sester*. Praha: Ivo Železný, 1998. 187 s.

HILSKÝ, M. Westovo panoptikum amerických snů. In WEST, N. *Přítelkyně osamělých srdcí/Den kobylek*. Přel. ŠPILAROVÁ, O. Praha: Odeon, 1982, s. 7 – 30.

HVÍŽDALA, K. *Moc a nemoc médií*. Praha: Dokořán, Máj, 2003. 268 s.

JUST, V. *Divadlo v totalitním systému: příběh českého divadla (1945 – 1989) nejen v datech a souvislostech*. Praha: Academia, 2010. 679 s.

KATRŇÁK, T., LECHNEROVÁ, Z., PAKOSTA, P., FUŠÍK, P. *Na prahu dospělosti. Partnerství, sex a životní představy mladých v současné české společnosti*. Praha, Brno: Dokořán, Masarykova univerzita. 222 s.

KAZILOVÁ, Z. *Jihočeské divadlo*. České Budějovice: Jihočeské divadlo, 1990. 152 s.

KOŽÍKOVÁ, A. *Boj o Jihočeské divadlo*. České Budějovice: Růže, 1970. 234 s.

KRNÍNSKÝ, J. M. *Příběhy krumlovské točny*. Krnín: Růže, 2009. 64 s.

LIPOVETSKY, G. *Éra prázdnoty. Úvahy o současném individualismu*. Přel.

BEQUIVINOVÁ, H. Praha: Prostor, 2008. 357 s.

LOUCKÁ, M., MAŘÍKOVÁ, B. *Devadesát není sto*. Praha: Professional Publishing, 2009. 239 s.

LUNGOVÁ, M. Hospodářská krize 2008 - 2009: Analýza příčin. E + M EKONOMIE a MANAGEMENT č. 2, 2009, s. 22 - 30 [on line]. [cit. 27. 4. 2015]. URL: <http://www.ekonomie-management.cz/download/1346064236_1b84/2011_02_lungova.pdf>.

- MOKREJŠ., A. *Duchovní ráz naší doby*. Praha, Kroměříž: Triton, 2007. 170 s.
- PETRUSEK, M., BALON, J. *Společnost naší doby*. Praha: Academia, 2011. 155 s.
- SLOUPOVÁ, J. Zabijácká groteska. In *Svět a divadlo* 7, 1996, č. 4, s. 148-152.
- ŠESTÁK, J. *Divadlo-kultura-podmínky (Osobní zkušenost)*. Praha: AMU v Praze & KANT - Karel Kerlický, 2012. 264 s.
- WEST, N. *Přítelkyně osamělých srdcí/Den kobylek*. Přel. ŠPILAROVÁ, O. Praha: Odeon, 1982. 284 s.
- Předlohy k inscenacím
- ANONYM. *Hry šálivé lásky*. Přel. URBANOVÁ, M. Jihočeské divadlo, 2006.
- BELBEL, S. *Mobil*. Přel. ČERNÁ, M. Jihočeské divadlo, 2009. 33 s.
- CORNEILLE, P. *Polyeuktos*. Přel. MIKEŠ, V. Jihočeské divadlo, 2000. 55 s.
- CRIMP, M. *Misanthrop*. Přel. NOVÁK, L. Jihočeské divadlo, 2012. 75 s.
- EGRESSY, Z. Šťovík pečené brambory. Přel. DIMITROVÁ, T. In *Svět a divadlo* 16, 2005, č. 4, s. 129-157.
- FEKETE, V. *Krátká spojení*. Přel. JECELÍN, Z., ŠTINDL, P. Jihočeské divadlo, 2009. 36 s.
- FEKETE, V. Krátke spojenia. In *Svět a divadlo* 20, 2009, č. 3, s. 105 - 123.
- GIESELMANN, D., SCHUMACHER, K. *Louis a Louisa*. Přel. KOTROUŠ, M. Aura - pont, 2008. 33 s.
- GLASER, M. *Unikání neboli Cynismus*. DIVADLO NA PRAHU, Divadlo v Řeznické, 1997. 51 s.
- GLAZAROVÁ, J., FRANTIŠÁK, M. *Advent*. Jihočeské divadlo, 2013. 51 s.
- GLOVER, S. Slaměná židle. Přel. DROZD, D. In *Tři hry o ženách*/Sue Glover. Brno: Větrné mlýny, 2005, s. 79 - 176.
- GOOS, M. *Fuk!*. Přel. ŠIMŮNKOVÁ, T. Jihočeské divadlo, 2011. 53 s.
- HAMPTON, Ch. *Nebezpečné vztahy*. Přel. SMOČEK, L. SMOČKOVÁ, V. Praha: Dilia, 1992. 122 s.
- HARROWER, D. *Nože ve slepicích*. Přel. DROZD, D. Praha: Interludium, 2002. 44 s.
- HRUBÍN, F. *Kráska a zvíře*. Praha: DILIA, 1970. 73 s.
- HAVEL, V. *Odcházení*. Praha: Respect Publishing, 2007. 88 s.
- JIRKŮ, J., BALZEROVÁ, A. *Vajgl*. Jihočeské divadlo, 2010. 47 s.
- KATCHA, V., SIBRE, J. *Hostina dravců*. Přel. JERIE, A. Jihočeské divadlo, 2012. 54 s.
- KLIMÁČEK, V. *Komunismus*. Přel. KRÁL, K. Praha: Dilia, elektronicky. 49 s.
- KOLJADA, N. Slepice. Přel. PALYOVÁ, G. In *Druhý břeh*, 2005, č. 6, s. 47-63.
- LaBUTE, N. *Thustý prase*. Přel. HÁBOVÁ, D. Jihočeské divadlo, 2006. 57 s.

LaBUTE, N. *Pravé poledne*. Přel. NOVÁK, L. Jihočeské divadlo, 2013. 64 s.

LETTS, T. Zabiják Joe. Přel. JOSEK, J. In *Svět a divadlo* 7, 1996, č. 4, s. 153 - 190.

LINDSAY-ABAIRE, D. *Kivá cadla*. Přel. MACHAČÍKOVÁ, M. Aura - pont, elektronicky. 85 s.

LOCHHEAD, L. *Perfect days*. Přel. DROZD, D. In *Svět a divadlo* 15, 2004, č. 2, s. 137 - 176.

LORCA, F. G. Yerma. Přel. PŘIDAL, A. In Týž. *Hry a hříčky*. Praha: Odeon, 1986, s. 83 - 138.

McDONAGH, M. *Kráska z Leenane*. Přel. KAPSOVÁ, L. Aura - pont, elektronicky. 52 s.

McDONAGH, M. *Osiřelý západ*. Přel. SOKOL, O. Praha: Dilia, elektronicky. 116 s.

McNALLY, T. *Donaha*. Přel. DOMINIK, P. Aura - pont, elektronicky. 66 s.

MILLER, A. *Čarodějky ze Salemu*. Praha: Arthur, 2009. 156 s.

MRŠTÍK, A. a V., RYCHLÍK, B. *Rok na vsi*. Aura – pont, elektronicky. 85 s.

ORTON, J. *Lup*. Přl. POPEL, J. Praha: Dilia, elektronicky. 69 s.

PALLA, M. *Sajns Fikšn*. Brno: Větrné mlýny, 2000. 130 s.

POMPERMAYER, S. *Uprchlíci*. Přel. SOVOVÁ, L. Jihočeské divadlo, 2009. 43 s.

PRATCHETT, T. BRIGGS, S. *Soudné sestry*. Přel. KANTŮREK, J. Úpr. BUREŠOVÁ, H., OTČENÁŠEK, Š. Divadlo v Dlouhé, 2001. 87 s.

QUILTER, P. *Je úchvatná!*. Přel. DOMINIK, P. Aura - pont, elektronicky. 35 s.

RAIMUND, F. *Alpský král a Nelida*. Přel. BALVÍN, J. POKORNÝ, J. In BALVÍN, J. POKORNÝ, J., SCHERL, A. *Vídeňské lidové divadlo od Hanswursta Stranitzského k Nestroyovi*. Praha: Odeon, 1990, s. 177 - 217.

REZA, Y. *Bůh masakru*. Přel. LÁŽŇOVSKÝ, M. Aura - pont, elektronicky. 84 s.

SARAMONOWITZ, A. *Testosteron*. Přel. SVOBODA, T. Jihočeské divadlo, 2007. 56 s.

SHAKESPEARE, W. Hamlet. Přel. HILSKÝ, M. In *Dílo / William Shakespeare*. Praha: Academia, 2011, s. 1031 - 1081.

SHAKESPEARE, W. *Mnoho povyku pro nic*. Přel. HILSKÝ, M. In *Dílo / William Shakespeare*. Praha: Academia, 2011, s. 289 - 322.

SHAKESPEARE, W. *Kupec Benátský*. Přel. HILSKÝ, M. In *Dílo / William Shakespeare*. Praha: Academia, 2011, s. 217 - 250.

SHAKESPEARE, W. *Macbeth*. Přel. HILSKÝ, M. In *Dílo / William Shakespeare*. Praha: Academia, 2011, s. 1209 - 1240.

SHAKESPEARE, W. *Jak se vám líbí*. Přel. HILSKÝ, M. In *Dílo / William Shakespeare*. Praha: Academia, 2011, s. 323 - 358.

SLOBODZIANEK, T. *Prorok Ilja*. Přel. KLIMSZA, J. Jihočeské divadlo, 2006. 58 s.

- SOFOKLÉS. *Oidipús*. Přel. BORKOVEC, P., HAVRDA, M. Jihočeské divadlo, 2012/13. 50 s.
- STEINBECK, J. *O myších a lidech*. Přel. ORNEST, O. Praha: Dilia, 1965. 90 s.
- ŠUBRTOVÁ, O., GLASER, M. *Tři mušketýři*. Jihočeské divadlo, 2001. 68 s.
- ŠUBRTOVÁ, O., GLASER, M. *Ženy Jindřicha VIII. aneb Chudák král (em)*. Jihočeské divadlo, 2004. 58 s.
- ŠUBRTOVÁ, O., GLASER, M. Muž sedmi sester. In *Disk 15*, červen 2006, s. 169 - 187.
- ŠUBRTOVÁ, O., GLASER, M. *Robin Hood*. Jihočeské divadlo, 2008. 59 s.
- ŠUBRTOVÁ, O., GLASER, M. Utěšitel. In *Disk 35*, březen 2011, s. 165 - 182.
- ŠUBRTOVÁ, O., GLASER, M. *Dekameron*. Jihočeské divadlo, 2012. 73 s.
- ŠUBRTOVÁ, O., GLASER, M. *Blackout*. Aura - pont, 2014. 51 s.
- TRIER, L. von. *Kdo je tady ředitel?*. Přel. FRÖLICH, F. Div. adaptace ŠUBRTOVÁ, O., GLASER, M. Jihočeské divadlo, 2010. 65 s.
- TRTÍLEK, P. *Poslední večere*. Brno: Větrné mlýny, 2004. 56 s.
- WALCZAK, M. *Lov na losa*. Přel. VONDRAČEK, J. In *Svět a divadlo*, r. 19, 2008, č. 6, s. 129 - 165.
- WILDE, O. *Jak je důležité mítí Filipa*. Přel. FERJENČÍKOVÁ, O., HALÁMKOVÁ, M., a další. Praha: Vojtěch Ripka - Jitro, 2004. 175 s.
- WILLIAMS, T. *Tramvaj do stanice touha*. Přel. ŽANTOVSKÁ, E. Praha: Dilia, elektronicky. 85 s.
- ŽÁK, J. *Škola, základ života*. Praha: Švejda, po r. 1935. 80 s.
- ZELENKA, P. *Očištění*. Svět a divadlo, roč. 19, 2008, č. 5, s. 129 - 166.
- ZELENKA, P. Job Interviews. In *Svět a divadlo 25.*, 2014, č. 5., s. 113 - 146.
- Diplomové práce
- KULÍKOVÁ, I. *Otáčivé hlediště v Českém Krumlově*. Bakalářská diplomová práce. Brno: Masarykova univerzita, Filozofická fakulta, Katedra divadelních studií, 2012. 45 s.
- PÁRTLOVÁ, M. *Jařabova Osamělá srdce*. Ročníková práce. Praha: Univerzita Karlova, Filozofická fakulta, Divadelní věda, 2013. 17 s.
- SUCHANOVÁ, K. *Hudební produkce na otáčivém hledišti v Českém Krumlově po roce 1989*. Bakalářská práce. Praha: Univerzita Karlova, Filozofická fakulta, Divadelní věda, 2014. 48 s.
- ŠPULKOVÁ, J. *Marketingová strategie společného projektu Otáčivého hledišti a Mezinárodního hudebního festivalu Český Krumlov*. Diplomová práce. Brno: Masarykova univerzita, Filozofická fakulta, Ústav hudební vědy, 2011. 100 s.

- Divadelní zápisník

Divadelní zápisník. Jihočeské divadlo, 1959.

Divadelní zápisník. Jihočeské divadlo, 1962/4.

Divadelní zápisník. Jihočeské divadlo, 1998.

Divadelní zápisník. Jihočeské divadlo, 1999.

- Ročenky a předplatné

Balet - činohra - loutkohra - opera. Jihočeské divadlo, 2006 - 2014.

Ročenka Jihočeského divadla. Jihočeské divadlo, 2006.

SCHNEIDER a kol. *Jihočeské divadlo 2010+2011*. České Budějovice: Jihočeské divadlo, 2012.

- Programy

Měsíční programy Jihočeského divadla. Jihočeské divadlo, 2006 - 2014.

Programy k inscenacím v sezónách 2005/2006 - 2013/2014. Jihočeské divadlo, 2005 - 2014.

- Periodika

Anonym. 85 úspěšných divadelních sezón Jihočeského divadla v Českých Budějovicích.

Českobudějovické listy 22. 9. 2004, mimořádná příloha.

Anonym. Vajgl Jihočeského divadla se stal Počinem roku. *Českobudějovický Samson* 23. 3. 2011, s. 12.

Anonym. Jihočeské divadlo opět boduje: hra Očištění získala Cenu Alfréda Radoka.

Budějovický Samson 23. 2. 2011, s. 12.

Anonym. Utěšitel v Českých Budějovicích [online]. 10. 11. 2011. [cit. 25. 1. 2015]. URL: <http://www.scena.cz/index.php?d=1&o=1&c=13475&r=2>.

(as). Rozhovor s Martinem Glaserem. Hra Zabiják Joe pouze opisuje život – míní Martin Glaser. *Českobudějovické listy* 20. 10. 1998, s. 15.

(aum). Očištění je nominováno na Radokovu cenu. *MF Dnes JČ* 22. 2. 2011, s. B1.

(aum). Cena pro Očištění. Jihočeské divadlo uspělo se Zelenkou. *MF Dnes JČ* 8. 3. 2011, s. B1.

(aum). Cloaka=Fuk! Divadelní premiéra v Zelenkově režii. *MF Dnes JČ* 13. 1. 2012, s. 3.

BINTEROVÁ, A. Smršť v divadle: tři premiéry. *Sedmička ČB* 16. 4. 2009, s. 9.

BINTEROVÁ, A. Kupec benátský zesměšňuje předsudky. *Sedmička ČB* 29. 10. 2009, s. 21.

BINTEROVÁ, A. Hru Vajgl inspirovaly skutečné zločiny. *Sedmička ČB* 15. 4. 2010, s. 16.

BINTEROVÁ, A. Temnotu Macbetha posílí čarodějnice. *Sedmička ČB* 17. 8. 2010, s. 19.

BINTEROVÁ, A. Hra komunismus sáhne do svědomí. *Sedmička ČB* 27. 10. 2010, s. 19.

BINTEROVÁ, A. Slova nestačí. Aleš Marný vyráží do ulic. *Sedmička ČB* 20. 1. 2011, s. 15.

BINTEROVÁ, A. Otáčivé hlediště zahájí komedií o lásce. *Sedmička ČB* 9. 6. 2011, s. 9.

BOHUTÍNSKÁ, J. Život a smrt rokokového playboye. *Divadelní noviny* 22. 1. 2008, s. 6.

BRABEC, M. Sezónu zahájí herci s Miláčkem. *MF Dnes JČ* 26. 10. 2005, s. 9.

BRYNYCH, O. Temný, akční i drsný. Přesně takový je nový Macbeth na krumlovské točně. *MF Dnes JČ* 3. 6. 2010, s. B5.

BRYNYCH, O. Šéf Šesták: Následující sezóna bude vrcholem v historii divadla. *MF Dnes JČ* 22. 9. 2010, s. B4.

BRYNYCH, O. Sami totalitu zažili. Teď si o ní zahrají na jevišti. *MF Dnes JČ* 22. 10. 2010, s. B5.

BRYNYCH, O. Komédie o falešném řediteli. *MF Dnes JČ* 11. 11. 2010, s. B5.

BRYNYCH, O. Za divadlem můžete do sklepa i do bazénu. *MF Dnes JČ* 24. 11. 2010, s. B2.

BRYNYCH, O. Minule sklep, teď dětský bazén. Jihočeské divadlo experimentuje. *MF Dnes JČ* 30. 11. 2010, s. 4B.

BRYNYCH, O. Bude Utěšitel úspěšný jako muž sedmi sester?. *MF Dnes JČ* 14. 1. 2011, s. B4.

BRYNYCH, O. Pokrytectví, kam se podíváš [online]. 10. 5. 2014. [cit. 20. 2. 2015]. URL: <http://www.kulturne.com/clanek/pokrytectvi-kam-se-podivas>.

CINDLEROVÁ, J. Marná oběť?. *Disk* 37, září 2011, s. 19 – 40.

CRHA, M. Herecké výkony v Osířelém západu zaslouží poklonu. *MF Dnes JČ* 20. 3. 2008, s. C5.

CRHA, M. Pýchu a předsudek pojalo Jihočeské divadlo tradičně. *MF Dnes JČ* 10. 5. 2008, s. B. 4.

CRHA, M. Hood - širokoúhlá podívaná pro celou rodinu. *MF DNES JČ* 19. 6. 2008, s. C5.

CRHA, M. Veselá hra slov podle Shakespeara a Menzela. *MF Dnes JČ* 20. 11. 2008, s. C4.

CRHA, M. Strhující hon na americké čarodějnice. *MF Dnes JČ* 5. 3. 2009, s. C4.

CRHA, M. Beránek, nebo vrah? Pravdu zná televize. *MF Dnes JČ* 2. 5. 2009, s. B5.

CRHA, M. Starý žid herecky předčí i mládí. *MF Dnes JČ* 2. 11. 2009, s. D4.

CRHA, M. Zelenkovo příliš doslovné Očištění táhnou herecké výkony. *MF Dnes JČ* 16. 2. 2010, s. C11.

CRHA, M. Macbetha dovádí ke krutostem v zámeckém parku jeho žena. *MF Dnes JČ* 8. 6. 2010, s. 4B.

CRHA, M. Kdo je tady Lars von Trier?. *MF Dnes JČ* 22. 11. 2010, s. B4.

CRHA, M. Temné Petrolejové lampy září v Jihočeském divadle. *MF Dnes JČ* 21. 4. 2011, s. B5.

CRHA, M. Liška s kytarou a mluvou, v níž voní marihuana. *MF Dnes JČ* 23. 6. 2011, s. B5.

CRHA, M. Po brandy herečky pookřívají. *MF Dnes JČ* 3. 11. 2011, s. B5.

CRHA, M. Rok na vsi objeví naši společnou duši. *MF Dnes JČ* 23. 11. 2011, s. B5.

CRHA, M. Misanthrop: docela vtipná hra o neveselé skutečnosti. *MF Dnes JČ* 24. 3. 2012, s. B5.

CRHA, M. Dekameron před otáčivým hledištěm to je esence lehkého humoru. *MF Dnes JČ* 23. 6. 2012, s. B3.

CRHA, M. Důstojný návrat ke kořenům divadla. *MF Dnes JČ* 1. 2. 2013, s. B4.

CRHA, M. Dobrý sitkom musí být i vážný. Přesně takový je Fuk. *MF Dnes JČ* 7. 2. 2013, s. B3.

CRHA, M. Soudné sestry pobaví a zaujmou výtvarným řešením. *MF Dnes JČ* 30. 3. 2013, s. B4.

CRHA, M. Baladický Advent osloví vnímavé diváky všech generací. *MF Dnes JČ* 1. 11. 2013, s. B4.

CRHA, M. Herecký koncert pěvkyně a klavíristy. *MF Dnes JČ* 21. 3. 2014, s. B4.

CRHA, M. Petr Zelenka píše i režíruje. A umí!. *MF Dnes JČ* 19. 5. 2014, s. D5.

ČEPKOVÁ, K., NĚMCOVÁ, H., VLASÁK, R. Divačka: Svižné představení. Historik: Kritik kritizoval? Ach jaká drzost. *Českobudějovický deník* 22. 12. 2011, s. 7.

ČERNÁ, K. V pasci krátkých spojení. *SME* 17, 14. 5. 2009, č. 109, s. 25.

(ČTK). Divadlo uvede Filipa v novém překladu. *Právo JČ* 24. 3. 2006, s. 10.

(ČTK). Jihočeši uvedou scénografický punk. *Hospodářské noviny* 11. 1. 2007, s. 12.

(ČTK). Herci si udělají veselý mejdan. *MF Dnes JČ* 13. 4. 2007, s. C5.

(ČTK) O síle lásky, která proměňuje. *MF Dnes JČ* 15. 8. 2007, s. B5.

(ČTK). Tři mušketýři: 100. repríza. *MF Dnes JČ* 2. 8. 2007, s. B5.

(ČTK). Jihočeské divadlo uvede nebezpečné vztahy. *Právo JČ* 21. 12. 2007, s. 13.

(ČTK). Premiéra činohry nabídne silný příběh. *Právo JČ* 8. 2. 2008, s. 13.

(ČTK). Havlovo Odcházení v Jihočeském divadle. *Právo JČ* 19. 12. 2008, s. 13.

(ČTK, zr). Jihočeské uvede premiéru komedie Bůh masakru. *Právo JČ* 6. 2. 2009, s. 12.

(ČTK). Vajgl: thriller o nedopalku a oběšencích. *MF Dnes JČ* 31. 3. 2010, s. 5.

(ČTK). Ekologického oskara může získat akce Uklid'me Česko [online]. 9. 7. 2014. [cit. 10. 1. 2015]. URL: <<http://www.denik.cz/ekonomika/ekologickeho-oskara-muze-ziskat-akce-uklidme-cesko-20140709.html>>.

(daz). Derniéra: Havlovo Odcházení zahrají naposledy. *MF Dnes JČ* 3. 3. 2010, s. C4.

DEHNER, J. Operní báseň? [online]. 19. 3. 2014. [cit. 20. 1. 2015]. URL: <http://www.divadelni-noviny.cz/jenovefa-nd-moravskoslezske-ostrava-recenze>.

DOMBROVSKÁ, L. Budiž tma. *Divadelní noviny* 4. 2. 2014, s. 6.

DOMBROVSKÁ, L. Post - apokalyptické hledání Oidipa. *Divadelní noviny* 19. 2. 2012, s. 5.

DOMBROVSKÁ, L. Dravci s obroušeným zobákem. *Divadelní noviny* 11. 12. 2012, s. 6.

DVOŘÁK, P. Podvědomí je mrcha... (a někdy taky svině) [online]. 8. 11. 2011. [cit. 11. 1. 2015]. URL: <http://www.divadelni-noviny.cz/podvedomi-je-mrcha-a-nekdy-taky-svine>.

DUFKOVÁ, K. Věčný boj mezi studenty a učiteli v Jihočeském divadle [online]. 27. 4. 2012. [cit. 15. 11. 2014]. URL: <http://www.mezinami.cz/vecny-boj-mezi-studenty-a-ucitely-i-v-jihoceskem-divadle/>.

DUFKOVÁ, K. Recenze divadelní hry Misanthrop [online]. 28. 10. 2012. [cit. 15. 11. 2014]. URL: <http://www.mezinami.cz/recenze-divadelni-hry-misanthrop/>.

DUFKOVÁ, K. Divadelní recenze: Hostina dravců [online]. 6. 12. 2012. [cit. 15. 11. 2014]. URL: <http://www.mezinami.cz/recenze-divadelni-hry-hostina-dravcu/>.

DUFKOVÁ, K. Právě poledne aneb boží hlas v Jihočeském divadle [online]. 15. 3. 2013. [cit. 20. 11. 2014]. URL: <http://www.mezinami.cz/prave-poledne-aneb-bozi-hlas-v-jihoceskem-divadle/>.

DUFKOVÁ, K. Drama Yerma vypráví o složitých touhách ženské duše [online]. 27. 4. 2014. [cit. 13. 11. 2014]. URL: <http://www.mezinami.cz/drama-yerma-vypravi-o-slozitych-touhach-zenske-duse/>.

DUFKOVÁ, K. Job Interviews - mrazivá hra Petra Zelenky v Jihočeském divadle [online]. 12. 10. 2014. [cit. 4. 2. 2015]. URL: <http://www.mezinami.cz/job-interview-mraziva-hra-petra-zelenky-v-jihoceskem-divadle/>.

DUFKOVÁ, K. Mrazivá komedie Louis a Louisa rozkrývá aktuální témata [online]. 17. 11. 2014. [cit. 20. 2. 2015]. URL: <http://www.mezinami.cz/mraziva-komedie-louis-a-louisa-rozkryva-aktualni-temata/>.

ERML, R. Jak zesoučasnít současnost. *Divadelní noviny* 16. 5. 2000, s. 3.

ERML, J. Chuť soudcovské důležitosti. *Divadelní noviny* 4. 2. 2007, s. 4.

ERML, R. Mezi námi chlapi. *Divadelní noviny* 15. 5. 2007, s. 6.

ERML, R. Vyždímat kupce a vypráskat Shylocky. *Svět a divadlo* r. 21., 2010, č. 2, s. 45 - 51.

ERML, R. Před, během a po Zelenkově Očištění. *Svět a divadlo* r. 21, 2010, č. 4., s. 53 - 61.

ERML, R. rozhovor s Jiřím Šestákem. Jsem nosič vody. *Divadelní noviny* 9. 3. 2010, s. 8-9.

ERML, R. Zelenkova vize zkaženého světa. *Reflex* 1. 4. 2010, s. 145.

ERML, J. Oživené stíny totality. *Divadelní noviny* 30. 11. 2010, s. 7.

ERML, R. Vytočený Nelida. *Divadelní noviny* 26. 5. 2013, s. 5.

ERML, R. Účastný Petr Zelenka. *Divadelní noviny* 27. 5. 2014, s. 4.

FALOUT, J. Činohra Jihočeského divadla uvede další premiéru. *Právo JČ* 9. 11. 2006, s. 12.

FALOUT, J. Divadlo uspělo na festivalu smíchu. *Právo JČ* 22. 2. 2007, s. 12.

FALOUT, J. Jihočeské divadlo zve na cestu do vesmíru. *Právo JČ* 27. 4. 2007, s. 12.

FALOUT, J. Sezónu na točně zahajuje Sluha dvou pánů. *Právo JČ* 8. 6. 2007, s. 10.

FALOUT, J. Dnešní premiéra připomene slavný film. *Právo JČ* 1. 11. 2007, s. 13.

FALOUT, J. Desátou letošní premiérou je Osířelý západ. *Právo JČ* 28. 2. 2008, s. 13.

FALOUT, J. Činohra připravila premiéru grotesky Lup dramatika Joea Ortona. *Právo JČ* 11. 4. 2008, s. 13.

FALOUT, J. Činohra připravila romantickou komedii. *Právo JČ* 25. 4. 2008, s. 13.

FALOUT, J. Robin Hood zahájí letošní podívanou na točně. *Právo JČ* 6. 6. 2008, s. 13.

FALOUT, J. Letošní sezóna na krumlovské točně bude možná rekordní. *Právo JČ* 30. 7. 2008, s. 12.

FALOUT, J. Činohra uvede Mnoho povyku pro nic. *Právo JČ* 31. 10. 2008, s. 13.

FALOUT, J. Činohra uvede Čarodějky ze Salemu. *Právo JČ* 27. 2. 2009, s. 13.

FALOUT, J. Diváky nejvíc nadchlo Havlovo Odcházení. *Právo JČ* 6. 3. 2009, s. 12.

FALOUT, J. Divadlo chystá světovou premiéru. *Právo JČ* 23. 3. 2009, s. 13.

FALOUT, J. Inscenace předvede moc médií. *Právo JČ* 23. 4. 2009, s. 12.

FALOUT, J. Projekt Smršť ukončí světová premiéra. *Právo JČ* 6. 5. 2009, s. 11.

FALOUT, J. První letošní premiérou je Kupec benátský. *Právo JČ* 23. 10. 2009, s. 11.

FALOUT, J. Činohra zaujala studenty z celé republiky. *Právo JČ* 25. 2. 2010, s. 11.

FALOUT, J. Hra Vajgl vznikla na objednávku divadla. *Právo JČ* 1. 4. 2010, s. 11.

FALOUT, J. Poslední premiérou roku bude Slepice. *Právo JČ* 16. 4. 2010, s. 11.

FALOUT, J. Macbeth zahájí sezónu na Otáčivém hledišti. *Právo JČ* 2. 6. 2010, s. 11.

FALOUT, J. Činohra předvede premiéru hry Komunismus. *Právo JČ* 22. 10. 2010, s. 17.

FALOUT, J. Činohra uvede komedii o touze být oblíbený. *Právo JČ* 12. 11. 2010, s. 11.

FALOUT, J. Očištění aspiruje na nejlepší českou hru. *Právo JČ* 23. 2. 2011, s. 11.

FALOUT, J. Jihočeská činohra získala Radokovu cenu. *Právo JČ* 8. 3. 2011, s. 11.

FALOUT, J. Lov na losa uvede činohra v české premiéře. *Právo JČ* 10. 3. 2011, s. 11.

FALOUT, J. Herci už v Krumlově obsadili otáčivé hlediště. *Právo JČ* 2. 6. 2011, s. 11.

FALOUT, J. Krumlovská točna začala Shakespearem. *Právo JČ* 10. 6. 2011, s. 11.

FALOUT, J. Petr Zelenka režíroval poprvé mimo Prahu. *Právo JČ* 13. 1. 2012, s. 15.

- FALOUT, J. rozhovor s Petrem Zelenkou. V divadle je zcela unikátní konstelace. *Právo JČ* 19. 1. 2012, s. 11.
- FOLTÁNKOVÁ, K. Na prkna dostal sex a drog. Glaser vyhrál místo ředitele. *Brněnský deník* 21. – 22. 9. 2013, s. 3.
- FORMÁNEK, J. Tři formy selhání. *Respekt* 26. 4. 2010, s. 54-55.
- GLASER, M. Tisková zpráva: Prorok Ilja naposledy. Jihočeské divadlo 30. 1. 2008.
- GLASER, M. Kontroverzní Prorok Ilja, plný vulgarismů, zítra končí. *MF Dnes JČ* 4. 2. 2008, s. D5.
- GLASER, M. Smrští k sobě. *Divadelní noviny* 12. 5. 2009, s. 2.
- GLASER, M. Snad nejsem naivní?. *Divadelní noviny* 6. 4. 2010, s. 2.
- GLASER, M. Herce Ondřeje Veselého zachrání Bůh. 11. 10. 2012 [on line].
[cit. 20. 11. 2014]. URL: <http://ceskobudejovicky.denik.cz/kultura_region/herce-ondreje-veseleho-zachrani-buh-20121011.html>.
- GLASER, M. Stará dobrá řeka. *Českobudějovický deník* 12. 6. 2014, s. 7.
- GLASER, M., VARYŠ, V. Komentáře k článku Podpásovka?[online]. 1. – 6. 3. 2010.
[cit. 10. 10. 2014] URL: <<http://www.divadelni-noviny.cz/podpasovka>>.
- GREGOROVÁ, G. Slepice vs. vzteklá saň! Vítězku určí třetí den festivalu. *MF Dnes Pardubický kraj* 16. 3. 2011, s. 5.
- HERMAN, J. Konverzačka o politickém padáku. *Divadelní noviny* 20. 1. 2009, s. 6.
- HAJZAR, T. Uprchlíctví – téma aktuální a téměř děsivé. *Haló noviny* 22. 4. 2009, s. 15.
- HERMAN, J. Obrazy z Verdiho Otella. *Divadelní noviny* 30. 12. 2009, s. 7.
- HERMAN, J. Opera mezi kapkami deště. *Divadelní noviny* 18. 9. 2012, s. 10.
- HERMAN, J. Staré dobré poetické. *Divadelní noviny* 15. 4. 2014, s. 6.
- HERMAN, J., ŠALDOVÁ, L., VOJTÍKOVÁ, S., LANDA, J., VAŠEK, R., a dal. Příběhy Jihočeského divadla České Budějovice. Z provincie do světa. *Divadelní noviny* 15. 11. 2011, příloha.
- HERRMANNOVÁ, N. Mrazení v zádech střídá smích, vypukla Hostina dravců. *MF Dnes JČ* 6. 11. 2012, s. C11.
- HOSNEDLOVÁ, H. Deset malých černoušek 2000. *Českobudějovické listy* 2. 12. 1999, s. 17.
- HOSNEDLOVÁ, H. Tři mušketýři poprvé před točnou. *Českobudějovické listy* 10. 6. 2001, příloha s. 8.
- HOSNEDLOVÁ, H. Malé nahlédnutí do kuchyně, kde se připravuje letní menu pro točnu. *Českobudějovické listy* 2. 6. 2004, s. 16.

HOSNEDLOVÁ, H. Skutečný příběh z předminulého století jako napínavé drama. *Českobudějovické listy* 15. 12. 2004, s. 13.

HOSNEDLOVÁ, H. Sedm sester svedených jediným mužem v poslední premiéře sezóny. *Českobudějovické listy* 4. 1. 2005, s. 13.

HOSNEDLOVÁ, H. Drsná černá komedie má oslovit především diváky mladé duchem, *Českobudějovické listy* 23. 2. 2005, s. 20.

HOSNEDLOVÁ, H. I dnes si Maupassantův Miláček dovedl udržet žhavou aktuálnost. *Českobudějovické listy* 25. 10. 2005, s. 14.

HOSNEDLOVÁ, H. K poslední večeři se bude podávat světová premiéra a kouzlo novinky. *Českobudějovické listy* 23. 11. 2005, s. 13.

HOSNEDLOVÁ, H. Hra o myších a lidech neztrácí aktuálnost ani po desítkách let. *Českobudějovické listy* 21. 12. 2005, s. 13.

HOSNEDLOVÁ, H. Malý postřeh z místa, velký potlesk nejen pro herce. *Českobudějovické listy* 28. 12. 2005, s. 18.

HOSNEDLOVÁ, H. Činoherní herci v nové premiéře zpívají, ale také hrají v kapele. *Českobudějovické listy* 15. 2. 2006, s. 8.

HOSNEDLOVÁ, H. Není Filip jako Filip, ovšem Wilde zůstává skvělý i v novém překladu. *Českobudějovické listy* 22. 3. 2006, s. 13.

HOSNEDLOVÁ, H. S Jihočeským divadlem přijdou letos před točnu i Jindřich VIII. a Faust. *Českobudějovické listy* 29. 3. 2006, s. 14.

HOSNEDLOVÁ, H. Sílu příběhu Hamleta neutlumí ani roky, ani tenisky na nohou. *Českobudějovické listy* 17. 5. 2006, s. 13.

HOSNEDLOVÁ, H. Tlustý prase si hraje s barvami a řeší univerzální problém. *Českobudějovický deník* 26. 10. 2006, s. 25.

HOSNEDLOVÁ, H. Novodobé ukřižování proroka Ilji v divadle. *Českobudějovický deník* 20. 12. 2006, s. 14.

HOSNEDLOVÁ, H. Šťovík, pečené brambory aneb Tři s píšťalkou. *Českobudějovický deník* 7. 2. 2007, s. 23.

HOSNEDLOVÁ, H. Herci Jihočeského divadla se nebojí jít donaha. *Českobudějovický deník* 21. 2. 2007, s. 23.

HOSNEDLOVÁ, H. Tlustý prase uspělo u poroty studentů. *Českobudějovický deník* 24. 2. 2007, s. 24.

HOSNEDLOVÁ, H. Šťovíkové komando také v krajském městě. *Českobudějovický deník* 7. 3. 2007, s. 24.

HOSNEDLOVÁ, H. Temperamentní jízda pánské „sedmičky“ s testosteronem začne páteční premiérou. *Českobudějovický deník* 12. 4. 2007, s. 22.

HOSNEDLOVÁ, H. Jen divadlo dokáže vybavit kosmickou loď výčepním pultem a prodat zemi ufonům. *Českobudějovický deník* 27. 4. 2007, s. 31.

HOSNEDLOVÁ, H. Divadlo dnes uvede Odcházení. *Českobudějovický deník* 19. 12. 2008, s. 30.

HOSNEDLOVÁ, H. Hra o temných činech nenechá v klidu. *Českobudějovický deník* 11. 2. 2010, s. 7.

HOSNEDLOVÁ, H. Co se může stát při adopci na dálku. *Literární fórum* II/2014, s. 11.

HRDINA, K. Točnu obsadí král a jeho ženy. *MF Dnes JČ* 10. 6. 2004, s. C9.

HRDINA, K. Kašpar Hauser žil v Německu. *MF Dnes JČ* 17. 12. 2004, s. C9.

HRDINOVÁ, R. Porotu i diváky okouzila Maškaráda. *Právo* 20. 2. 2007, s. 8.

HRDINOVÁ, R. Středoletní noci sen vykouzlený Radokem. *Právo* 16. 6. 2011, s. 9.

HULEC, V. Podpásovka? [online]. 26. 2. 2010. [cit. 10. 10. 2014]. URL: <http://www.divadelni-noviny.cz/podpasovka>.

HULEC, V. rozhovor s Martinem Glaserem. Ve zlu a negaci se nedá žít. *Divadelní noviny* 15. 10. 2013, s. 14 - 15.

HULEC, V., RESLOVÁ, M. Odcházení. *Divadelní noviny* 6. 10. 2009, s. 6.

(IJ) Zabiják Joe se loučí. *Právo JČ* 30. 5. 2000, s. 9.

JAKSCHOVÁ, L. Jihočeské divadlo obnovuje úspěšnou hru Osířelý západ. *Českobudějovický deník* 27. 3. 2009, s. 27.

(jh). Nejlepší německé divadlo se hraje v Olomouci. 13. 6. 2012. [cit 20. 3. 2015]. URL: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/kultura/181485-nejlepsi-nemecke-divadlo-se-hraje-v-olomouci>.

(jh). Blackout v Jihočeském divadle: Loučí se Martin Glaser[online]. 9. 1. 2014. [cit. 5. 2. 2015]. URL: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/kultura/257647-blackout-v-jihoceskem-divadle-louci-se-martin-glaser>.

Jihočeské divadlo. Tisková zpráva. Ještě rok a dost... [on line]. 13. 6. 2013. [cit. 21. 10. 2014]. URL: <http://www.divadelni-noviny.cz/jeste-rok-a-dost>.

JUST, V. Hradecké memento aneb Evropské regiony po patnácté. *Literární noviny* 13. 6. 2009, s. 12.

JUST, V. Hradecký festival na křižovatce?. *Lidové noviny* 10. 7. 2012, s. 6.

KÁBR, J. Jen víc takových divadel. *MF Dnes Víkend* 13. 3. 2010, s. 35.

KERBR, J. Aplaus. *Reflex* 20. 3. 2008, s. 60.

KERBR, J. Sympatická Smršť. *Divadelní noviny* 8. 9. 2009, s. 7.

KERBR, J. Politický proces jako divadlo. *Divadelní noviny* 14. 12. 2010, s. 6.

(khr). Mušketýři před točnou omladili. *MF Dnes JČ* 8. 7. 2005, příloha s. 9.

(klk)Zabiják Joe není pro puritány. *MF Dnes JČ* 17. 10. 1998, s. 3.

KOBLINC, V. Celebrita Kašpar přichází. *Českobudějovické listy* 10. 11. 2004, s. 18.

KOBLINC, V. Divadlo uvádí irskou komedii. *MF Dnes JČ* 28. 2. 2005, příloha s. 5.

KOBLINC, V. Divadlo uvede erotickou komedii. *MF Dnes JČ* 6. 5. 2005, s. 9.

KOBLINC, V. Baladický příběh obnaží samotu. *MF Dnes JČ* 22. 12. 2005, s. C11.

KOBLINC, V. Divadlo poodhalí šalivé lásky. *MF Dnes JČ* 17. 2. 2006, s. C9.

KOBLINC, V. Filip nabízí švih, vtip i hříčky. *MF Dnes JČ* 23. 3. 2006, s. C9.

KOBLINC, V. Hamlet zrcadlí i dnešní dobu. *MF Dnes JČ* 18. 5. 2006, s. C5.

KOBLINC, V. Tlustý prase bodá do povrchnosti. *MF Dnes JČ* 26. 10. 2006, s. C5.

KOBLINC, V. Strach a vášně drsného Irska. *MF Dnes JČ* 10. 11. 2006, s. C5.

KOBLINC, V. Spasí svět Prorok, či fanatici?. *MF Dnes JČ* 22. 12. 2006, s. C5.

KOBLINC, V. Tři rozhodčí si vyřídí účty. *MF Dnes JČ* 8. 2. 2007, s. C5.

KOBLINC, V. Herci zazpívají v trenkách. *MF Dnes JČ* 23. 2. 2007, s. C5.

KOBLINC, V. Divadlo uspělo s Tlustým prasetem. *MF Dnes JČ* 23. 2. 2007, s. C5.

KOBLINC, V. Čjort na motorce vstupuje do bab a dráždí diváky. *MF Dnes JČ* 22. 3. 2007, s. C5.

KOBLINC, V. Raketou poletí modelka i ufon. *MF Dnes JČ* 27. 4. 2007, s. C5.

KOBLINC, V. Kráska a zvíře: divadlo hraje Hrubínovu pohádku. *MF Dnes JČ* 28. 8. 2007, s. B1.

KOBLINC, V. Někdo to rád horké s pěnou. *MF Dnes JČ* 1. 11. 2007, s. C4.

KOBLINC, V. Krutá hra s čistotou a láskou. *MF Dnes JČ* 20. 12. 2007, s. C4.

KOBLINC, V. Příběh je plný vášní, krve a lásky. *MF Dnes JČ* 8. 2. 2008, s. C5.

KOBLINC, V. rozhovor s Danou Verzichovou. Trošku to bolelo, tak snad to bude stát za to. *MF Dnes JČ* 8. 2. 2008, s. C5.

KOBLINC, V. Drsné podrazy dvou paniců. *MF Dnes JČ* 28. 2. 2008, s. C4.

KOBLINC, V. rozhovor s Ondřejem Volejníkem. Bez peprných výrazů zbydou jen osekané figury. *MF Dnes JČ* 28. 2. 2008, s. C4.

KOBLINC, V. Havla uvede divadlo 19. prosince. *MF Dnes JČ* 27. 3. 2008, s. C3.

KOBLINC, V. Romantiku odlehčí živý králík. *MF Dnes JČ* 24. 4. 2008, s. C4.

KOBLINC, V. Před točnou se tvrdě zápasí aneb Ve čtvrt si dáme masakr. *MF Dnes JČ* 5. 6. 2008, s. D4.

KOBLINC, V. Robin Hood je příběh o přátelství. *MF Dnes JČ* 6. 6. 2008, s. 6.

KOBLINC, V. rozhovor s Petrem Zelenkou. Zelenka: Hledal jsem absolutní zločin. *Českobudějovický deník* 3. 2. 2010, s. 5.

KOBLINC, V. rozhovor s Teresou Bannou. Branna: Derniéru si chci užít. *Českobudějovický deník* 6. 2. 2010, s. 5.

KOBLINC, V. Hra Bůh masakru zabodovala v Pardubicích. *Českobudějovický deník* 23. 2. 2010, s. 5.

KOBLINC, V. Havlovo Odcházení došlo k derniéře. Po 22 reprízách. *Českobudějovický deník* 2. 3. 2010, s. 7.

KOBLINC, V. rozhovor s Janem Jirků. Naše svině nedělá bububu, ale směje se. *Českobudějovický deník* 30. 3. 2010, s. 7.

KOBLINC, V. Zrůda, vajgl a tři vraždy z padesátých let. *Českobudějovický deník* 1. 4. 2010, s. 7.

KOBLINC, V. Tři herečky pobaví v lehce erotické Slepici. *Českobudějovický deník* 15. 4. 2010, s. 7.

KOBLINC, V. Thriller o temnu v našich duších. *Českobudějovický deník* 4. 6. 2010, s. 14.

KOBLINC, V. rozhovor s Ondřejem Volejníkem. Antihrdina, jemuž lze porozumět, říká herec. *Českobudějovický deník* 4. 6. 2010, s. 14.

KOBLINC, V. Dekadentní Kupka projde 32 obrazy [online]. 12. 11. 2010. [cit. 15. 11. 2014]. URL: <http://ceskobudejovicky.denik.cz/kultura_region/dekadentni-kupka-projde--obrazy20101112.html>.

KOBLINC, V. Herci se povraždí v dětském bazénku. *Českobudějovický deník* 24. 11. 2010, s. 12.

KOBLINC, V. O znásilnění budou číst v dětském bazénu. *Českobudějovický deník* 1. 12. 2010, s. 7.

KOBLINC, V. Osamělá srdce z rádia chce spasit osobně. *Českobudějovický deník* 13. 1. 2011, s. 7.

KOBLINC, V. Bachařský Vajgl je Počinem roku. *Prachatický deník* 4. 2. 2011, s. 7.

KOBLINC, V. Jednoho Radoka mají, druhý je na dosah. *Českobudějovický deník* 28. 2. 2011, s. 7.

KOBLINC, V. Drama Očištění přineslo divadlu Radoka. *Českobudějovický deník* 7. 3. 2011, s. 7.

KOBLINC, V. V sitcomu s mrtvolou loví milenci losa. *Českobudějovický deník* 11. 3. 2011, s. 7.

KOBLINC, V. Syrově o marné touze a hrůze ze smrti. *Českobudějovický deník* 25. 3. 2011, s. 8.

KOBLINC, V. Lpí na židli. A manželovi, který ji zničil. *Českobudějovický deník* 6. 5. 2011, s. 12.

KOBLINC, V. rozhovor s Davidem Radokem. Žijeme v podivném světě, říká Radok. *Českobudějovický deník* 13. 6. 2011, s. 7.

KOBLINC, V. Točna hlásí rekordní zisk: 32 milionů. *Českobudějovický deník* 20. 9. 2011, s. 7.

KOBLINC, V. Velké plátno zbarví vesnické vášně. *Českobudějovický deník* 4. 11. 2011, s. 7.

KOBLINC, V. Starším lidem vadily vulgarity, tak bude sezóna klasická. *Českobudějovický deník* 4. 11. 2011, s. 7.

KOBLINC, V. rozhovor s Lenkou Krčkovou. Štěpce rozumím, jsem silná ženská. *Českobudějovický deník* 23. 12. 2011, s. 7.

KOBLINC, V. Režisér Rut končí. Fiasko a zklamání. *Českobudějovický deník* 23. 3. 2012, s. 7.

KOBLINC, V. Končí Ibragimov, bude méně loutek. *Českobudějovický deník* 1. 6. 2012, s. 7.

KOBLINC, V. rozhovor s Martinem Glaserem. Martin Glaser: V českém divadle rádi žvaníme. *Českobudějovický deník* 9. 7. 2012, s. 7.

KOBLINC, V. rozhovor s Jiřím Šestákem. Jiří Šesták: Snížím si plat o 75 procent. *Českobudějovický deník* 24. 10. 2012, s. 7.

KOBLINC, V. Já hraju nulu. Temného Oidipa herci odlehčili. *Českobudějovický deník* 29. 11. 2012, s. 7.

KOBLINC, V. Paráda, dík, jen to chce víc nenávisť. *Českobudějovický deník* 17. 12. 2012, s. 7.

KOBLINC, V. A spasitel vám blije optimismus do žil. *Českobudějovický deník* 11. 1. 2013, s. 7.

KOBLINC, V. Na oslepnutí má Oidipus osm minut. *Českobudějovický deník* 16. 1. 2013, s. 7.

KOBLINC, V. rozhovor s Věrou Hlaváčkovou a Janem Huškem. Je strašně důležité odlepit se občas od země. *Českobudějovický deník* 13. 2. 2013, s. 7.

KOBLINC, V. Šéf činohry chce odejít Na Zábradlí. *Českobudějovický deník* 5. 3. 2013, s. 7.

KOBLINC, V. Ondřeje Veselého čeká boží experiment. *Českobudějovický deník* 8. 3. 2013, s. 7.

KOBLINC, V. rozhovor s Martinem Glaserem. Končím. Po patnácti letech je čas na změnu. *Českobudějovický deník* 30. 4. 2013, s. 7.

KOBLINC, V. Nová šéfka činohry slibuje velké příběhy. *Českobudějovický deník* 21. 5. 2013, s. 2.

KOBLINC, V. Jiří Šesták režíruje své Odcházení. *Českobudějovický deník* 31. 5. 2013, s. 7.

KOBLINC, V. rozhovor s Olgou Šubrtovou. Fascinují mě osudy Jindřichových žen. *Českobudějovický deník* 9. 8. 2013, s. 7.

KOBLINC, V. Vztahová trojčlenka s dítětem je živá i po sto letech. *Českobudějovický deník* 29. 10. 2013, s. 12.

KOBLINC, V. Tři české premiéry završí Zelenka. *Českobudějovický deník* 29. 10. 2013, s. 12.

KOBLINC, V. Klíčoví herci končí, jdou na Palmovku. *Českobudějovický deník* 20. 12. 2013, s. 7.

KOBLINC, V. rozhovor s Martinem Glaserem. Mám radost, že odcházím na vrcholu a v dobrém. *Českobudějovický deník* 9. 1. 2014, s. 7.

KOBLINC, V. Věra Hlaváčková může získat prestižní Thálii. *Českobudějovický deník* 5. 2. 2014, s. 7.

KOBLINC, V. V činohře končí šéf i několik herců. *Českobudějovický deník* 30. 4. 2014, s. 1.

KOBLINC, V. rozhovor s Petrem Zelenkou. Jde o to, jak se máme naučit žít s nejistotou. *Českobudějovický deník* 14. 5. 2014, s. 7.

KOBLINC, V. Tři mušketýři se vrací na točnu. *Českobudějovický deník* 12. 6. 2014, s. 7.

KOBLINC, V. rozhovor s Lenkou Krčkovou. Na děkovačce v Písku jsem se rozbřečela, říká Lenka Krčková. *Českobudějovický deník* 16. 12. 2014, s. 7.

KOBLINC, V., (ČTK). Rut zrežíroval slavnou Tramvaj. *Českobudějovický deník* 24. 2. 2012, s. 7.

KOBLINC, V. Šéf baletu za rok skončí. Nechápe proč. *Písecký deník* 13. 5. 2015, s. 7.

KOBLINC, V. Operu povede Tomáš Studený. Chce budovat silný soubor. *Písecký deník* 13. 5. 2015, s. 7.

KOČÍ, D. Pozvání do divadla: Petrolejové lampy. *Knižní novinky* 2011, č. 8.

KOČIČKOVÁ, K. rozhovor s Martinem Glaserem. Chtěl bych pro točnu napsat thriller. *MF DNES JČ* 26. 7. 2008, s. D3.

KOČIČKOVÁ, K. Spanilá jízda jménem Odcházení. *MF Dnes* 20. 12. 2008, s. D8.

KOČIČKOVÁ, K. Odcházení jednou průměrné, podruhé lepší. *MF Dnes* 23. 12. 2008, s. A12.

KOLÁŘ, J. Dotýkání se i potýkání s pěnou smíchu. *Divadelní noviny* 7. 3. 2006, s. 7.

KOLÁŘ, J. Zpráva z týdne dobré nálady. *Divadelní noviny* 6. 3. 2007, s. 6.

KOLÁŘ, J. Místo očištění zapomnění. *Divadelní noviny* 9. 3. 2010, s. 6.

KOLÁŘ, J. Smích po deseti letech. *Divadelní noviny* 23. 3. 2010, s. 7.

KOLÁŘOVÁ, K. Premiéra, Tři fotbaloví smolaři. *MF Dnes* 3. 2. 2007, s. E6.

KOLÁŘOVÁ, K. rozhovor s Martinem Glaserem. Točná láka na Robina Hooda. *MF Dnes* 7. 6. 2008, s. 31.

KOLÁŘOVÁ, K. Krumlovský Robin Hood: Dobrá letní atrakce. *MF Dnes* 10. 6. 2008, s. 6.

KOLÁŘOVÁ, M. Pojeďte s Blanche do stanice touha [online]. 22. 2. 2012. [cit. 28. 11. 2014]. URL: <<http://ceske-budejovice.nejlepsi-adresa.cz/zpravy/clanky/Vystupte-na-stanici-Touha-1893>>.

KOLÁŘOVÁ, M. Na prkna Jihočeského divadla zavítá poprvé v historii Misanthrop [on line]. 6. 3. 2012. [cit. 15. 11. 2014]. URL: <<http://ceske-budejovice.nejlepsi-adresa.cz/zpravy/clanky/Na-prkna-Jihoceskeho-divadla-zavita-poprve-v-historii-Misanthrop-1953>>.

KOLLOUCHOVÁ, P. Boží posel Ondřej Veselý [online]. 24. 3. 2013. [cit. 21. 11. 2014]. URL: <<http://budvice.cz/bozi-posel-ondrej-vesely/>>.

KOSTOHRYZOVÁ, R., JELÍNKOVÁ, T. Jihočeské divadlo představí Právě poledne, hru o setkání s Bohem [online]. 8. 3. 2013. [cit. 20. 11. 2014]. URL: <http://www.rozhlas.cz/zpravy/divadlo/_zprava/jihoceske-divadlo-predstavi-prave-poledne-hru-o-setkani-s-bohem--1184818>.

KOTRBA, F. Jč. Divadlo: „Jako naprostý šílenci“ nejsou k smíchu. *Českobudějovické listy* 10. 4. 2000, s. 8.

KOTRBA, F. Tři mušketýři? Show, česky podívaná. *Českobudějovické listy* 18. 6. 2001, s. 8.

KRÁL, K. rozhovor s Vladislavou Fekete. Domov, Dotazování Vladislavy Fekete. *Svět a divadlo* 3, 2009, s. 98-103.

Kritický žebříček. *Divadelní noviny* 21. 2. 2006, s. 3.

Kritický žebříček. *Divadelní noviny* 2. 5. 2007, s. 3.

Kritický žebříček. *Divadelní noviny* 31. 3. 2009, s. 3.

Kritický žebříček. *Divadelní noviny* 8. 9. 2009, s. 3.

Kritický žebříček. *Divadelní noviny* 6. 10. 2009, s. 3.

Kritický žebříček. *Divadelní noviny* 9. 3. 2010, s. 3.

Kritický žebříček. *Divadelní noviny* 14. 12. 2010, s. 3.

Kritický žebříček. *Divadelní noviny* 28. 6. 2011, s. 3.

Kritický žebříček. *Divadelní noviny* 17. 4. 2012, s. 3.

Kritický žebříček. *Divadelní noviny* 13. 11. 2012, s. 3.

Kritický žebříček. *Divadelní noviny* 25. 6. 2013, s. 3.

Kritický žebříček. *Divadelní noviny* 12. 11. 2013, s. 3.

Kritický žebříček. *Divadelní noviny* 4. 2. 2014, s. 3.

Kritický žebříček. *Divadelní noviny* 1. 4. 2014, s. 3.

Kritický žebříček. *Divadelní noviny* 10. 6. 2014, s. 3.

KŘÍŽ, J. P. Do Českého Krumlova přijeli Tři mušketýři. *Právo JČ* 25. 6. 2001, s. 21.

KŘÍŽ, J. P. Zlo je přítomné, minulost drásá, nekyne spása. *Právo JČ* 28. 12. 2005, s. 13.

KŘÍŽ, J. P. S Martinem Glaserem proti establishmentu. *Právo JČ* 19. 1. 2006, s. 13.

KŘÍŽ, J. P. Nechte ho být, satani pekelní, Ilja je náš Bůh. *Právo JČ* 19. 1. 2007, s. 14.

KŘÍŽ, J. P. Také v Budějovicích se svlékají oceláři. *Právo JČ* 30. 3. 2007, s. 14.

KŘÍŽ, J. P. Máš hormon, pereš se, máš ho málo, umřeš. *Právo* 31. 5. 2007, s. 11.

KŘÍŽ, J. P. Tomáš Drápela je synkem paní Komédie. *Právo JČ* 14. 6. 2007, s. 11.

KŘÍŽ, J. P. Do Krumlova se vrátil Hrubín. *Právo* 17. 8. 2007, s. 11.

KŘÍŽ, J. P. Jak si počínat v nebezpečných vztazích. *Právo JČ* 4. 1. 2008, s. 13.

KŘÍŽ, J. P. Nože na slepice, ale i na lidské osudy. *Právo JČ* 21. 2. 2008, s. 13.

KŘÍŽ, J. P. Ze staré slepice bývá ta nejlepší polévka. *Právo JČ* 24. 4. 2008, s. 13.

KŘÍŽ, J. P. Raději žít v pekle než v irském zapadákově. *Právo JČ* 22. 5. 2008, s. 13.

KŘÍŽ, J. P. Robin Hood se přestěhoval do krumlovského lesa. *Právo* 13. 6. 2008, s. 14.

KŘÍŽ, J. P. Bůh masakru vtrhl také do Budějovic. *Právo JČ* 12. 2. 2009, s. 13.

KŘÍŽ, J. P. Drž se pravdy, popři vinu, budeš zatracen. *Právo JČ* 3. 11. 2009, s. 13.

KŘÍŽ, J. P. Výhled do časů, kdy moudrostí bude ticho. *Právo JČ* 5. 11. 2009, s. 11.

KŘÍŽ, J. P. Je k zatracení určen mobil, nebo člověk?. *Právo JČ* 19. 11. 2009, s. 11.

KŘÍŽ, J. P. Selekcce ve jménu úpadku lidského rodu. *Právo JČ* 6. 1. 2010, s. 12.

KŘÍŽ, J. P. Odcházení provokuje české politiky. *Právo JČ* 14. 1. 2010, s. 13.

KŘÍŽ, J. P. Kam spěje společnost, která znásilňuje děti. *Právo JČ* 16. 2. 2010, s. 11.

KŘÍŽ, J. P. Tři visatci ze tří stovek mstivě oběšených. *Právo JČ* 12. 5. 2010, s. 13.

KŘÍŽ, J. P. Do zámeckého parku vtrhl zlosyn Macbeth. *Právo JČ* 8. 6. 2010, s. 11.

KŘÍŽ, J. P. Jediná cesta cti – nikdy si s StB nic nezačít. *Právo JČ* 27. 10. 2010, s. 11.

KŘÍŽ, J. P. Utěšitel na Budějovicku je jen neutěšeně zauzlený. *Právo* 20. 1. 2011, s. 11.

KŘÍŽ, J. P. To bylo v zimě na ostrově Hirta. *Právo JČ* 11. 5. 2011, s. 11.

KŘÍŽ, J. P. Byli lidé, byli, ale sa minuli - po jihočesku. *Právo JČ* 29. 11. 2011, s. 11.

KŘÍŽ, J. P. Blanche nežije ve snu, dohání ji minulost. *Právo JČ* 14. 3. 2012, s. 11.

KŘÍŽ, J. P. Pravda s láskou umí lež i nenávist pěkně vytočit. *Právo JČ* 28. 3. 2012, s. 13.

KŘÍŽ, J. P. O francouzském hyenismu, když česká sebereflexe chybí [on line]. 27. 11. 2012. [cit. 16. 11. 2014]. URL: <<http://www.novinky.cz/kultura/285947-o-francouzskem-hyenismu-kdyz-ceska-sebereflexe-chybi.html>>.

KŘÍŽ, J. P. Budliky, budliky, čert letí z trafiky. *Právo JČ* 28. 11. 2012, s. 14.

KŘÍŽ, J. P. Jak nelida Třeštil nakonec i k rozumu přišel. *Právo JČ* 2. 7. 2013, s. 10.

KŘÍŽ, J. P. Advent na cestě od Maryši k Sekalovi. *Právo JČ* 5. 11. 2013, s. 11.

KŘÍŽ, J. P. Budko, budko, kdo v tobě přebývá [on line]. 13. 1. 2014. [cit. 5. 2. 2015]. URL: <<http://www.novinky.cz/kultura/324352-recenze-budko-budko-kdo-v-tobe-prebyva.html>>.

KŘÍŽ, J. P. García Lorca: Nechte mě na této pláni v pláči [on line]. 11. 4. 2014. [cit. 14. 11. 2014]. URL: <<http://www.jihoceskedivadlo.cz/porad/1804-yerma>>.

KUBÁT, P. rozhovor s Jiřím Menzelem. Hra musí mít tah, pak divák nepozná, že je blbá. *MF Dnes JČ* 30. 10. 2008, s. C4.

KUBÁT, P. Gejzír vtipů a milostné pletky. *MF Dnes JČ* 30. 10. 2008, s. C4.

KUBÁT, P. Herci už zkouší Havlovo Odcházení. *MF Dnes JČ* 4. 11. 2008, s. C5.

KUBÁT, P. Herci odkryjí zákoutí moci. *MF Dnes JČ* 18. 12. 2008, s. C4.

KUBÁT, P. Odcházení je pro mě velká tiskovka, říká Šesták. *MF Dnes JČ* 18. 12. 2008, s. C1.

KUBÁT, P. Freska o zlu v každém z nás. *MF Dnes JČ* 5. 2. 2009, s. C4.

KUBÁT, P. Příběh plný strachu a úzkosti. *MF Dnes JČ* 26. 2. 2009, s. C4.

KUBÁT, P. Domluvíme se i bez mobilů?. *MF Dnes JČ* 7. 4. 2009, s. C4.

KUBÁT, P. Pravda je to, co říká televize. *MF Dnes JČ* 22. 4. 2009, s. C4.

KUBÁT, P. Krátká spojení ukončí Smršť. *MF Dnes JČ* 5. 5. 2009, s. C4.

KUBÁT, P. Nabitý týden: Thálie a dvě premiéry. *MF Dnes JČ* 18. 4. 2012, s. B5.

KUBÁT, P. Svět renesanční hravosti. To je Dekameron na Otáčivém hledišti. *MF Dnes JČ* 6. 6. 2012, s. B2.

KUBÁT, P. Když se okouzlující večírek promění v hostinu dravců. *MF Dnes JČ* 2. 11. 2012, s. B4.

KUBÁT, P. Absurdní groteska jak z filmu od Tarantina. To jsou Kivá cadla. *MF Dnes JČ* 26. 11. 2012, s. B4.

KUBÁT, P. Král Oidipús se vzepře osudu už tento pátek. *MF Dnes JČ* 21. 1. 2013, s. D4.

KUBÁT, P. rozhovor s Martinem Glaserem. Zahradničení ve mně mírní cholerika, říká šéf činohry. *MF Dnes JČ* 16. 2. 2013, s. B3.

KUBÁT, P. Právě poledne. Sólo pro Veselého a tři sekundanty. *MF Dnes JČ* 11. 3. 2013, s. B4.

KUBÁT, P. Milostná trojčlenka podle Glazarové. *MF Dnes JČ* 23. 10. 2013, s. B3

KUBÁT, P. Je to změna, ale ne konec, říká šéf Šesták. I on opustí divadlo. *MF Dnes JČ* 19. 12. 2013, s. B3.

KUBÁT, P. Vypne proud, zkolabuje doprava. Jak člověka promění blackout? *MF Dnes JČ* 13. 1. 2014, s. B4.

KUBÁT, P. Šéf činohry Martin Glaser se loučí Blackoutem. *MF Dnes JČ* 13. 1. 2014, s. B1.

KUBÁT, P. Na premiéře se někdy ošívám. Někdy mi uletí i ostřejší slovo. *MF Dnes JČ* 22. 3. 2014, s. B3.

KUBÁT, P. rozhovor s Olgou Šubrtovou. Plánujeme thriller pro točnu, temný park je skvělá kulisa. *MF Dnes JČ* 18. 7. 2014, s. B3.

KUBÁT, P. rozhovor s Jiřím Šestákem. Jiří Šesták, herec a ředitel. Teď už bývalý. *MF Dnes JČ* 30. 10. 2014, s. B2.

(kul) Dramatik Petr Zelenka očišťuje divadelní scénu. *Prachatický deník* 22. 4. 2010, s. 17.

LANDA, J. Až příliš komický Bůh masakru v Jihočeském divadle. *MF Dnes JČ* 26. 2. 2009, s. C5.

LANDA, J. Digitální komedie Mobil je strhující emoční tobogán. *MF Dnes JČ* 21. 4. 2009, s. D4.

LANDA, J. Štindl dodal premiéře šmrnc. *MF Dnes JČ* 23. 5. 2009, s. B4.

LANDA, J. Dárek divákům: Perfect days. *MF Dnes JČ* 29. 12. 2009, s. C4.

LANDA, J. Vajgl, to je silný příběh z 50. let, který vychází ze skutečnosti. *MF Dnes JČ* 8. 4. 2010, s. B4.

LANDA, J. Hra Slepice ani na chvíli nenudí. *MF Dnes JČ* 22. 4. 2010, s. B5.

LANDA, J. Komunismus zaznamenal hlavně strach. *MF Dnes JČ* 30. 10. 2010, s. B5.

LANDA, J. Martin Hruška září v nové tragikomedii jako Aleš Utěšitel. *MF Dnes JČ* 25. 1. 2011, s. B4.

LANDA, J. Černý humor v lovu na losa dobře funguje. *MF Dnes JČ* 6. 4. 2011, s. B5.

LANDA, J. Trýznivá honba za svobodou [on line]. 5. 5. 2011. [cit. 29. 10. 2014]. URL: <http://www.i-divadlo.cz/recenze/tryzniva-honba-za-svobodou>.

LANDA, J. Tramvaj do stanice touha působí unaveným dojmem. *MF Dnes JČ* 16. 3. 2012, s. B4.

LANDA, J. Zlatá muška zůstává, škemrající matka se sem ale už nevešla. *MF Dnes JČ* 7. 5. 2012, s. B4.

LANDA, J. Kivá cadla – to rozhodně není zběsilá groteska. *MF Dnes JČ* 10. 12. 2012, s. B4.

LANDA, J. Veselý prodal vše, co se naučil. *MF Dnes JČ* 15. 3. 2013, s. B4.

LANDA, J. Rychlík nenašel cit pro práci s točnou. *MF Dnes JČ* 17. 6. 2013, s. B5.

LANDA, J. Blackout! A začal boj o holý život. *MF Dnes JČ* 17. 1. 2014, s. B4.

LANDA, J. Yerma je působivá scénická podívaná. *MF Dnes JČ* 14. 3. 2014, s. B4.

LANDA, J. Když přijde na návštěvu adoptivní syn. *MF Dnes JČ* 5. 5. 2014, s. D5.

LHOTA, L. Na scénu Jihočeského divadla přichází Utěšitel s mesiášským komplexem v duši [on line]. 13. 1. 2011. [cit. 14. 1. 2015]. URL: <<http://ceske-budejovice.nejlepsi-adresa.cz/zpravy/clanky/Na-scenu-Jihoceskeho-divadla-prichazi-Utesitel-jehoz-dusi-spaluje-mesiassky-komplex-246>>.

LHOTA, L. Drama mezi stolem, postelí a kufrem. *Týdeník Budějovicko* 29. 2. 2012, s. 10.

LHOTA, L. Alcest je tak trochu Misanthrop. *Týdeník Budějovicko* 14. 3. 2012, s. 10.

LHOTA, L. Drahocenné sekundy, kdy učitel zuří. *Týdeník Budějovicko* 25. 4. 2012, s. 10.

LHOTA, L. Před Bellárií řadí plnokrevní Italové. *Týdeník Budějovicko* 13. 6. 2012, s. 11.

LHOTA, L. Kdo by chtěl takové narozeniny?. *Týdeník Budějovicko* 14. 11. 2012, s. 11.

LHOTA, L. Všichni herci makali jako Bulhaři. *Týdeník Budějovicko* 28. 11. 2012, s. 10.

LHOTA, L. Jediný přežil, ale nestál za záchranu. *Týdeník Budějovicko* 13. 3. 2013, s. 10.

LHOTA, L. Čarodějky se (ne)míchají do politiky. *Týdeník Budějovicko* 3. 4. 2013, s. 10.

LHOTA, L. Ze statkáře je penzionovaný nelida. *Týdeník Budějovicko* 12. 6. 2013, s. 10.

LIŠKA, R. Muž sedmi sester [on line]. 11. 3. 2006. [cit. 15. 12. 2014]. URL: <www.rozhlas.cz/kultura/divadlo/zprava/229846>.

(lucifer). Blog Divadlo a já. Poslední večere [on line]. 21. 5. 2005. [cit. 20. 2. 2015]. URL: <<http://divadloaja.blogspot.cz/2005/12/posledn-veee-mal-divadlo.html>>.

(lucifer). Blog Divadlo a já. Miláček – Jihočeské divadlo [on line]. 22. 3. 2006. [cit. 20. 2. 2015]. URL: <<http://divadloaja.blogspot.cz/2006/03/milek-jihoesk-divadlo.html>>.

(lucifer). Blog Divadlo a já. O myších a lidech – Jihočeské divadlo [on line]. 15. 4. 2006. [cit. 20. 2. 2015]. URL: <<http://divadloaja.blogspot.cz/2006/04/o-mych-lidech-jihoesk-divadlo.html>> .

(lucifer). Blog Divadlo a já. Muž sedmi sester – Jihočeské divadlo [on line]. 29. 4. 2006. [cit. 20. 2. 2015]. URL: <<http://divadloaja.blogspot.cz/2006/04/mu-sedmi-sester-jihoesk-divadlo.html>>.

(lucifer). Blog Divadlo a já. Hamlet – Jihočeské divadlo [on line]. 9. 6. 2006. [cit. 20. 2. 2015]. URL: <<http://divadloaja.blogspot.cz/2006/11/hamlet-jihoesk-divadlo.html>>.

(lucifer). Blog Divadlo a já. Tlustý prase – Malé divadlo [on line]. 9. 6. 2006. [cit. 20. 2. 2015]. URL: <<http://divadloaja.blogspot.cz/2006/11/tlust-prase-mal-divadlo.html>>.

MACHÁČEK, M., M., Budějovická inscenace Blackout je ledovou sprchou po konci světa [on line]. 25. 9. 2014. [cit. 5. 2. 2015]. URL: <http://www.rozhlas.cz/radiowave/kultura/_zprava/budejovicka-inscenace-blackout-je-ledovou-sprchou-po-konci-sveta--1400554>.

MACHALICKÁ, J. Letní zlatá žíla. *Lidové noviny* 26. 6. 2008, s. 5.

MACHALICKÁ, J. Odchod mazaného aparátčíka. *Lidové noviny* 22. 1. 2009, s. 4.

MACHALICKÁ, J. V televizi lze zatleskat i úchylovi. *Lidové noviny* 19. 2. 2010, s. 8.

MACHALICKÁ, J. rozhovor s Martinem Glaserem. Obrátit všechno vzhůru nohama. *Lidové noviny* 23. 2. 2010, s. 8.

MACHALICKÁ, J. V Krumlově se bude otáčet Macbeth. *Lidové noviny* 5. 6. 2010, s. 32.

MACHALICKÁ, J. O zlu, které se vkrádá do duše. *Lidové noviny* 19. 8. 2010, s. 9.

MACHALICKÁ, J. Jak zinscenovat komunismus. *Lidové noviny* 8. 1. 2011.

MACHALICKÁ, J. Magicky příznačné lampy. *Lidové noviny* 6. 5. 2011, s. 9.

MACHALICKÁ, J. rozhovor s Davidem Radokem. Hippies a Shakespeare měli pravdu. *Lidové noviny* 24. 5. 2011, s. 8.

MACHALICKÁ, J. Ztracený ráj Davida Radoka. *Lidové noviny* 11. 6. 2011, s. 9.

MACHALICKÁ, J. Macbeth znovu na „otáčku“ v Krumlově za polovic. *Lidové noviny* 14. 7. 2011, s. 9.

MACHALICKÁ, J. Zelenkova Stoka i pelišky z jihu. *Lidové noviny* 30. 3. 2012, s. 11.

MACHALICKÁ, J. Sofoklův vzkaz současnosti. *Lidové noviny* 31. 1. 2013, s. 9.

MACHALICKÁ, J. Jak citlivka ubila grázla lopatou. *Lidové noviny* 14. 1. 2014, s. 8.

MÁLEK, T. Režisér vybral dosud nehrané drama. *MF Dnes JČ* 24. 11. 2000, příloha s. 3.

MÁLEK, T. rozhovor s Martinem Glaserem. Na točně budou šermovat Tři mušketýři. *MF Dnes JČ* 26. 5. 2001, příloha s. 3.

MARTINŮ, T. rozhovor s Věrou Hlaváčkovou. Když tikají biologické hodiny, je to velký rámus. *Českobudějovický deník* 8. 12. 2009, s. 7.

MARTINŮ, T. Dny jsou perfektní, ale něco jim schází. *Sedmička ČB* 10. 12. 2009, s. 9.

MELICHAR, D. Jak odmítnout striptérku [on line]. 29. 3. 2012. [cit. 18. 11. 2014]. URL: <<http://www.divadelni-noviny.cz/jak-odmitnout-stripterku>>.

MIKULKA, V. O tvrdých irských palicích[on line]. 13. 4. 2007. [cit. 27. 10. 2014]. URL: <<http://host.divadlo.cz/noviny/clanek.asp?id=13272>>.

- MIKULKA, V. Hradec '09: Smrště staré i nové. *Svět a divadlo* 20, 2009, č. 5, s. 39 - 49.
- MIKULKA, V. Bez útěchy a bez polehčujících okolností. *Divadelní noviny* 22. 2. 2011, s. 7.
- MIKULKA, V. Misanthrop nízkotučný a zbytečný. *Lidové noviny* 29. 3. 2012, s. 9.
- MINAŘÍK, P. Krumlovské otáčení krále duchů. *Lidové noviny* 2. 7. 2013, s. 6.
- NOSEK, K. Tři radostné večery v Jihočeském divadle v závěru sezóny. *Českobudějovický deník* 27. 5. 2010, s. 11.
- NOSEK, K. Činohra v novém roce v Jihočeském divadle. *Českobudějovický deník* 5. 5. 2012, s. 8.
- Osobnost měsíce Věra Hlaváčková. *Divadelní noviny* 27. 5. 2014, s. 4.
- PATEROVÁ, J. Čemu se smějeme. *Lidové noviny* 16. 2. 2006, s. 4.
- PATEROVÁ, J. Dvakrát Shylock versus Antonio. *Divadelní noviny* 12. 1. 2010, s. 5.
- PATEROVÁ, J. Alcest je skutečně nesnesitelný. *Divadelní noviny* 2. 5. 2012, s. 6.
- PAVELCOVÁ, T. Vizuálně přebohatá tragédie neplodnosti a hrdosti: Yerma v Jihočeském divadle [on line]. 15. 4. 2014. [cit. 13. 11. 2014]. <URL: <http://www.informuji.cz/clanky/1665-vizualne-prebohata-tragedie-neplodnosti-a-hrdosti-yerma-v-jihoceskem-divadle/>>.
- PAVELKOVÁ, H. Rande s „tlustým prasetem“. *Lidové noviny* 15. 11. 2007, s. 17.
- PAVLOVÁ, V. Kráska z Leenane vybrušuje ostří mezi láskou a nenávistí. *Českobudějovický deník* 9. 11. 2006, s. 26.
- PAVLOVÁ, V. rozhovor s Tomášem Drápelou. Moje moudrost snad nebude o banalitách. *Českobudějovický deník* 17. 2. 2007, s. 29.
- PAVLOVÁ, V. rozhovor s Jiřím Menzelem. Když už našel své jméno v letáku letního programu, nemohl odříct. *Českobudějovický deník* 23. 4. 2007, s. 20.
- PAVLOVÁ, V. rozhovor s Jiřím Menzelem. V konfrontaci s pravou přírodou tady v zámecké zahradě musí být člověk také opravdový. *Českobudějovický deník* 7. 6. 2007, s. 26.
- PAVLOVÁ, V. Kráska a zvíře se vrací před otáčivé hlediště. *Českobudějovický deník* 15. 8. 2007, s. 26.
- PAVLOVÁ, V. Někdo to rád hodně pěnové. *Českobudějovický deník* 31. 10. 2007, s. 24.
- PAVLOVÁ, V. Obstojí klasické nebezpečné vztahy v abstraktním světě?. *Českobudějovický deník* 20. 12. 2007, s. 25.
- PAVLOVÁ, V. Trojúhelník mezi mlýnskými kameny. *Českobudějovický deník* 8. 2. 2008, s. 30.
- PAVLOVÁ, V. Osířelý západ je hrou o touze a naději. *Českobudějovický deník* 28. 2. 2008, s. 26.

- PAVLOVÁ, V. Nový repertoár otáčí krumlovské hlediště vstříc náročnější klientele. *Českobudějovický deník* 31. 3. 2008, s. 22.
- PAVLOVÁ, V. Diváci prožijí černou komedii na pohřbu. *Českobudějovický deník* 10. 4. 2008, s. 20.
- PAVLOVÁ, V. Bourání předsudků je nadčasové. *Českobudějovický deník* 24. 4. 2008, s. 20.
- PAVLOVÁ, V. rozhovor s Martinem Glaserem. Glaserův Robin Hood namířil šípy k filmové podívané. *Českobudějovický deník* 4. 6. 2008, s. 25.
- PAVLOVÁ, V. Gejzír slovních hříček pobaví a povznáší jazyk. *Českobudějovický deník* 30. 10. 2008, s. 30.
- PAVLOVÁ, V. Lenka Krčková by ze sebe potřebovala vylovit ďábla. *Českobudějovický deník* 18. 11. 2008, s. 30.
- PAVLOVÁ, V. Bůh masakru posadí vůbec poprvé 64 diváků na jeviště. *Českobudějovický listy* 6. 2. 2009, s. 27.
- PAVLOVÁ, V. Vítězná hra Ceny Radoka plně zapadne do projektu Smršť. *Českobudějovický deník* 18. 3. 2009, s. 13.
- PAVLOVÁ V. O rozdílné komunikaci: s mobilem a bez něho. *Českobudějovický deník* 8. 4. 2009, s. 14.
- PAVLOVÁ, V. Shakespeare vyjeví fanatismus. *Českobudějovický deník* 23. 10. 2010, s. 6.
- PERŮTKOVÁ, Z., Setkání –Stretnutie – den čtvrtý: Spojení přerušeno [on line]. 21. 5. 2010. [cit. 30. 5. 2014]. URL: <<http://www.rozrazilonline.cz/clanky/384-Setkani-Stretnutie-den-ctvrty-Spojeni-preruseno>>.
- PETŘÁKOVÁ, M. rozhovor s Martou Töpferovou. Zpěvačka Marta Töpferová hudbou vyjadřuje pravdu, lásku, krásu a bolest [on line]. 16. 4. 2014. [cit. 13. 11. 2014]. URL: <<http://www.kulturne.com/clanek/zpevacka-marta-topferova-hudbou-vyjadruje-pravdu-lasku-krasu-a-bolest>>.
- POKORNÝ, P. rozhovor s Martinem Glaserem. O Očištění jsme nepochybovali, vzpomíná Glaser. *MF Dnes JČ* 8. 3. 2011, s. B3.
- POKORNÝ, P. Lov na losa vzkřísí mrtvolu. *MF Dnes JČ* 10. 3. 2011, s. B5.
- POKORNÝ, P. David Radok rozhrne v noci nebeskou oponu. *MF Dnes JČ* 9. 6. 2011, s. B5.
- POKORNÝ, P. V hledišti sedělo 50 tisíc lidí. *MF Dnes JČ* 20. 9. 2011, s. B2.
- (pk). Rok na vsi uspěl na přehlídce České divadlo. *MF Dnes JČ* 2. 4. 2013, s. B3.
- PROCHÁZKA, V. V Českých Budějovicích se najednou hraje dobře. *MF Dnes* 17. 12. 1998, s. 19.
- PROUZOVÁ, K. Čekání na Václava. *Reflex* 27. 9. 2007, s. 7.

- RANDÁKOVÁ, L. Zabiják Joe, brutální lovestory, oživuje repertoár Jihočeského divadla. *MF Dnes JČ* 20. 10. 1998, s. 3.
- RANDÁKOVÁ, L. Jihočeské divadlo uvádí Goldoniho Impresária ze Smyrny. *MF DNES JČ* 8. 12. 1998, příloha s. 3.
- RANDÁKOVÁ, L. Válečná lovestory Biloxi blues je spíš průzkumem nového terénu. *MF DNES JČ*, 10. 2. 1999, příloha s. 3.
- RANDÁKOVÁ, L. Detektivka Agathy Christie nevyznívá v Jihočeském divadle dost děsivě. *MF Dnes JČ* 7. 12. 1999, příloha s. 3.
- RANDÁKOVÁ, L. Hra bojuje proti nudě s nadhledem. *MF Dnes JČ* 19. 6. 2001, příloha s. 3.
- RAUCHOVÁ, J. Lehčí je obnažit tělo než projevit cit. *Českobudějovický deník* 25. 1. 2012, s. 9.
- RAUCHOVÁ, J. Jihočeské tramvaji chybí erotické napětí. *Českobudějovický deník* 5. 3. 2012, s. 7.
- RAUCHOVÁ, J. Misanthrop, klasika v moderním kabátku. *Českobudějovický deník* 28. 4. 2012, s. 7.
- RAUCHOVÁ, J. Bezstarostný Dekameron potěší i v dešti. *Českobudějovický deník* 13. 6. 2012, s. 10.
- RAUCHOVÁ, J. Předmět: komedie. Hodnocení: výborně. *Českobudějovický deník* 1. 10. 2012, s. 7.
- RAUCHOVÁ, J. Temno v duších líčí geniálně. Až mrazí. *Českobudějovický deník* 9. 11. 2012, s. 7.
- RAUCHOVÁ, J. Kivá cadla jsou groteska pro otrlé. *Českobudějovický deník* 10. 12. 2012, s. 7.
- RAUCHOVÁ, J. Oidipús je náročný pro rozum i srdce. *Českobudějovický deník* 4. 2. 2013, s. 7.
- RAUCHOVÁ, J. Veselý hlásá viru v kulisách socialismu[on line]. 3. 4. 2013. [cit. 20. 11. 2014]. URL: <<http://www.denik.cz/recenze/recenze-ondrej-vesely-hlasa-viru-v-kulisach-socialismu-20130403-5sso.html>>.
- RAUCHOVÁ, J. Taškařice na točně příliš nepobaví. *Českobudějovický deník* 12. 6. 2013, s. 7.
- RAUCHOVÁ, J. Na jihočeské zeměploše je nejlepší scéna. *Českobudějovický deník* 21. 9. 2013, s. 7.

RAUCHOVÁ, J. Glazarové Advent v Budějovicích: Tichá a silná je bolest beskydských hor [on line]. 12. 12. 2013. [cit. 15. 12. 2014]. URL: <<http://www.denik.cz/divadlo/recenze-ticha-a-silna-je-bolest-beskydskych-hor-20131212-50va.html>>.

RAUCHOVÁ, J. Temno střídá groteska a spása nikde. *Českobudějovický deník* 15. 1. 2014, s. 7.

RAUCHOVÁ, J. Yerma je především krásná na pohled. *Českobudějovický deník* 12. 3. 2014, s. 7.

RAUCHOVÁ, J. Klouzavá stupnice trhá uši i bránice. *Českobudějovický deník* 20. 3. 2014, s. 7.

RAUCHOVÁ, J. Svižná groteska Louis a Louisa má didaktické finále[on line]. 9. 5. 2014. [cit. 20. 2. 2015]. URL: <<http://www.denik.cz/divadlo/recenze-svizna-groteska-louis-a-louisa-ma-didakticke-finale-20140507-cerw.html>>.

RAUCHOVÁ, J. V Job Interviews září Věra Hlaváčková [on line]. 1. 6. 2014. [cit. 3. 2. 2015]. URL: <http://ceskobudejovicky.denik.cz/kultura_region/recenze-v-job-interviews-zari-vera-hlavackova-20140601.html>.

RAUCHOVÁ, J. Tři mušketýři slibují prosmátý večer. *Českobudějovický deník* 23. 6. 2014, s. 7.

(redakce). Úvodem [on line]. březen 2006. [cit. 10. 12. 2014]. URL: <<http://edicedisk.amu.cz/cs/archiv/rocnik-2006/disk-15-brezen-2006>>.

(redakce). Nebezpečné vztahy mají cenu Českého divadla. *Českobudějovický deník* 18. 2. 2009, s. 13.

RESLOVÁ, M. Disk není na dně. *Lidové noviny* 16. 4. 1997, s. 10.

RESLOVÁ, M. rozhovor s Petrem Zelenkou. Petr Zelenka, V dramatu Očištění hrdina překračuje všechna společenská tabu. *Hospodářské noviny* 7. 5. 2010, s. 15.

RESLOVÁ, M. Divadelní diagnóza současného světa. *Hospodářské noviny* 7. 5. 2010, s. 15.

RESLOVÁ, M. Shakespeare. *Hospodářské noviny* 13. 6. 2011, s. 11.

RESLOVÁ, M. O společenské schizofrenii celebrit. *Hospodářské noviny* 11. 4. 2012, s. 11.

RYCHLÍK, B. Očima režiséra. Balada plná střepin v blátě. *Prachatický deník* 4. 11. 2011, s. 7.

SABALA, P. Poteče krev i irská whiskey. *MF Dnes JČ* 8. 10. 2007, s. D5.

SIKORA, R. Divadelní. *Literární noviny* 30. 10. 2006, s. D.

SIKORA, R. Nová hra Petra Zelenky zahájí Český rok v Jihočeském divadle. *Deník Referendum* [on line]. 11. 1. 2010. [cit. 30. 11. 2014]. URL:

<<http://denikreferendum.cz/clanek/1011-nova-hra-petra-zelenky-zahaji-cesky-rok-v-jihoceskem-divadle>>.

(ska das). RECENZE: Martin Františák - Advent, Jihočeské divadlo [on line]. 3. 2. 2014. [cit. 15. 12. 2014]. URL:

<<http://www.regionalninoviny.cz/detail.php?kraj=jck&okres=CBU&zid=1391410616&tid=1231196753>>.

SOPROVÁ, J. Jak se vám líbí v režii Davida Radoka - recenze [on line]. 17. 6. 2011.

[cit. 17. 11. 2014]. URL: <http://www.rozhlas.cz/mozaika/divadlo/_zprava/jak-se-vam-libi-v-rezii-davida-radoka-recenze--909272>.

SOPROVÁ, J. Misanthrop v novém – recenze [on line]. 10. 4. 2012. [cit. 14. 11. 2014]. URL: <http://www.rozhlas.cz/mozaika/divadlo/_zprava/misanthrop-v-novem-recenze--1043851>.

SOPROVÁ, J. Snaha o Sestup Orfeova nepůsobí v Hradci přesvědčivě [on line]. 30. 3. 2013. [cit. 2. 10. 2014]. URL: <http://www.rozhlas.cz/mozaika/divadlo/_zprava/snaha-o-aktualizaci-sestupu-orfeova-nepusobi-v-hradci-presvedcive--1274726>.

Sukces měsíce. *Divadelní noviny* 20. 1. 2009, s. 3.

Sukces léta. *Divadelní noviny* 6. 9. 2011, s. 2.

SÝBEK, J. Jihočeské divadlo uvede telefonickou komedii. *Českobudějovický deník* 8. 4. 2009, s. 1.

ŠESTÁK, J. Josef Stejskal položil život za své divadlo. *Českobudějovický deník* 16. 6. 2012, s. 7.

ŠESTÁK, J. Být divadelníkem. *Divadelní noviny* 26. 6. 2012, s. 15.

ŠESTÁK, J. Mladý člověk potřebuje šanci. *Divadelní noviny* 15. 10. 2013, s. 15.

ŠIMONOVÁ, B. Někdy mi tečou slzy. *Českobudějovický deník* 25. 1. 2013, s. 7.

(šu) rozhovor s Martinem Glaserem. Hra z doby raného křesťanství klade aktuální otázky i dnes. *Českobudějovické listy* 24. 11. 2000, s. 18.

ŠUBRTOVÁ, O. Vše pro angažmá - to ví impresário ze Smyrny. *Českobudějovické listy* 4. 12. 1998, s. 14.

ŠUBRTOVÁ, O. rozhovor s Věrou Hlaváčkovou. Věra Hlaváčková: Přátelství mezi herci neexistuje [on line]. listopad 2009. [cit. 1. 3. 2015]. URL: <<http://host.divadlo.cz/noviny/clanek.asp?id=19321>>.

ŠVARCOVÁ, H. RECENZE: Soudné sestry uvedlo Jihočeské divadlo. Pratchett na scéně [on line]. 22. 4. 2013. [cit. 20. 12. 2014]. URL: <<http://www.topzine.cz/recenze-soudne-sestry-uvedlo-jihoceske-divadlo-pratchett-na-scene>>.

ŠVARCOVÁ, H. RECENZE: Advent v Budějovicích vede ke svobodě. Bez chyby však není [on line]. 21. 11. 2013. [cit. 15. 12. 2014]. URL: <<http://www.topzine.cz/recenze-advent-v-budejovicich-vede-ke-svobode-bez-chyby-vsak-neni>>.

ŠVEJDA, M., J. HAVEL HAVEL HAVEL HAVEL, Ještě jednou Havel. *Svět a divadlo* 20, 2009, č. 2, s. 62 – 74.

(tes). Recenze: Tennessee Williams - Tramvaj do stanice touha – Jihočeské divadlo [on line]. 27. 2. 2012. [cit. 28. 11. 2014]. URL: <<http://regionalninoviny.cz/detail.php?kraj=jck&okres=CBU&zid=1331628302&tid=1231196753>>.

(toh). Světová ekonomika je nejslabší od třicátých let [on line]. 1. 12. 2008. [cit. 10. 1. 2015]. URL: <<http://www.novinky.cz/ekonomika/155606-svetova-ekonomika-je-nejslabsi-od-tricatyh-let.html>>.

TRÖSTER, M. Otáčivé hlediště rozpojuje hrdina anglických pověstí. *Jihočeský kurýr* 21. 5. 2008, s. 9.

TŮMA, J. rozhovor s Martinem Glaserem. Naše hra je moderní moralita. *MF Dnes Pardubický kraj* 7. 11. 2007, s. 5.

VÁCHA, V. Očištění uvidí první diváci v Budějovicích. *Právo JČ* 12. 2. 2010, s. 13.

VÁCHA, V. Cena Českého divadla putuje do Budějovic. *Právo JČ* 2. 2. 2011, s. 11.

VÁCHA, V. Antická tragédie oslovuje i současného diváka. *Právo JČ* 25. 1. 2013, s. 11.

VÁCHA, V. Glaser se s Budějovicemi loučí Blackoutem. *Právo JČ* 10. 1. 2014, s. 13.

VÁCHA, V. Louis a Louisa je komedií nutící k zamyšlení [on line]. 25. 4. 2014. [cit. 20. 2. 2015]. URL: <<http://www.novina.cz/8869650/louis-a-louisa-je-komedii-nutici-k-zamysleni>>.

VÁCHA, V. Tři mušketýři se vracejí před točnu. *Právo JČ* 11. 6. 2014, s. 11.

VANČUROVÁ, B. Projekt Smršť z Čech až do Katalánska. *Semtam* duben 2009, č. 3, s. 13 - 15.

VARYŠ, V. Ano, jste velmi naivní... [on line]. 7. 4. 2010. [cit. 5. 10. 2014]. URL: <<http://www.divadelni-noviny.cz/ano-jste-velmi-naivni>>.

VARYŠ, V. Koho těší Utěšitel [on line]. 11. 3. 2011. [cit. 12. 1. 2015]. URL: <http://www.tyden.cz/rubriky/kultura/divadlo/koho-utesi-utesitel_196022.html#.VQA7ieFeeD8>.

(vbcb). Herec Oldřich Vízner získal pro Krumlov svého prvního dvojníka. *Českobudějovické listy* 15. 5. 2004, s. 10.

- VEBER, T. Chvátající Kupec benátský je aktuální a stihl i potěšit. *Českobudějovický deník* 29. 10. 2009, s. 6.
- VEBER, T. Perfect days pohledem muže dnešní doby. *MF Dnes JČ* 16. 12. 2009, s. 7.
- VEBER, T. Potřebujeme víc než jedno Očištění. *Českobudějovický deník* 19. 3. 2010, s. 6.
- VEBER, T. Slepice táhne nejvíce. *Českobudějovický deník* 9. 4. 2010, s. 7.
- VEBER, T. Z tichého Satanášova smíchu ve Vajglu mrazí. *Českobudějovický deník* 19. 4. 2010, s. 7.
- VEBER, T. Příliš hlučné samoty plné slepic vládne Bambasová. *Českobudějovický deník* 3. 5. 2010, s. 7.
- VEBER, T. Macbeth na „otáčku“ jako akční film. *Českobudějovický deník* 17. 9. 2010, s. 5.
- VEBER, T. Chtějí mladí vážně tohle?. *Českobudějovický deník*, 24. 11. 2010, s. 12.
- VEBER, T. Utěšitel odráží naši existenční trapnost. *Českobudějovický deník*, 22. 1. 2011, s. 7.
- VEBER, T. Vajgl rozedřel jizvu, která hnisá, ale divák se chce bavit. *Českobudějovický deník* 1. 2. 2011, s. 7.
- VEBER, T. Lov na losa baví ve stínu rudé hvězdy. *Českobudějovický deník* 22. 3. 2011, s. 12.
- VEBER, T. Krčková dala Štěpce grácii zralé herečky. *Českobudějovický deník* 6. 4. 2011, s. 7.
- VEBER, T. Ódu na lásku Radok zdařile ironizuje. *Českobudějovický deník* 17. 6. 2011, s. 8.
- VEBER, T. Jak uspokojit brblaly a neztratit tvář. *Českobudějovický deník* 5. 9. 2011, s. 9.
- VEBER, T. Hru Slaměná židle táhne Bambasová. *Českobudějovický deník* 17. 10. 2011, s. 10.
- VEBER, T. Rok na vsi drží pohromadě díky hercům. *Českobudějovický deník* 6. 12. 2011, s. 7.
- VOJÍKOVÁ, S. Osamělost a krutost českobudějovické krásy. *Divadelní noviny* 28. 12. 2006, s. 4.
- VOJÍKOVÁ, S. Spasení nespasení. *Divadelní noviny* 23. 1. 2007, s. 4.
- VOJÍKOVÁ, S. Zločin a trest mezi mlýnskými kameny. *Divadelní noviny* 4. 3. 2008, s. 4.
- VOJÍKOVÁ, S. Nevydařená smuteční slavnost. *Divadelní noviny* 13. 5. 2008, s. 4.
- VOJÍKOVÁ, S. Kruté hry na kolotoči. *Divadelní noviny* 17. 3. 2009, s. 5.
- VOJÍKOVÁ, S. Múzy p(r)ohánějí točnu. *Semtam* srpen 2012, č. 19, s. 5.
- VOJÍKOVÁ, S. přepsaná recenze pro Čro České Budějovice[on line]. [cit. 2. 3. 2015]. URL: <<http://www.jihoceskedivadlo.cz/archiv/porad/1429-misanthrop>>.
- VOJÍKOVÁ, S. přepsaná recenze pro Čro České Budějovice[on line]. [cit. 2. 3. 2015]. URL: <<http://www.jihoceskedivadlo.cz/porad/1430-skola-zaklad-zivota>>.

VOJÍKOVÁ, S. přepsaná recenze pro Čro České Budějovice[on line]. [cit. 2. 3. 2015]. URL: <<http://www.jihoceskedivadlo.cz/archiv/porad/1378-slamena-zidle>>.

VOJÍKOVÁ, S. přepsaná recenze pro Čro České Budějovice[on line]. [cit. 2. 3. 2015]. URL: <<http://www.jihoceskedivadlo.cz/archiv/porad/1428-tramvaj-do-stanice-touha>>.

VOJÍKOVÁ, S. přepsaná recenze pro Čro České Budějovice[on line]. [cit. 2. 3. 2015]. URL: <<http://www.jihoceskedivadlo.cz/archiv/porad/1553-dekameron>>.

VOJÍKOVÁ, S. přepsaná recenze pro Čro České Budějovice[on line]. [cit. 2. 3. 2015]. URL: <<http://www.jihoceskedivadlo.cz/archiv/porad/1743-hostina-dravcu>>.

VOJÍKOVÁ, S. přepsaná recenze pro Čro České Budějovice[on line]. [cit. 2. 3. 2015]. URL: <<http://www.jihoceskedivadlo.cz/archiv/porad/1744-kiva-cadla>>.

VOSTRÝ, J., SÍLOVÁ, Z. Ansámblové divadlo: činohra v Českých Budějovicích. *Disk* 24, červen 2008, s. 84 - 98.

VRABEC, P. Blackout. *Reflex* 14. 8. 2014, s. 28 - 33.

ZABILKA, D. Kupec benátský začne dvakrát. *MF Dnes JČ* 22. 10. 2009, s. C4.

ZABILKA, D. Když tikají biologické hodiny. *MF Dnes JČ* 10. 12. 2009, s. C4.

ZABILKA, D. Český rok: Zločin a trest 21. století. *MF Dnes JČ* 14. 1. 2010, s. C4.

ZABILKA, D. Jihočeské divadlo uvede Očištění jako první v Česku. *MF Dnes JČ* 14. 1. 2010, s. C4.

ZABILKA, D. rozhovor s Petrem Zelenkou. Zelenka poprvé viděl a slyšel Očištění v češtině. *MF Dnes JČ* 4. 2. 2010, s. C3.

ZABILKA, D. Nová variace na zločin a trest. *MF Dnes JČ* 12. 2. 2010, s. D5.

ZABILKA, D. Poslední letošní premiéra se jmenuje Slepice. *MF Dnes JČ* 15. 4. 2010, s. B5.

ZAHÁLKA, M. Oidipús v zrcadlovém bludišti. *Divadelní noviny* 19. 2. 2012, s. 5.

ZAHÁLKA, M. Zahálka: Advent (Jihočeské divadlo) [on line]. 12. 11. 2013. [cit. 15. 12. 2014]. URL: <<http://nadivadlo.blogspot.cz/2013/11/zahalka-advent-jihoceske-divadlo.html>>.

ZAHÁLKA, M. Kde žijí lvi. *Svět a divadlo* 24, 2013, č. 5, s. 15 - 19.

ZAHRADNÍKOVÁ, A. Chobotnice StB natáhne chapadlo po Nevěčném. *Českobudějovický deník* 22. 10. 2010, s. 7.

ZAHRADNÍKOVÁ, A. Pro starší i mladší je dobré zažít Komunismus. *Českobudějovický deník* 1. 11. 2010, s. 7.

ZAHRADNÍKOVÁ, A. rozhovor s Romanem Nevěčným. Saturnina bych mohl hrát ještě dalších pět let. *Českobudějovický deník* 24. 9. 2011, s. 6.

ZAHRADNÍKOVÁ, A. rozhovor s Petrem Zelenkou. Mám rád hry, kde vystupují sami chlapi. *Českobudějovický deník* 16. 1. 2012, s. 7.

ZAHRADNÍKOVÁ, A. Moderní Misanthrop bude nemilosrdný. *Českobudějovický deník* 10. 3. 2012, s. 7.

ZAHRADNÍKOVÁ, A. Manželku s amnézií musí svádět denně. *Českobudějovický deník* 23. 11. 2012, s. 7.

ZAHRADNÍKOVÁ, A. Je to moderní německá verze Revizora, říká režisér. *Českobudějovický deník* 5. 5. 2014, s. 7.

ZAJÍČKOVÁ, E. Divadlo uvedlo českou premiéru americké hry. *MF Dnes JČ* 8. 4. 2000, příloha s. 3.

ZAJÍČKOVÁ, E. rozhovor s Martinem Glaserem. Shakespeara by měla hrát repertoárová divadla každou sezónu. *MF Dnes JČ* 6. 6. 2000, s. 3.

- Záznam inscenace

Thustý prase [televizní záznam inscenace]. ČT, 2008.

Jak se vám líbí [televizní záznam inscenace]. ČT, 2012.

Fuk! [televizní záznam inscenace]. ČT, 2013.

- Video

Advent [televizní reportáž]. Jihočeská televize. In Archiv Jihočeského divadla [on line]. [cit. 5. 3. 2015]. URL: <<http://www.jihoceskedivadlo.cz/archiv/porad/1801-advent>>.

Advent [upoutávka na inscenaci]. Jihočeské divadlo. In Archiv Jihočeského divadla [on line]. [cit. 5. 3. 2015]. URL: <<http://www.jihoceskedivadlo.cz/archiv/porad/1801-advent>>.

Blackout [reportáž v televizním pořadu]. Jihočeská televize. In Youtube [on line]. 9. 1. 2014. [cit. 10. 2. 2015]. URL: <<https://www.youtube.com/watch?v=BLbYhc0L1IM>>.

Blackout [televizní reportáž]. Jihočeská televize. In Archiv Jihočeského divadla [on line]. [cit. 5. 2. 2015]. URL: <<http://www.jihoceskedivadlo.cz/porad/1803-blackout>>.

Blackout [upoutávka na inscenaci]. Jihočeské divadlo. In Archiv Jihočeského divadla [on line]. [cit. 5. 3. 2015]. URL: <<http://www.jihoceskedivadlo.cz/porad/1803-blackout>>.

Bůh masakru [televizní reportáž]. Jihočeská televize. In Youtube [on line]. 6. 2. 2009. [cit. 5. 3. 2015]. URL: Jihočeská televize. URL:

<https://www.youtube.com/watch?v=l_vV_Mu7CWQ>.

Dvojitá širší nominace na cenu Thálie [reportáž v televizním pořadu]. In Divadlo žije!. ČT, 30. 6. 2012. URL: <<http://www.ceskatelevize.cz/porady/1095352674-divadlo-zije/21254215083/video/>>.

Fuk! [televizní reportáž]. TV Alternativa TV. In Youtube [on line]. 19. 1. 2013. [cit. 5. 3. 2015]. URL: <<https://www.youtube.com/watch?v=FerXKwZU44k>>.

Fuk! [reportáž v televizním pořadu]. In Divadlo žije!. ČT, 11. 2. 2012. URL: <<http://www.ceskatelevize.cz/porady/1095352674-divadlo-zije/21254215073/video/>>.

Hostina dravců [televizní reportáž]. Jihočeská televize. In Archiv Jihočeského divadla [on line]. [cit. 5. 3. 2015]. URL: <<http://www.jihoceskedivadlo.cz/archiv/porad/1743-hostina-dravcu>>.

Jobs Interviews [reportáž v televizním pořadu]. In Divadlo žije!. ČT, 10. 6. 2014. URL: <<http://www.ceskatelevize.cz/porady/1095352674-divadlo-zije/214542158010006/video/>>.

Job Interviews [televizní reportáž]. Jihočeská televize. In Archiv Jihočeského divadla [on line]. [cit. 4. 2. 2015]. URL: <<http://www.jihoceskedivadlo.cz/porad/1806-job-interviews>>.

Krátká spojení [reportáž v televizním pořadu]. In Divadlo žije!. ČT, 6. 6. 2009. URL: <<http://www.ceskatelevize.cz/porady/1095352674-divadlo-zije/20954215672/video/>>.

Krátká spojení [upoutávka na inscenaci]. BAUER, J. BS Art. In Archiv Jihočeského divadla [on line]. [cit. 5. 3. 2015]. URL: <<http://www.jihoceskedivadlo.cz/archiv/porad/248-kratka-spojeni>>.

Louis a Louisa [televizní reportáž]. Jihočeská televize. In Archiv Jihočeského divadla [on line]. [cit. 5. 3. 2015]. URL: <<http://www.jihoceskedivadlo.cz/porad/1805-louis-a-louisa>>.

Macbeth [pozvánka]. Jihočeské divadlo. In Archiv Jihočeského divadla [on line]. [cit. 5. 3. 2015]. URL: <<https://www.youtube.com/watch?v=wVwjshfDAlk>>.

Magazín Jihočeského divadla [televizní pořad]. Jihočeské divadlo. In Archiv Jihočeského divadla [on line]. [cit. 5. 3. 2015]. URL: <<http://www.jihoceskedivadlo.cz/archiv/porad/848-ocisteni>>.

Misanthrop [reportáž v televizním pořadu]. In Divadlo žije!. ČT, 21. 4. 2012. URL: <<http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/1095352674-divadlo-zije/21254215078/obsah/199802-hraje-se-misanthrop>>.

Mobil [upoutávka na inscenaci]. BAUER, J. BS Art. In Archiv Jihočeského divadla [on line]. [cit. 5. 3. 2015]. URL: <<http://www.jihoceskedivadlo.cz/archiv/porad/246-mobil>>.

Nová sezóna v Jihočeském divadle. Jihočeská televize. In Youtube [on line]. 3. 12. 2013. [cit. 5. 3. 2015]. URL: <<https://www.youtube.com/watch?v=ZJpr8zoSoMw>>.

Nové posily činoherního souboru [televizní zpráva]. Jihočeská televize. In Youtube [on line]. 16. 4. 2014. [cit. 5. 3. 2015]. URL: <<https://www.youtube.com/watch?v=fVkJFrniuZ1o>>.

Očištění [televizní reportáž]. Jihočeská televize. In Youtube [on line]. 26. 2. 2010. [cit. 5. 3. 2015]. URL: <<https://www.youtube.com/watch?v=HDXqu3Fd1g8>>.

Odchod ředitele [televizní zpráva]. Jihočeská televize. In Youtube [on line]. 13. 2. 2014. [cit. 5. 3. 2015]. URL: <<https://www.youtube.com/watch?v=wLLlGzfnpwU>>.

Osířelý západ [televizní reportáž]. TV Alternativa. In Youtube [on line]. 13. 1. 2013. [cit. 5. 3. 2015]. URL: <<https://www.youtube.com/watch?v=idA4SyAGzJ8>>.

Pozvání autora Petra Zelenky na inscenaci Očištění. Jihočeské divadlo. In Archiv Jihočeského divadla [on line]. [cit. 5. 3. 2015]. URL: <<http://www.jihoceskedivadlo.cz/archiv/porad/848-ocistení>>.

Premiéra inscenace Fuk! v Jihočeském divadle [televizní reportáž]. Studio G. Jihočeská televize. In Archiv Jihočeského divadla [on line]. [cit. 4. 3. 2015]. URL: <<http://www.jihoceskedivadlo.cz/archiv/porad/1427-fuk>>.

Robin Hood [upoutávka na inscenaci]. Jihočeské divadlo. In Archiv Jihočeského divadla [on line]. [cit. 5. 3. 2015]. URL: <<https://www.youtube.com/watch?v=xFyANdnHX3w>>.

Rok na vsi [reportáž v televizním pořadu]. In Divadlo žije!. ČT, 30. 11. 2009. URL: <<http://www.ceskatelevize.cz/porady/1095352674-divadlo-zije/21154215520/video/>>.

Rozhovor s Danielou Bambasovou [televizní pořad]. Studio G. Jihočeská televize. In Youtube [on line]. 17. 7. 2012. [cit. 15. 2. 2015] URL: <<https://www.youtube.com/watch?v=-wFrMdwuUs0>>.

Rozhovor s Martinem Glaserem o inscenaci Dekameron. Studio G. Jihočeská televize. In Archiv Jihočeského divadla [on line]. [cit. 15. 1. 2015]. URL: <<http://www.jihoceskedivadlo.cz/archiv/porad/1553-dekameron>>.

Rozhovor s Lukášem Průdkem [televizní pořad]. Studio Z. Jihočeská televize. In Youtube [on line]. 22. 5. 2014. [cit. 15. 2. 2015] URL: <<https://www.youtube.com/watch?v=ayEN4Xcx8k>>.

Rozhovor s Petrem Zelenkou [televizní pořad]. Studio Z. Jihočeská televize. In Youtube [on line]. 30. 5. 2014. [cit. 4. 2. 2015]. URL: <<https://www.youtube.com/watch?v=KCwGhozaE9o>>.

Rozhovor s Petrem Zelenkou o premiéře Fuku [televizní pořad]. Studio G. Jihočeská televize. In Youtube [on line]. 9. 1. 2012. [cit. 4. 3. 2015]. URL: <<https://www.youtube.com/watch?v=9jyhHQiP2CU>>.

Rozhovor se Zdeňkem Kupkou [televizní pořad]. Studio Z. Jihočeská televize. In Youtube [on line]. 3. 12. 2013. [cit. 15. 2. 2015] URL: <<https://www.youtube.com/watch?v=aZGEX-b4KmM>>.

Škola základ života [televizní reportáž]. Jihočeská televize. In Youtube [on line]. 23. 4. 2012. [cit. 24. 11. 2014]. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=-_9hW5jTUmc>.

Škola základ života [reportáž v televizním pořadu]. In Divadlo žije!. ČT, 2. 6. 2012. URL: <<http://www.ceskatelevize.cz/porady/1095352674-divadlo-zije/21254215081/video/>>.

Šťovík, pečené brambory [reportáž v televizním pořadu]. In Divadlo žije!. ČT, 4. 3. 2007. URL: <<https://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/1095352674-divadlo-zije/20754215445-divadlo-zije-ceske-sceny/obsah/35594-hraje-se-stovik-pecene-brambory/>>.

Tlustý prase [reportáž v televizním pořadu]. In Divadlo žije!. ČT, 8. 6. 2008. URL: <<http://www.ceskatelevize.cz/porady/1095352674-divadlo-zije/20854215102/video/>>.

Uprchlíci [upoutávka na inscenaci]. BAUER, J. BS Art. In Archiv Jihočeského divadla [on line]. [cit. 5. 3. 2015]. URL: <<http://www.jihoceskedivadlo.cz/archiv/porad/247-uprchlici>>.

Vajgl [reportáž v televizním pořadu]. In Divadlo žije!. ČT, 8. 5. 2010. URL: <<http://www.ceskatelevize.cz/porady/1095352674-divadlo-zije/21054215158/>>.

Yerma [reportáž v televizním pořadu]. Jihočeská televize. In Youtube [on line]. 16. 4. 2014. [cit. 10. 2. 2015] URL: <<https://www.youtube.com/watch?v=RLSuS9hGcLc>>.

Yerma [upoutávka na inscenaci]. Jihočeské divadlo. In Archiv Jihočeského divadla [on line]. [cit. 10. 2. 2015]. URL: <<http://www.jihoceskedivadlo.cz/porad/1804-yerma>>.

Změny v činoherním souboru [televizní zpráva]. Jihočeská televize. In Youtube [on line]. 16. 4. 2014. [cit. 5. 3. 2015]. URL: <<https://www.youtube.com/watch?v=oh4qOidFpg0>>.

- **Obrazová dokumentace**

Fotografická dokumentace k inscenacím činohry Jihočeského divadla [on line]. URL: <<http://www.jihoceskedivadlo.cz/archiv>>.

Fotografická dokumentace k inscenaci Jenovéfa v Národním divadle moravskoslezském [on line]. URL: <<http://www.ndm.cz/cz/opera/predstaveni/1669-jenovefa/2014-05-07/5983/>>.

Fotografická dokumentace k inscenaci Otella v Jihočeském divadle [on line]. URL: <<http://www.jihoceskedivadlo.cz/archiv/porad/855-otello>>.

Web Heleny Neubertové [on line]. URL: <<http://www.prooko.cz/helena/scenografie/>>.

- **Divácké ohlasy**

Archiv Jihočeského divadla [on line]. URL: <<http://www.jihoceskedivadlo.cz/archiv>>.

- **Ostatní**

Diplom Ceny České divadlo 2010 za nejpozoruhodnější umělecký počín přehlídky za vytvoření inscenace Vajgl, udělen dne 6. 2. 2011 [on line]. URL: <<http://www.jihoceskedivadlo.cz/archiv/porad/849-vajgl>>.

Dopis ze dne 30. 1. 2009 Jiřímu Šestákovi z umělecké agentury Foibos. Oznámení o Ceně českého divadla 2008 za Nebezpečné vztahy [on line]. URL:

<http://www.jihoceskedivadlo.cz/archiv/porad/209-nebezpecne-vztahy>.

Dopis ze dne 6. 1. 2011 Jiřímu Šestákovi z umělecké agentury Foibos. Oznámení získání Ceny Českého divadla 2010 za Počin roku uvedením inscenace Vajgl [on line]. URL:

<http://www.jihoceskedivadlo.cz/archiv/porad/849-vajgl>.

Jihočeské divadlo. Hra Vajgl vítězem přehlídky České divadlo 2010 [on line].

[cit. 23. 11. 2015]. URL: <http://www.jihoceskedivadlo.cz/divadlo/aktualne?qid=574>.

Program mezinárodní konference Havel na scéně (překlady, jevištní adaptace, recepce) [on line]. [cit. 2. 5. 2015]. URL: http://www.vaclavhavel-library.org/docs/havel_program_def.pdf.

7 Seznam grafů a obrázků

Grafy

Graf 1 Dramaturgie činohry Jihočeského divadla 2005/2006 - 2013/2014.....	13
Graf 2 Inscenace činohry Jihočeského divadla 2005/2006 - 2013/2014.....	19
Graf 3 Inscenace režiséra Martina Glasera na tuzemských scénách 1998 - 2014 (rozdělení podle předlohy)	64
Graf 4 Inscenace režiséra Martina Glasera na tuzemských scénách 1998 - 2014 (podle místa uvedení)	66

Obrázky

Obrázek 1 Prorok Ilja. Foto: Petr Neubert. Jihočeské divadlo [on line]. URL: http://www.jihoceskedivadlo.cz/archiv/porad/167-prorok-ilja	14
Obrázek 2 Nebezpečné známosti. Foto: Petr Neubert. Jihočeské divadlo [on line]. URL: http://www.jihoceskedivadlo.cz/archiv/porad/209-nebezpecne-vztahy	15
Obrázek 3 Rok na vsi. Foto: Petr Neubert. Jihočeské divadlo [on line]. URL: http://www.jihoceskedivadlo.cz/archiv/porad/1425-rok-na-vsi	17
Obrázek 4 Odcházení. Foto: Petr Neubert. Jihočeské divadlo [on line]. URL: http://www.jihoceskedivadlo.cz/archiv/porad/243-odchazeni	20
Obrázek 5 Právě poledne. Foto: Petr Neubert. Jihočeské divadlo [on line]. URL: http://www.jihoceskedivadlo.cz/archiv/porad/1748-prave-poledne	21
Obrázek 6 Očištění. Foto: Petr Neubert. Jihočeské divadlo [on line]. URL: http://www.jihoceskedivadlo.cz/archiv/porad/848-ocisteni	22
Obrázek 7 Vajgl. Foto: Petr Neubert. Jihočeské divadlo [on line]. URL: http://www.jihoceskedivadlo.cz/archiv/porad/849-vajgl	24
Obrázek 8 Petrolejové lampy. Foto: Petr Neubert. Jihočeské divadlo [on line]. URL: http://www.jihoceskedivadlo.cz/archiv/porad/1352-petrolejove-lampy	24

Obrázek 9 Mobil. Foto: Petr Neubert. Jihočeské divadlo [on line]. URL: < http://www.jihoceskedivadlo.cz/archiv/porad/246-mobil >.	27
Obrázek 10 Uprchlíci. Foto: Petr Neubert. Jihočeské divadlo [on line]. URL: < http://www.jihoceskedivadlo.cz/archiv/porad/247-uprchlici >.	28
Obrázek 11 Krátká spojení. Foto: Petr Neubert. Jihočeské divadlo [on line]. URL: < http://www.jihoceskedivadlo.cz/archiv/porad/248-kratka-spojeni >.	31
Obrázek 12 Zabiják Joe. Foto: Petr Hasal. Jihočeské divadlo [on line]. URL: < http://www.jihoceskedivadlo.cz/archiv/porad/575-zabijak-joe >.	35
Obrázek 13 Tři mušketýři. Foto: Petr Neubert. Jihočeské divadlo [on line]. URL: < http://www.jihoceskedivadlo.cz/porad/17-tri-musketyri >.	39
Obrázek 14 Tři mušketýři. Foto: Petr Neubert. Jihočeské divadlo [on line]. URL: < http://www.jihoceskedivadlo.cz/porad/17-tri-musketyri >.	41
Obrázek 15 Dekameron. Foto: Patrik Borecký. Jihočeské divadlo [on line]. URL: < http://www.jihoceskedivadlo.cz/archiv/porad/1553-dekameron >.	43
Obrázek 16 Utěšitel. Foto: Petr Neubert. Jihočeské divadlo [on line]. URL: < http://www.jihoceskedivadlo.cz/archiv/porad/1350-utesitel >.	49
Obrázek 17 Blackout. Foto: Petr Neubert. Jihočeské divadlo [on line]. URL:< http://www.jihoceskedivadlo.cz/porad/1803-blackout >.	57
Obrázek 18 Blackout. Foto: Petr Neubert. Jihočeské divadlo [on line]. URL:< http://www.jihoceskedivadlo.cz/porad/1803-blackout >.	59
Obrázek 19 Kdo je tady ředitel?. Foto: Petr Neubert. Jihočeské divadlo [on line]. URL: < http://www.jihoceskedivadlo.cz/archiv/porad/1349-kdo-je-tady-reditel >.	65
Obrázek 20 Macbeth. Foto: Petr Neubert. Jihočeské divadlo [on line]. URL: < http://www.jihoceskedivadlo.cz/archiv/porad/1009-macbeth >.	65

Příloha

Soupis inscenací a zvláštních projektů činohry Jihočeského divadla uvedených mezi sezónami 2005/2006 a 2013/14

Sezóna 2005/2006

28. 10. 2005 Guy de Maupassant: Miláček, režie Martin Glaser

25. 11. 2005 Pavel Trtílek: Poslední večere, režie Petr Štindl

22. 12. 2005 John Steinbeck: O myších a lidech, režie Ivo Krobot

17. 2. 2006 Anonym: Hry šálivé lásky, režie Zoja Mikotová

24. 3. 2006 Oscar Wilde: Není Filip jako Filip, režie Martin Glaser

19. 5. 2006 William Shakespeare: Hamlet, režie Ivo Krobot

Otáčivé hlediště: 9. 6. 2006 František Hrubín: Kráska a Zvíře, režie Jiří Šesták

Zvláštní projekty: 27. 9. 2005 Zoltán Egressy: Šťovík, pečené brambory - scénické rozhlasové čtení

Sezóna 2006/2007 (motto sezóny: Silné životní příběhy skrze současný divadelní text)

27. 10. 2006 Neil LaBute: Tlustý prase, režie Martin Glaser

10. 11. 2006 Martin McDonagh: Kráska z Leenane, režie Michal Lang

22. 12. 2006 Tadeusz Słobodzianek: Prorok Ilja, režie Martin Glaser

9. 2. 2007 Zoltán Egressy: Šťovík, pečené brambory, režie Ivo Krobot

23. 2. 2007 Terrence McNally - David Yazbek: Donaha!, režie Peter Gábor

13. 4. 2007 Andrzej Saramonowicz: Testosteron, režie David Czesany

27. 4. 2007 Marian Palla: Sajns Fikšn, režie Jan Jirků

Otáčivé hlediště: 8. 6. 2007 Carlo Goldoni: Sluha dvou pánů, režie Jiří Menzel

Zvláštní projekty: 9. 10. 2006 Sergi Belbel: Krev - scénické čtení, režie Pavel Khek; 5. 12. 2006 Falk Richter: Electronic City - scénické čtení, režie Peter Chmela

Sezóna 2007/2008 (téma sezóny: Hra)

1. 11. 2007 Billy Wilder, I. A. L. Diamond, Pavel Palouš: Rád to někdo horké?, režie Tomáš Svoboda

21. 12. 2007 Christopher Hampton: Nebezpečné vztahy, režie Martin Glaser

8. 2. 2008 David Harrower: Nože ve slepicích, režie Michal Lang

29. 2. 2008 Martin McDonagh: Osířelý západ, režie Martin Glaser

11. 4. 2008 Joe Orton: Lup, režie Martin Vokoun

25. 4. 2008 Jane Austen, James Maxwell, Alan Stanford: Pýcha a předsudek, režie Silvestr Lavřík

Otáčivé hlediště: 6. 6. 2008 Martin Glaser, Olga Šubrtová: Robin Hood, režie Martin Glaser

Sezóna 2008/2009

31. 10. 2008 William Shakespeare: Mnoho povyku pro nic, režie Jiří Manžel

19. 12. 2008 Václav Havel: Odcházení, režie Martin Glaser

6. 2. 2009 Yasmina Reza: Bůh masakru, režie Tomáš Svoboda

27. 2. 2009 Arthur Miller: Čarodějky ze Salemu, režie Janusz Klimsza

Projekt Smršť:

8. 4. 2009 Sergi Belbel: Mobil, režie Martin Glaser

23. 4. 2009 Sergi Pompermayer: Uprchlíci, režie Michal Lang

6. 5. 2009 Vladislava Fekete: Krátká spojení, režie Petr Štindl

Sezóna 2009/2010 (koncepte dvou sezón: Český rok)

23. 10. 2009 William Shakespeare: Kupec Benátský, režie Michal Lang

11. 12. 2009 Liz Lochhead: Perfect days, režie Jana Kališová

12. 2. 2010 Petr Zelenka: Očištění, režie Martin Glaser

4. 2010 Jan Jirků, Adéla Balzerová: Vajgl, režie Jan Jirků

16. 4. 2010 Nikolaj Koljada: Slepice, režie Michal Lang

Otáčivé hlediště: 4. 6. 2010 William Shakespeare: Macbeth, režie Martin Glaser

Sezóna 2010/2011 (Český rok)

22. 10. 2010 Viliam Klimáček: Komunismus, režie Ivo Krobot

12. 11. 2010 Lars von Trier: Kdo je tady ředitel?, režie Martin Glaser

14. 1. 2011 Martin Glaser, Olga Šubrtová: Utěšitel, režie Martin Glaser

11. 3. 2011 Michal Walczak: Lov na losa, režie Mikoláš Tyc

25. 3. 2011 Jaroslav Havlíček, Martin Velíšek, Ivan Rajmont: Petrolejové lampy, režie Michal Lang

6. 5. 2011 Sue Glover: Slaměná židle, režie Adam Rut

Otáčivé hlediště: 9. 6. 2011 William Shakespeare: Jak se Vám líbí, režie David Radok

Zvláštní projekty: 24. 11. 2010 Ewald Palmetshofer: Zvíře. Snad se smí říct spodní - inscenované čtení na neobvyklém místě; 1. 12. 2010 Stephan Lack: Na druhý pohled - inscenované čtení na neobvyklém místě, režie Adam Rut, režie Mikoláš Tyc; 8. 12. 2010 Thomas Baum: Těžkej nářez - inscenované čtení na neobvyklém místě, režie Pavel Ondruch

Sezóna 2011/2012

4. 11. 2011 Alois a Vilém Mrštíkové, Břetislav Rychlík: Rok na vsi, režie Břetislav Rychlík

13. 1. 2011 Maria Goos: Fuk, režie Petr Zelenka

24. 2. 2012 Tennessee Williams: Tramvaj do stanice Touha, režie Adam Rut

10. 3. 2012 Martin Crimp: Misanthrop, režie Martin Glaser

20. 4. 2012 Jaroslav Žák: Škola základ života, režie Mikoláš Tyc

Otáčivé hlediště: 7. 6. 2012 Martin Glaser, Olga Šubrtová: Dekameron, režie Martin Glaser

Pietní akt: 21. 12. 2011 Václav Havel: Odcházení - scénické čtení vycházející z inscenace Martina Glasera uvedené v roce 2008

Sezóna 2012/2013 (sezóna nazvaná jako Osudová)

2. 11. 2012 Vahé Katcha, Julian Sibre: Hostina dravců, režie Radovan Lipus

23. 11. 2012 David Lindsay - Abaire: Kivá cadla, režie Nikolaj Pavlov Penev

25. 1. 2013 Sofoklés: Oidipús, režie Martin Glaser

8. 3. 2013 Neil LaBute: Právě poledne, režie Martin Glaser

28. 3. 2013 Terry Pratchett, Stephen Briggs: Soudné sestry, režie Mikoláš Tyc

Otáčivé hlediště: 6. 6. 2013 Ferdinand Raimundt: Král duchů a Třeštil aneb Jak zkrotit nelidu, režie Břetislav Rychlík

Sezóna 2013/2014 (sezóna nazvaná jako Velkých nadějí)

25. 10. 2013 Jarmila Glazarová, Martin Františák: Advent, režie Martin Františák

20. 12. 2013 Peter Quilter: Je úchvatná!, režie Jana Kališová

10. 1. 2014 Martin Glaser, Olga Šubrtová: Blackout, režie Martin Glaser

7. 3. 2014 Federico García Lorca: Yerma, režie Jiří Heřman

25. 4. 2014 David Gieselmann, Klaus Schumacher: Louis a Louisa, režie Ivan Krejčí

8. 5. 2014 Petr Zelenka: Job Interviews, režie Petr Zelenka